

WWW.AKOEDU.IR

اولین و با کیفیت ترین

کلاسی های vip کنکور
آگادمی کنکور در ایران

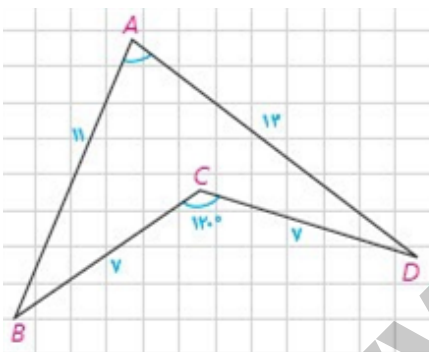
جهت دریافت برنامه ی شخصی سازی شده یک **هفته ای** **رایگان** کلیک کنید و یا به شماره ی ۰۹۰۲۵۶۴۶۲۳۴ **عدد ۱** را ارسال کنید.

۲۵۰ نمونه سوال تشریحی هندسه ۲ - نیمسال دوم

- ۱ حاده (تند)، قائمه یا منفرجه (باز) بودن زاویه A را در هر یک از مثلث‌های زیر تعیین کنید.
 الف) $BC = 9$, $AC = 6$, $AB = 10$
 ب) $BC = 9$, $AC = 4$, $AB = 8$
 پ) $BC = 17$, $AC = 15$, $AB = 8$

- ۲ به کمک قضیه‌ی کسینوس‌ها ثابت کنید در مثلث ABC :
 الف) $a^2 > b^2 + c^2$ اگر و تنها اگر $\hat{A} = 90^\circ$
 ب) $a^2 < b^2 + c^2$ اگر و تنها اگر $\hat{A} < 90^\circ$
 پ) $a^2 = b^2 + c^2$ اگر و تنها اگر $\hat{A} = 90^\circ$

- ۳ ثابت کنید مساحت هر متوازی‌الاضلاع برابر است با حاصل ضرب دو ضلع مجاور در سینوس زاویه‌ی بین آن دو ضلع.

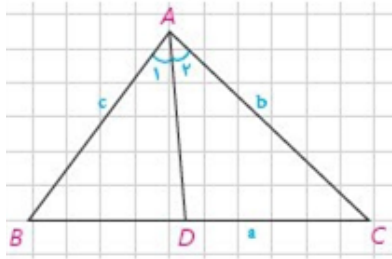
- ۴ در شکل، اولاً اندازه‌ی زاویه‌ی A را به دست آورید.
 ثانیاً مساحت چهارضلعی $ABCD$ را بیابید.

- ۵ در مثلث ABC به اضلاع ۵ و ۶ و ۷ سانتی‌متر، نقطه‌ای که از اضلاع به طول‌های ۵ و ۶، به فاصله‌ی ۲ و ۳ سانتی‌متر است از ضلع بزرگ‌تر چه فاصله‌ای دارد؟

در شکل زیر AD نیمساز زاویه \hat{A} است.

با پر کردن جاهای خالی، دستوری دیگر برای محاسبه‌ی طول نیمساز زاویه‌ی A به دست آورید.

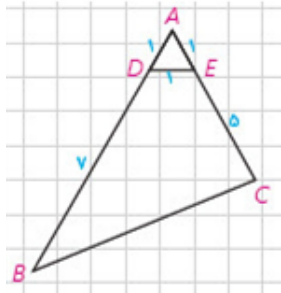

$$\begin{aligned} S_{ABC} &= S_{ABD} + S_{ACD} \Rightarrow \frac{1}{2} AB \cdot AC \cdot \sin A \\ &= \frac{1}{2} \dots \times \dots \times \sin \frac{A}{2} + \frac{1}{2} \dots \times \dots \times \sin \frac{A}{2} \\ &\Rightarrow AB \cdot AC \cdot \sin A = AD \cdot \sin \frac{A}{2} (\dots + \dots) \end{aligned}$$

$$\Rightarrow AD = \frac{AB \cdot AC \cdot \sin A}{(\dots + \dots) \sin \frac{A}{2}} = \frac{2 AB \cdot AC \cdot \sin \frac{A}{2} \cos \frac{A}{2}}{(\dots + \dots) \sin \frac{A}{2}} \Rightarrow AD = \dots$$

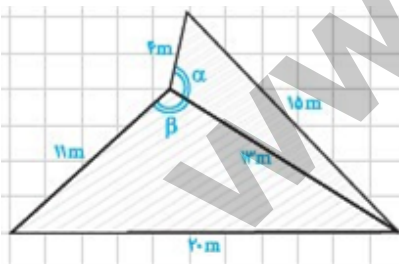
$$\Rightarrow (\text{نیمساز راس } A) d_a = \frac{2bc \cdot \cos \frac{A}{2}}{b+c}$$

در شکل مقابل، اولاً طول BC را به دست آورید. ثانیاً مساحت چهارضلعی $DECB$ را بیابید.

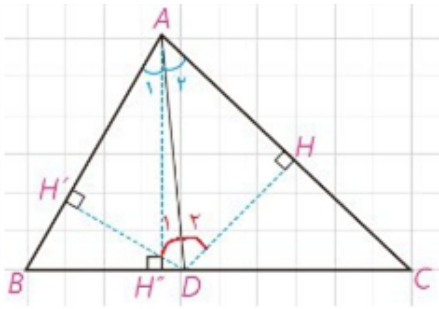

دستور محاسبه‌ی مساحت مثلث متساوی‌الاضلاع به ضلع a را به کمک دستور هرون به دست آورید.

دو زمین کوچک به شکل مثلث با یک دیوار به طول ۱۳ متر مطابق شکل از هم جدا شده‌اند. ابعاد زمین‌ها هم در شکل مشخص شده‌اند. اگر با برداشتن دیوار، دو زمین به یک زمین تبدیل شود، مساحت آن چه قدر می‌شود؟ نشان دهید دیوار مشترک با اضلاع ۴ متری و ۱۱ متری زاویه‌های برابر می‌سازد. ($\alpha = \beta$)

در مثلث ABC ، $AB = 10$ ، $AC = 6$ و $\hat{A} = 60^\circ$ (الف) طول BC را به دست آورید. (ب) مساحت مثلث را تعیین کنید. (پ) مقدار $\sin B$ را پیدا کنید.

با پر کردن جاهای خالی با فرض این که در شکل ۱۱
مقابل AD نیمساز زاویه \hat{A} است، روش دیگری
برای اثبات قضیه نیمسازهای زوایای داخلی ارائه
کنید:

الف) چرا $DH = DH'$ ؟

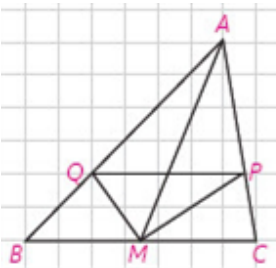
$$\frac{S_{ABD}}{S_{ACD}} = \frac{\frac{1}{2}DH' \times \dots}{\frac{1}{2}DH \times \dots} = \frac{\dots}{\dots} \quad (۱)$$

$$\frac{S_{ABD}}{S_{ACD}} = \frac{\frac{1}{2}BD \times \dots}{\frac{1}{2}CD \times \dots} = \frac{\dots}{\dots} \quad (۲) \quad \text{ب)}$$

$$\frac{\dots}{\dots} = \frac{\dots}{\dots}$$

از مقایسه‌ی ۱ و ۲ نتیجه می‌شود:

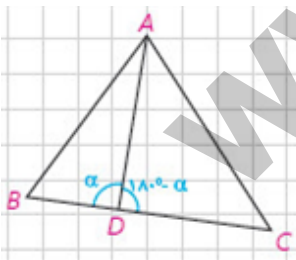
۱۲) در مثلث ABC ، $AB = ۷$ و $AC = ۴$ و $BC = ۱۰$ است. طول نیمساز زاویه داخلی C را به دست آورید.

۱۳) در مثلث ABC ، M وسط BC و MP و MQ نیمسازهای زوایای AMC و AMB

هستند؛ ثابت کنید: $PQ \parallel BC$

۱۴) در مثلث متساوی‌الاضلاع ABC به ضلع ۸ واحد، نقطه‌ی D ، که به فاصله‌ی ۷ واحد از رأس A قرار دارد از B و C چه فاصله‌ای دارد؟ $(CD > BD)$

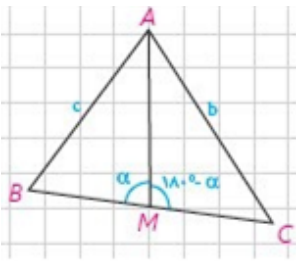

۱۵) در مثلث ABC ، نقطه‌ی دلخواه D روی BC مفروض است. به کمک قضیه‌ی

کسینوس‌ها در دو مثلث ADC و ADB درستی تساوی زیر را ثابت کنید:

$$AB^2 \cdot DC + AC^2 \cdot DB = AD^2 \cdot BC + DB \cdot DC \cdot BC \quad (\text{قضیه‌ی استوارت})$$

به کمک قضیه‌ی استوارت، درستی قضیه‌ی میانه‌ها را نتیجه‌گیری کنید.

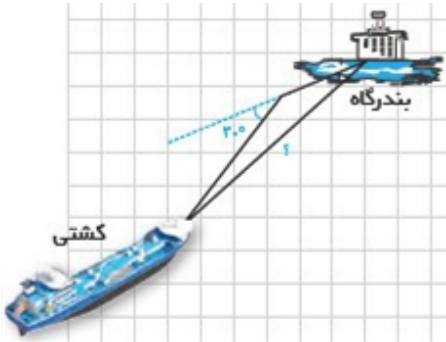

۱۶ در مثلث ABC ، میانه AM را رسم کرده‌ایم $(MB = MC = \frac{a}{2})$. با نوشتن

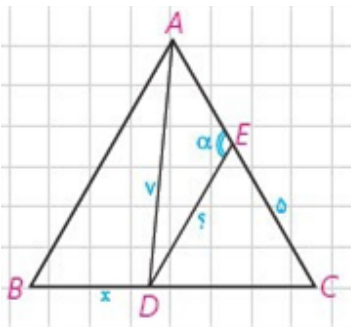
قضیه‌ی کسینوس‌ها در دو مثلث AMB و AMC ، b^2 و c^2 را محاسبه، و با جمع کردن دو تساوی حاصل، درستی تساوی زیر را ثابت کنید:

$$b^2 + c^2 = 2AM^2 + \frac{a^2}{2} \quad (\text{قضیه‌ی میانه‌ها})$$

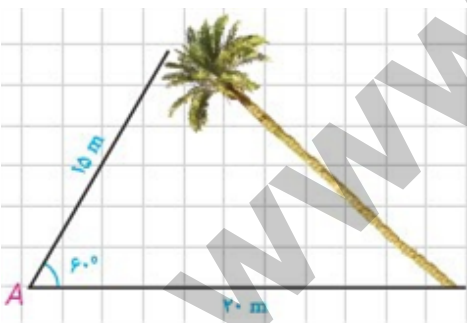
در حالت خاص $AB = 4$ و $AC = 6$ و $BC = 8$ ، طول میانه AM را به دست آورید.

۱۷ یک کشتی از یک نقطه با سرعت ۶۰ کیلومتر در ساعت در یک جهت در حرکت است و یک ساعت بعد با 30° انحراف به راست با سرعت ۴۰ کیلومتر در ساعت به حرکت خود ادامه می‌دهد و یک ساعت و نیم پس از آغاز حرکتش در یک بندرگاه پهلو می‌گیرد. فاصله‌ی بندرگاه از مبدأ حرکت کشتی چند کیلومتر است؟

۱۸ در مثلث متساوی‌الاضلاع ABC به ضلع BC واحد D ، نقطه‌ی E که به فاصله‌ی γ واحد از رأس A قرار دارد از B و C چه فاصله‌ای دارد؟ $(CD > BD)$ نقطه‌ی E ، که به فاصله‌ی δ واحد از C قرار دارد از D به چه فاصله‌ای است؟ اندازه‌ی زاویه‌ی AED چند درجه است؟

۱۹ یک درخت کج از نقطه‌ی A روی زمین، که در فاصله‌ی ۱۵ متری از نوک درخت است به زاویه‌ی 60° دیده می‌شود. اگر فاصله‌ی A تا پای درخت ۲۰ متر باشد، مطلوب است:

الف) طول درخت

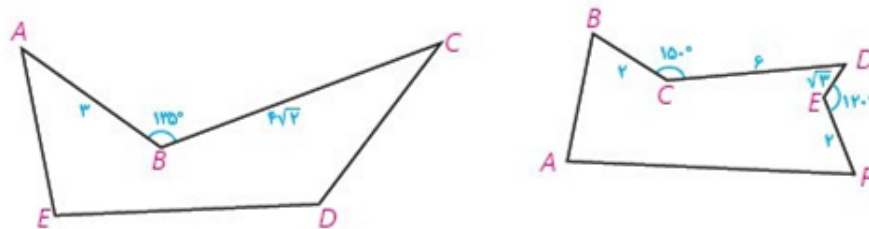
ب) سینوس زاویه‌ای که درخت با سطح زمین می‌سازد.

پ) فاصله‌ی نوک درخت از زمین

$$\frac{1}{h_a^2} = \frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2}$$

۲۰ ثابت کنید در هر مثلث قائم‌الزاویه‌ی ABC ($\hat{A} = 90^\circ$) با ارتفاع $AH = h_a$ داریم:

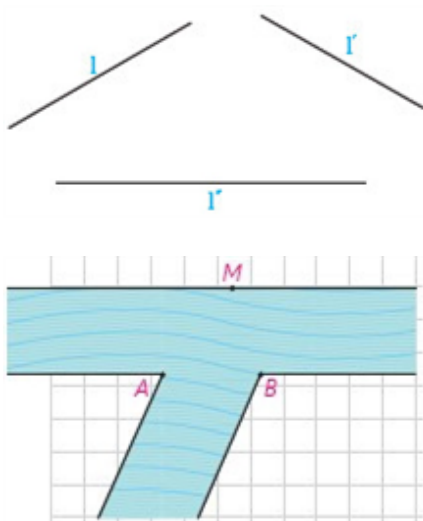
۲۱ زمینی به شکل زیر داریم، می‌خواهیم بدون آن‌که محیط این زمین تغییر کند مساحتش را افزایش دهیم در هر مورد میزان افزایش مساحت را حساب کنید.

۲۲ فرض کنید G محل برخورد میانه‌های مثلث ABC (مرکز ثقل آن) باشد و مثلث A'B'C' مجانس مثلث ABC در تجانس به مرکز G و نسبت $K = -\frac{1}{3}$ باشد.

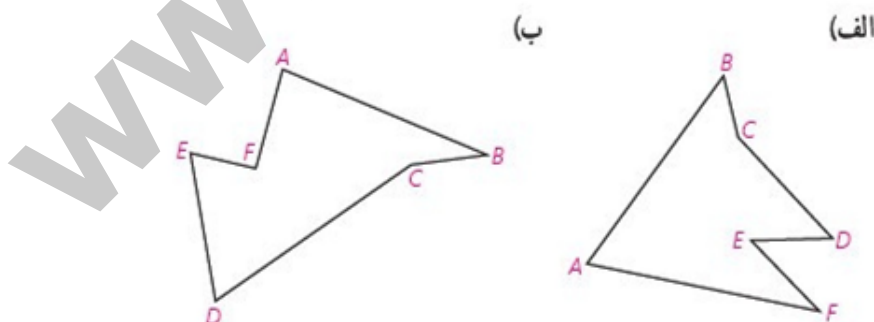
الف) جایگاه رأس‌های A' و B' و C' نسبت به مثلث ABC کجاست؟
ب) مساحت مثلث A'B'C' چه کسری از مساحت مثلث ABC است؟

۲۳ سه خط دو به دو ناموازی l و l' و l'' در صفحه مفروض‌اند. پاره‌خطی به طول ۵ سانتی‌متر رسم کنید که دو سر آن روی l و l' و موازی l'' باشد.

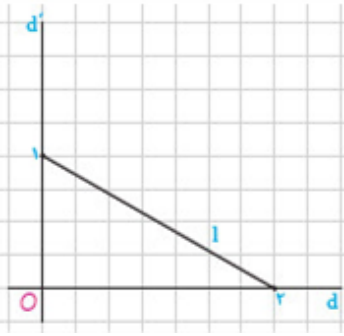
۲۴ می‌خواهیم کنار رودخانه‌ها، ۳ اسکله بسازیم. جای ۲ اسکله‌ی A و B مطابق شکل مشخص است. اسکله‌ی M را در چه نقطه‌ای از ساحل رودخانه بسازیم که قایق‌ها هنگام طی مسیر MABM کوتاه‌ترین مسیر را طی کنند؟

۲۵ دور زمین‌هایی مطابق شکل حصارکشی شده است. چطور می‌توان بدون کم و زیاد کردن حصارها، مساحت زمین را افزایش داد؟

۲۶

در شکل روبه‌رو اگر خط l را در تجانس به مرکز O و نسبت تجانس $\frac{7}{4}$ تصویر کنیم و آن را l' بنامیم، مساحت بین خط l و l' و خطوط d و d' چه قدر است؟

۲۷

یک مربع را در تجانسی با نسبت تجانس $\frac{2}{3}$ و به مرکز محل تلاقی قطرهای تصویر کرده‌ایم. اگر مساحت بین مربع و تصویرش ۵ باشد، محیط مربع اولیه را محاسبه کنید.

۲۸

دایره $C(O, R)$ و نقطه‌ی M خارج این دایره مفروض است. مجانس این دایره را نسبت به نقطه‌ی M در هر حالت رسم کنید.

الف) $k = 2$

ب) $k = -2$

پ) $k = \frac{1}{2}$

۲۹

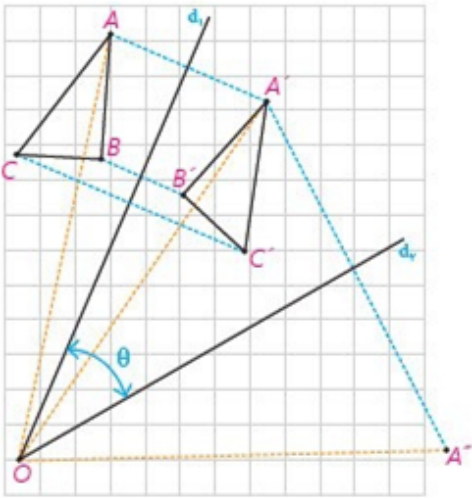
در تجانسی با نسبت $k < 0$ و مرکز تجانس O (نقطه O را خارج AB در نظر بگیرید) نشان دهید:
الف) تجانس شیب خط را حفظ می‌کند.
ب) تجانس زاویه بین خطوط را حفظ می‌کند.

۳۰

نقطه‌ی A' تصویر نقطه‌ی A در بازتاب نسبت به خط l است. اگر $AA' = 16$ و نقطه O روی خط l و $OA = 10$ باشد، فاصله‌ی نقطه‌ی A از خط OA' چه قدر است؟

۳۱

نقطه‌ی A به فاصله‌ی $2\sqrt{6}$ از خط d قرار دارد. تصویر نقطه‌ی A را تحت بازتاب نسبت به خط d ، نقطه‌ی A' می‌نامیم. نقطه‌ی A را حول نقطه‌ی A' به اندازه‌ی 120° درجه دوران می‌دهیم تا نقطه‌ی A'' حاصل شود. طول پاره‌خط AA'' را محاسبه کنید.

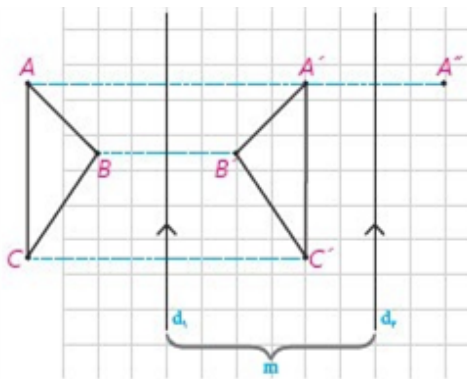
۳۲

در شکل، دو خط d_1 و d_2 با زاویه θ یکدیگر را قطع کرده‌اند. مثلث $A'B'C'$ بازتاب مثلث ABC نسبت به خط d_1 است. بازتاب مثلث $A'B'C'$ را نسبت به خط d_2 رسم کنید و آنرا $A''B''C''$ بنامید.

الف) نشان دهید: $\widehat{AOA''} = 2\theta$

ب) اندازه‌ی $\widehat{COC''}$ و $\widehat{BOB''}$ چه قدر است؟

پ) با چه تبدیلی می‌توان مثلث $A''B''C''$ را تصویر ABC دانست؟ چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

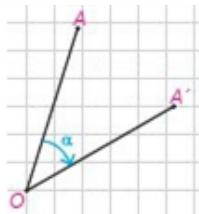
۳۳

در شکل، d_1 به موازات d_2 و به فاصله‌ی m از آن قرار دارد و مثلث $A'B'C'$ بازتاب مثلث ABC نسبت به خط d_1 است. بازتاب مثلث $A'B'C'$ را نسبت به خط d_2 رسم کنید و آنرا $A''B''C''$ بنامید.

الف) نشان دهید: $AA'' = 2m$

ب) اندازه‌ی BB'' و CC'' چه قدر است؟

پ) با چه تبدیلی می‌توان مثلث $A''B''C''$ را تصویر ABC دانست؟ چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

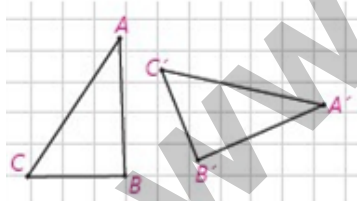

۳۴

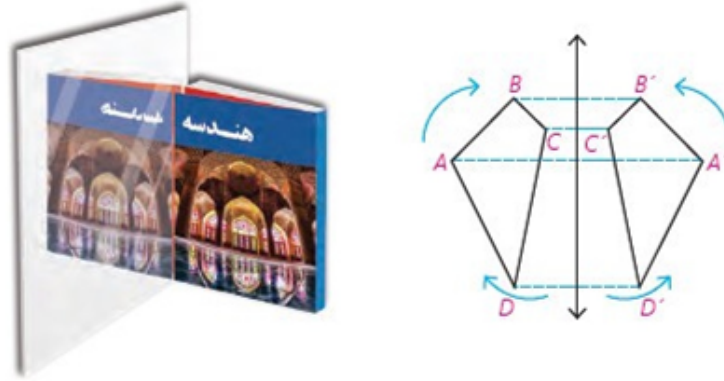
به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) در شکل مقابل نقطه‌ی A' دوران یافته‌ی نقطه‌ی A در دوران به مرکز O و زاویه‌ی α است. نشان دهید عمود منصف AA' از نقطه‌ی O می‌گذرد.

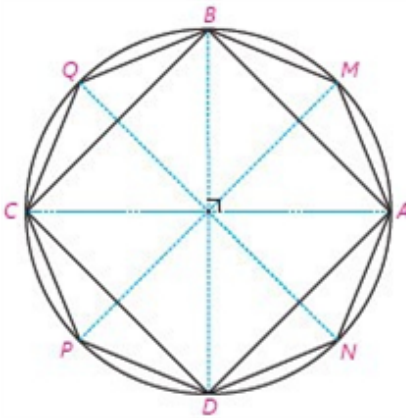
ب) اگر بدانیم $A'B'C'$ دوران یافته‌ی ABC است، چگونه می‌توان مرکز دوران را مشخص کرد؟

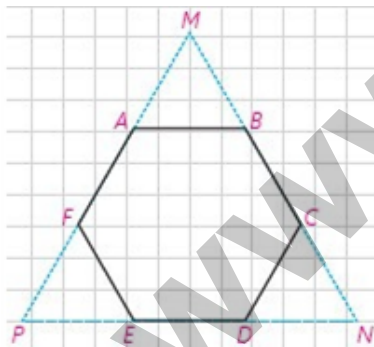
۳۵ در شکل زیر چهارضلعی $A'B'C'D'$ تصویر چهارضلعی محدب $ABCD$ تحت بازتاب است. در شکل اولیه وقتی به ترتیب A به B و C و D می‌رویم، جهت حرکت، موافق چند حرکت عقربه‌های ساعت است. جهت حرکت در بازتاب این نقاط چگونه است؟ آیا می‌توان گفت بازتاب، جهت شکل را حفظ می‌کند؟

۳۶ در حالتی که پاره خط AB در راستای عمود بر خط بازتاب قرار دارد، ثابت کنید که اگر $A'B'$ بازتاب AB باشد، $A'B'$ و AB هم‌اندازه‌اند.

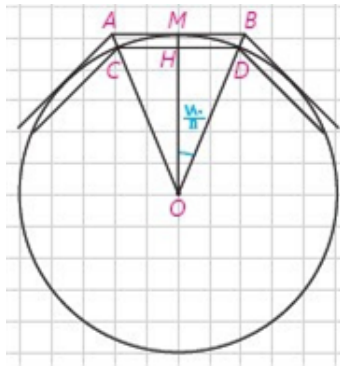

۳۷ دو قطر عمود بر هم AC و BD از یک دایره را رسم می‌کنیم؛ چهارضلعی $ABCD$ یک مربع است؛ چرا؟ عمود منصف‌های ضلع‌های این مربع را رسم کنید تا دایره را قطع کنند. نشان دهید هشت ضلعی $AMBQCPDN$ منتظم است.

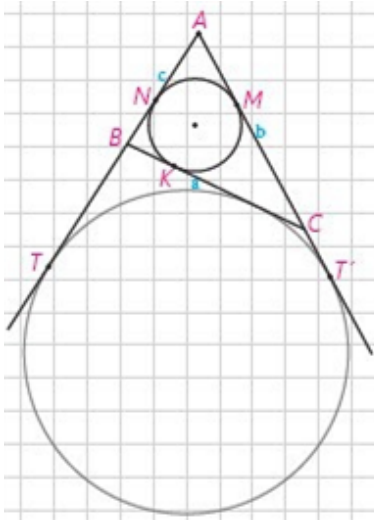

۳۸ شش ضلعی منتظم $ABCDEF$ مفروض است با امتداد دادن اضلاع شش ضلعی. مطابق شکل، مثلث MNP را ساخته‌ایم.
 الف) نشان دهید MNP متساوی‌الاضلاع است.
 ب) نشان دهید مساحت شش ضلعی، دو سوم مساحت مثلث MNP است.
 پ) از نقطه‌ی دلخواه T درون شش ضلعی عمودهای TH ، TH' و TH'' را به ترتیب بر BC ، ED و AF رسم کنید. مجموع طول‌های این سه عمود با کدام جزء از مثلث MNP برابر است؟
 ت) مجموع مساحت‌های مثلث‌های TBC ، TDE و TAF چه کسری از مساحت مثلث MNP است؟ نشان دهید:

$$S_{TBC} + S_{TDE} + S_{TAF} = S_{TAB} + S_{TEF} + S_{TCD}$$

۳۹ یک دایره به شعاع r و n ضلعی‌های منتظم محاطی و محیطی در آن در نظر بگیرید. نشان دهید اگر AB و CD اندازه‌های ضلعی‌های n ضلعی منتظم محیطی و محاطی باشند، آن‌گاه $AB = 2r \operatorname{tg} \frac{180}{n}$ و $CD = 2r \operatorname{Sin} \frac{180}{n}$.

۴۰ اگر نقاط تماس دایره محاطی داخلی مثلث ABC با اضلاع آن M ، N و K باشند و T و T' نقطه‌های تماس دایره محاطی خارجی با خط‌های شامل دو ضلع باشند، نشان دهید:

$$AM = AN = P - a$$

$$BN = BK = P - b, \quad CM = CK = P - c$$

$$AT = AT' = P$$

۴۱ الف) اگر r_a ، r_b ، r_c شعاع‌های سه دایره محاطی خارجی مثلث و r شعاع دایره محاطی داخلی باشد، نشان دهید:

$$\frac{1}{r_a} + \frac{1}{r_b} + \frac{1}{r_c} = \frac{1}{r}$$

ب) به همین ترتیب اگر h_a ، h_b و h_c اندازه‌های سه ارتفاع باشند، نشان دهید:

$$\frac{1}{h_a} + \frac{1}{h_b} + \frac{1}{h_c} = \frac{1}{r}$$

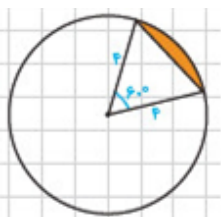
۴۲ یک دوزنقه، هم محیطی است و هم محاطی. ثابت کنید مساحت این دوزنقه برابر است با میانگین حسابی دو قاعده آن ضرب در میانگین هندسی آن‌ها.

۴۳ ثابت کنید عمود منصف یک ضلع هر مثلث و نیمساز زاویه‌ی مقابل به آن ضلع، یک‌دیگر را روی دایره‌ی محیطی مثلث قطع می‌کنند.

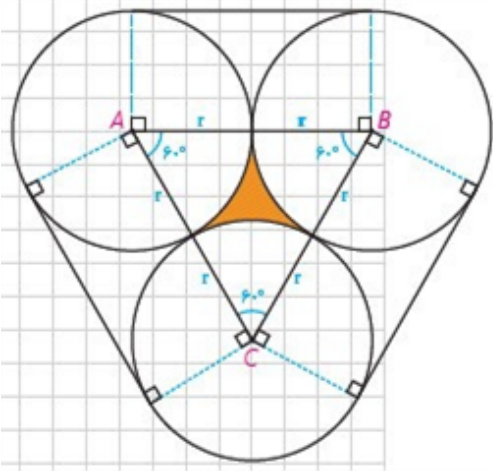
۴۴ مساحت مثلث متساوی‌الاضلاعی را به دست آورید که در دایره‌ای به شعاع R محاط شده باشد.

۴۵ ثابت کنید یک دوزنقه، محاطی است، اگر و تنها اگر متساوی‌الساقین باشد.

۴۶ مطابق شکل دایره به شعاع ۴، مساحت ناحیه سایه زده را محاسبه کنید. این ناحیه، یک قطعه دایره نام دارد.

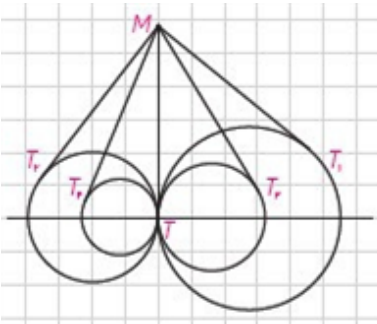

۴۷ طول خط مرکزین دو دایره‌ی مماس درونی ۲ سانتی‌متر و مساحت ناحیه‌ی محدود بین آنها ۱۶π سانتی‌متر مربع است. طول شعاع‌های دو دایره را به دست آورید.

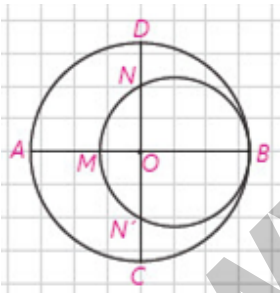

۴۸ سه دایره به شعاع‌های برابر r دو به دو بر هم مماس‌اند. مطابق شکل مقابل این سه دایره به وسیله‌ی نخ بسته شده‌اند. نشان دهید طول این نخ برابر $۶r + ۲\pi r$ است. همچنین نشان دهید مساحت ناحیه محدود به سه دایره برابر $r^2 \left(\sqrt{3} - \frac{\pi}{2} \right)$ است.

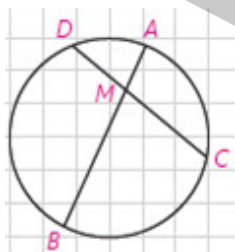
۴۹ طول شعاع‌های دو دایره‌ی متخارج را به دست آورید که طول مماس مشترک خارجی آنها مساوی $۳\sqrt{7}$ و طول مماس مشترک داخلی آنها $\sqrt{۱۵}$ و طول خط مرکزین آنها مساوی ۸ واحد است.

۵۰ مطابق شکل مقابل، تمام دایره‌ها در نقطه T بر هم مماس‌اند و از نقطه M روی مماس مشترک آنها بر دایره‌ها مماس رسم کرده‌ایم؛ ثابت کنید $MT_1 = MT_2 = MT_3 = MT_4 = \dots$

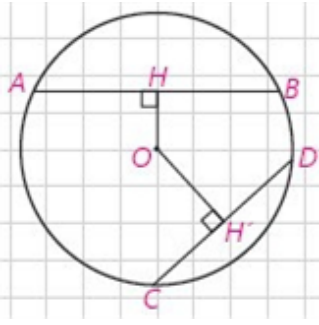

۵۱ در شکل مقابل، دو دایره بر هم مماس و دو قطر AB و CD از دایره بزرگ‌تر بر هم عمودند. اگر $AM = ۱۶$ و $ND = ۱۰$ ، شعاع‌های دو دایره را پیدا کنید.

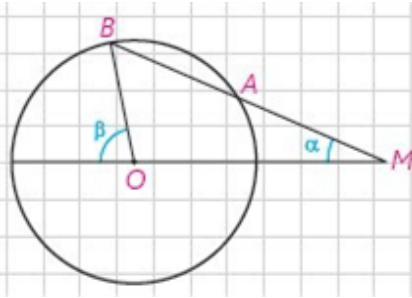

۵۲ در دایره‌ی $C(O, R)$ وتر AB، وتر CD به طول ۹ سانتی‌متر را به نسبت ۱ به ۲ تقسیم کرده است. اگر $AB = ۱۱$ cm، آنگاه وتر CD و وتر AB را به چه نسبتی قطع می‌کند؟

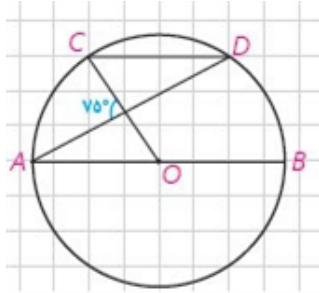
۵۳ در دایره‌ی $C(O, R)$ نشان دهید $AB > CD$ اگر و تنها اگر $OH < OH'$ (فاصله‌ی O از دو وتر AB و CD هستند).

۵۴ در دایره‌ی $C(O, R)$ ، $\widehat{AB} = 60^\circ$ و $AB = 10$ فاصله‌ی O از وتر AB را به دست آورید.

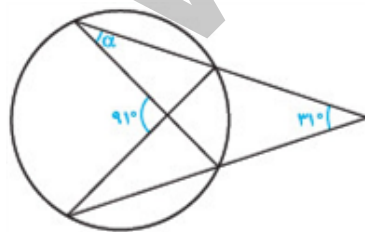
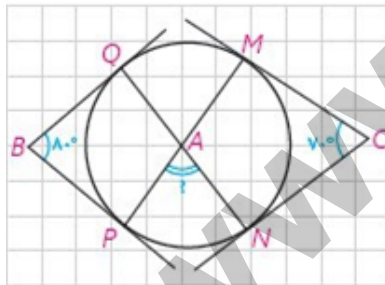

۵۵ دایره‌ی $C(O, R)$ مفروض است. از نقطه‌ی M در خارج دایره خطی چنان رسم کرده‌ایم که دایره را در دو نقطه‌ی A و B قطع کرده است و $MA = R$ ؛ نشان دهید: $\beta = 3\alpha$

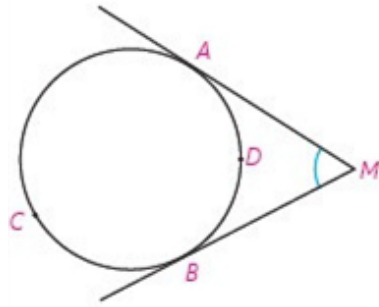
۵۶ در دایره رسم شده شکل مقابل $CD \parallel AB$ ، اندازه کمان CD را به دست آورید.

۵۷ در شکل اضلاع زاویه‌های B و C بر دایره مماس‌اند. اندازه‌ی زاویه‌ی \hat{A} چند درجه است؟

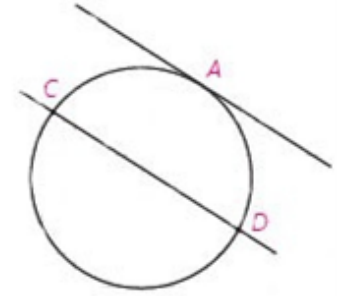

۵۸ در شکل مقابل اندازه‌ی زاویه‌ی α را به دست آورید.

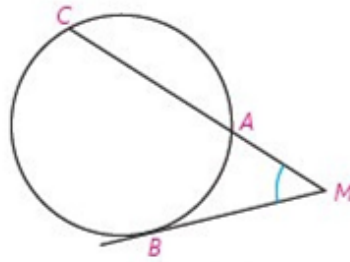
در شکل‌های زیر ثابت کنید: ۵۹

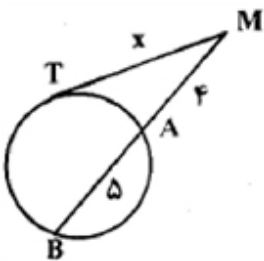
$$\widehat{M} = \frac{\widehat{ACB} - \widehat{ADB}}{2} \quad (\text{ب})$$

$$\widehat{AC} = \widehat{AD} \quad \text{ثابت کنید } d_1 \parallel d_2 \quad (\text{الف})$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{BC} - \widehat{AB}}{2} \quad (\text{پ})$$

در شکل زیر مقدار X را به دست آورید. ۶۰

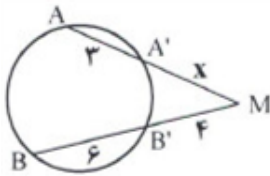
۶۱ قضیه: ثابت کنید طول مماس‌های رسم شده بر یک دایره از هر نقطه‌ی خارج آن با هم برابرند.

۶۲ ثابت کنید در یک دایره، کمان‌های نظیر دو وتر مساوی با هم برابرند.

۶۳ دو دایره به شعاع ۱ و ۴ سانتی‌متر، مماس برون هستند. مقدار X را چنان بیابید که اندازه مماس مشترک خارجی آن‌ها برابر $3X + 1$ باشد.

۶۴ قضیه: ثابت کنید اندازه زاویه‌ای که از برخورد دو وتر در یک دایره ایجاد می‌شود، برابر نصف مجموع اندازه دو کمانی از دایره است که به ضلع‌ها و امتداد ضلع‌های آن زاویه محدودند.

۶۵

در شکل زیر مقدار X را محاسبه کنید.

۶۶

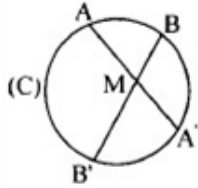
قضیه: ثابت کنید در یک دایره، از دو وتر نابرابر، آن که بزرگتر است، به مرکز دایره نزدیکتر است، و به عکس.

۶۷

مقدار X را چنان بیابید که اندازه مماس مشترک داخلی دو دایره به شعاعهای ۲ و ۳ و خط المرکزین $d = ۱۳$ ، برابر $۸ - ۵X$ باشد.

۶۸

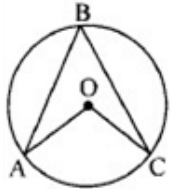
قضیه: از نقطه M واقع در داخل دایره (C) دو وتر دلخواه AA' و BB' رسم شده‌اند، ثابت کنید:

$$MA \times MA' = MB \times MB'$$

۶۹

در دایره به مرکز O، اگر $\widehat{AOC} = (3\alpha + 12)^\circ$ و $\widehat{ABC} = (\alpha + 16)^\circ$ باشد، مقدار α و اندازه زاویه مرکزی

AOC و محاطی ABC را محاسبه کنید.

۷۰

در سوالات زیر گزینه درست را انتخاب کنید:

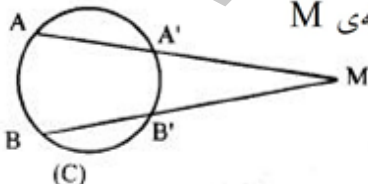
- الف) مرکز دایره محاطی داخلی هر مثلث، محل برخورد آن مثلث است.
(۱) ارتفاعهای اضلاع	(۲) عمود منصفهای اضلاع
(۳) نیمسازهای زاویه‌های درونی	(۴) میانه‌های اضلاع
- ب) مرکز دایره محیطی هر مثلث، محل برخورد آن مثلث است.
(۱) ارتفاعهای اضلاع	(۲) عمود منصفهای اضلاع
(۳) نیمسازهای زاویه‌های درونی	(۴) میانه‌های اضلاع

۷۱

دایره ی (O, R) و نقطه‌ی M واقع در خارج این دایره داده شده‌اند، از نقطه‌ی M بر این دایره دو مماس رسم کنید. (مراحل رسم را توضیح دهید).

۷۲

ثابت کنید اگر امتداد وترهای AA' و BB' از دایره‌ی (C) یکدیگر را در نقطه‌ی M

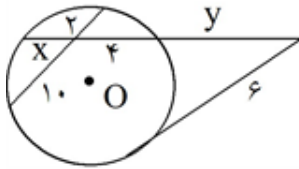
قطع کنند. آن‌گاه:

$$MA \times MA' = MB \times MB'$$

۷۳

«چند ضلعی محاطی» را تعریف کنید:

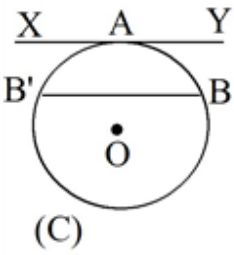
۷۴

در شکل مقابل مقادیرهای X و Y را به دست آورید.

۷۵

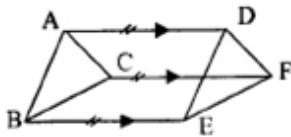
خط XY در نقطه A بر دایره (C) مماس است، وتر BB' از دایره را موازی XY رسم کرده‌ایم. ثابت کنید: $\overline{AB} = \overline{AB'}$

۷۶

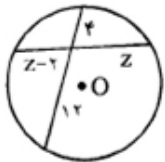
پاره‌خطهای AD، BE و CF مساوی و موازی‌اند.

با استفاده از ویژگی‌های تبدیل انتقال ثابت کنید: $\triangle ABC \cong \triangle DEF$

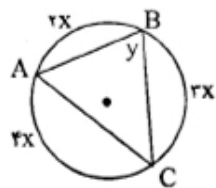
۷۷

با توجه به شکل زیر اندازه‌ی Z را تعیین کنید.

۷۸

با توجه به شکل زیر اندازه‌ی X و Y را تعیین کنید.

۷۹

قضیه: ثابت کنید اگر از یک نقطه، یک مماس و یک قاطع نسبت به یک دایره رسم کنیم، قطعه‌ای از خط مماس محصور بین آن نقطه و نقطه‌ی مماس، واسطه‌ی هندسی بین دو قطعه‌ی قاطع است.

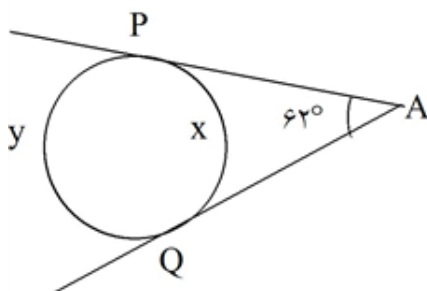
۸۰

درستی یا نادرستی جمله زیر را مشخص کنید.

مرکز دایره محیطی هر مثلث محل برخورد نیم‌سازهای زاویه‌های درونی مثلث است.

۸۱

با توجه به شکل X و Y را بیابید.

۸۲ جای خالی را به طور مناسب پر کنید.

از هر نقطه خارج یک دایره فقط بر آن دایره می توان رسم نمود.

۸۳ در مثلث ABC میانه AM و نیم سازه های دو زاویه \widehat{AMC} و \widehat{AMB} را رسم کنید، این دو نیم سازه اضلاع AB و AC را قطع می کنند، این نقاط را به ترتیب P و Q بنامید. سپس ثابت کنید دو خط PQ و BC با هم موازیند.

۸۴ درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید:

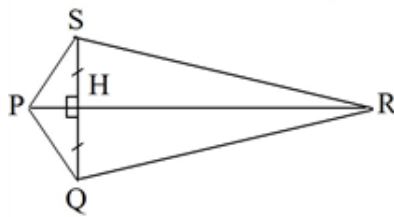
در هر دو دایره مماس مشترک های خارجی و خط المکزین هم رسند.

۸۵ درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید:

در هر چهار ضلعی، اگر مجموع اضلاع مقابل یکسان باشد، آن چهار ضلعی محیطی است.

۸۶ در شکل روبه رو PR عمود منصف QS است. با استفاده از ویژگی های تبدیل ها ثابت کنید:

$$\widehat{SPR} = \widehat{QPR}$$

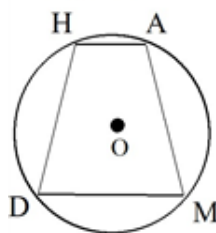

۸۷ قضیه: ثابت کنید اگر در یک چهار ضلعی، زاویه های روبه رو مکمل یک دیگر باشند، آن چهار ضلعی محاطی است.

۸۸ دو دایره به شعاع های ۲ سانتی متر و ۷ سانتی متر و خط المکزین برابر $1 + 2X$ سانتی متر مفروضند. اگر اندازه ی مماس مشترک خارجی آنها برابر $2X$ سانتی متر باشد، مقدار X را محاسبه کنید.

۸۹ در دایره $C(O, R)$ چهار ضلعی HAMD محاط شده است و داریم $AM = HD$. نشان دهید:

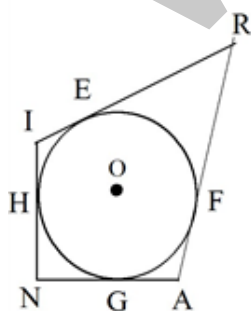
$$AH \parallel MD$$

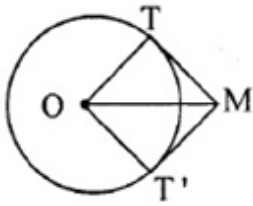
۹۰ ضلع های چهار ضلعی محیطی IRAN بر دایره مماس اند. (شکل روبه رو)

$$IR + AN = RA + NI$$

ثابت کنید:

۹۱ اندازه‌ی سه ضلع مثلثی $AB = ۱۶$ و $AC = ۲۲$ و $BC = ۱۹$ ، سانتی‌متر هستند. اندازه‌ی پاره‌خط‌هایی که نیم‌ساز درونی زاویه‌ی \hat{A} بر ضلع مقابل آن پدید می‌آورد را تعیین کنید.

۹۲ زاویه‌ی ظلّی TAB در دایره‌ای به مرکز O داده شده است.

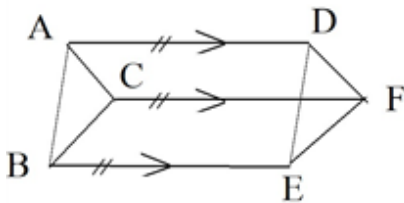
با استفاده از ویژگی قطر عمود بر وتر، ثابت کنید که $\hat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{۲}$

۹۳ دایره‌ی $C(O, ۵)$ و نقطه‌ی M به فاصله‌ی $۵\sqrt{۲}$ از مرکز دایره‌ی C داده شده است. MT و MT' در نقاط T و T'

بر این دایره مماسند.

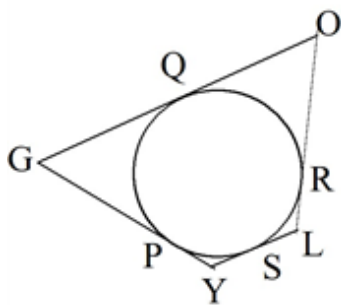
الف) طول مماس‌های MT و MT' را به دست آورید.

ب) نوع چهارضلعی OTMT' را با ذکر دلیل مشخص کنید.

۹۴ پاره خط‌های AD, BE, CF و مساوی و موازی‌اند.

با استفاده از ویژگی‌های تبدیل انتقال ثابت کنید: $\triangle ABC \cong \triangle DEF$

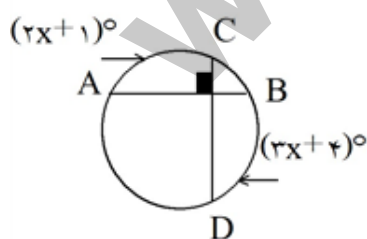

۹۵ ضلع‌های چهارضلعی محیطی GOLY بر دایره مماسند، ثابت کنید:

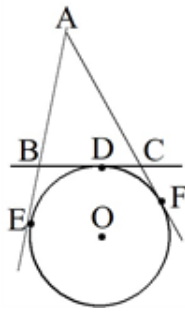
$$GO + LY = OL + GY$$

۹۶ قضیه: ثابت کنید در هر مثلث نیم‌ساز هر زاویه‌ی داخلی، ضلع روبه‌رو آن زاویه را به نسبت دو ضلع زاویه قطع می‌کند.

۹۷ مقدار X را در شکل زیر به دست آورید.

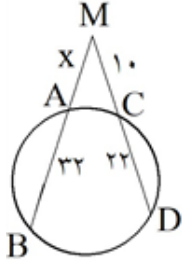

۹۸ با استفاده از تعریف زاویه‌ی محاطی، نشان دهید مجموع زاویه‌های داخلی هر مثلث ۱۸۰° است.

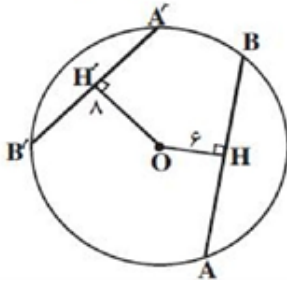

۱۰۹ خط های AE ، AF ، BC به ترتیب در نقطه های E ، F ، D بر دایره (O) مماس هستند. مماس BC ، خط های AE و AF را به ترتیب در نقطه های B و C قطع کرده است. ثابت کنید که با تغییر مکان نقطه D روی دایره بین دو نقطه E و F ، محیط مثلث ABC ثابت می ماند.

۱۱۰ x را در شکل بیابید.

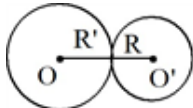

۱۱۱ الف) در دایره $(O, 10)$ فاصله وتر AB از مرکز دایره برابر ۶ و فاصله وتر $A'B'$ از مرکز دایره مساوی ۸ است. طول وترهای AB و $A'B'$ را به دست آورید.

ب) چه رابطه ای بین فاصله ی وترها از مرکز دایره و طول آنها می یابید؟
پ) آیا این رابطه همیشه برقرار است؟

۱۱۲ اگر $R=4$ و $R'=9$ ، آن گاه اندازه ی مماس مشترک خارجی آنها را به دست آورید.

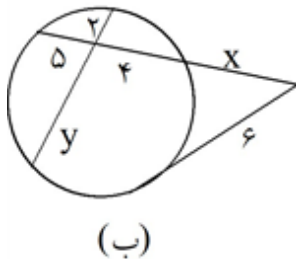

۱۱۳ این شکل دارای چند مماس مشترک خارجی و چند مماس مشترک داخلی است؟

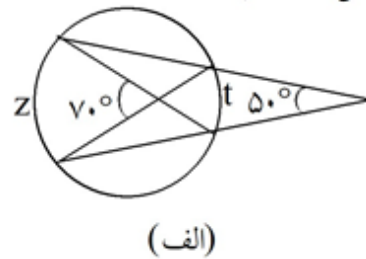
۱۱۴ قضیه: ثابت کنید اندازه ی زاویه ای که از برخورد امتداد دو وتر از یک دایره پدید می آید، برابر قدرمطلق نصف تفاضل اندازه ی کمان هایی از آن دایره است که به ضلع های آن زاویه محدودند.

۱۱۵ قضیه: ثابت کنید طول مماس های رسم شده بر یک دایره از هر نقطه ی خارج آن با هم برابرند.

۱۱۶ در هر یک از شکل های زیر مقدار x و y و z را به دست آورید.

(ب)

(الف)

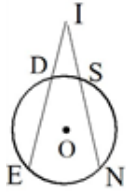
۱۱۷ ثابت کنید در هر چهار ضلعی محاطی، زاویه های روبرو مکمل یکدیگرند.

۱۱۸ با استفاده از تبدیل‌ها ثابت کنید:

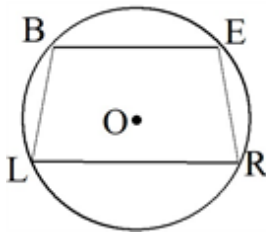
قضیه: اگر خط موربی دو خط موازی را قطع کند، زاویه‌های نظیر برابر خواهند بود.

۱۱۹ قضیه: با استفاده از تبدیل‌ها ثابت کنید، زاویه‌های روبرو به ضلع‌های مساوی در مثلث متساوی‌الساقین با یکدیگر برابرند.

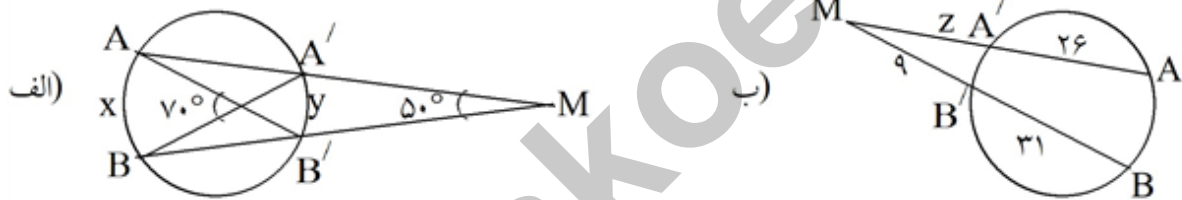
۱۲۰ در شکل زیر دو قاطع IE و IN با هم برابرند. ثابت کنید $IS = ID$.

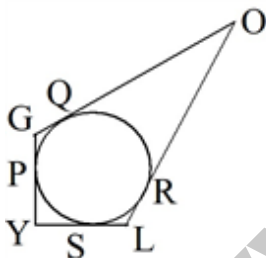
۱۲۱ در دایره‌ی $C(O, R)$ ، $BL = ER$ نشان دهید که $BE \parallel LR$.

۱۲۲ در شکل‌های زیر X و Y و Z را به دست آورید.

۱۲۳ ضلع‌های چهار ضلعی محیطی GOLY بر دایره مماسند. (شکل روبرو) ثابت کنید: $GO + LY = OL + GY$

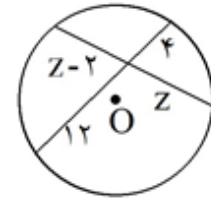

۱۲۴ اندازه‌ی k و Z و Y و X را در هر یک از شکل‌های زیر تعیین کنید.

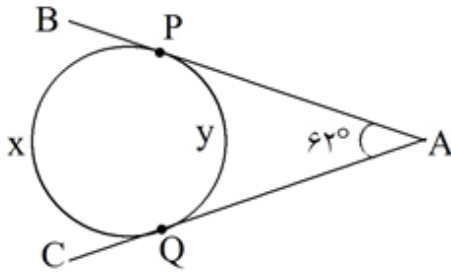

۱۲۵ در هر یک از شکل های زیر X و Y و Z را به دست آورید.

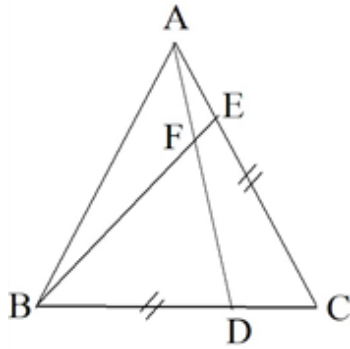
ب)

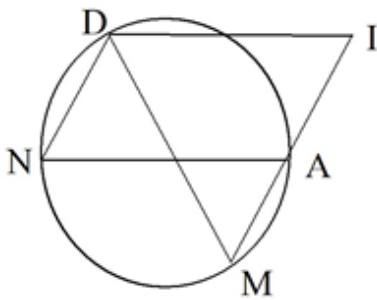
الف)

۱۲۶ مثلث ABC متساوی الاضلاع است و $BD = CE$ و $AD = BE$ با استفاده از تبدیلات ثابت کنید

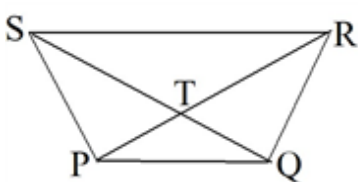
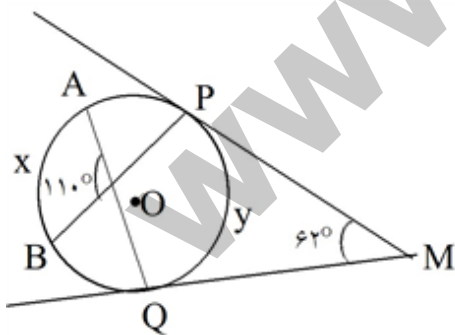

۱۲۷ دو دایره به شعاع های ۴ و ۹ سانتی متر، مماس برون هستند، مقدار X را چنان تعیین کنید که اندازه ی مماس مشترک خارجی آنها برابر $(2X - 2)$ باشد.

۱۲۸ در شکل روبرو چهارضلعی DIAN یک متوازی الاضلاع است، و نقطه های I و A و M روی یک خط راست قرار دارند، ثابت کنید: $DM = DI$

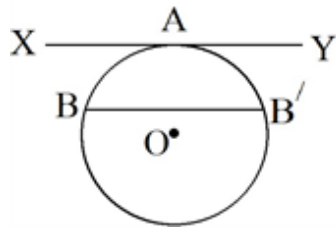
۱۲۹ در شکل زیر، مقادیر X و Y را به دست آورید.
 $\widehat{AB} = x$ و $\widehat{PQ} = y$

۱۳۰ در شکل روبرو RP و QS قطرها، $PT = QT$ و $RT = ST$ ، با استفاده از تبدیلات ثابت کنید: $\widehat{PQS} = \widehat{QPR}$

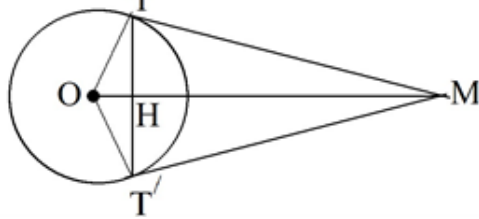
۱۳۱ دو دایره به شعاع های ۹ سانتی متر و ۴ سانتی متر مفروضند. اگر اندازه ی مماس مشترک خارجی آنها ۱۲ سانتی متر باشد، طول خط مرکزین دو دایره را بدست آورید. این دو دایره نسبت به هم چه وضعی دارند؟

۱۳۲ قضیه: ثابت کنید اگر از یک نقطه، یک مماس و یک قاطع نسبت به یک دایره رسم کنیم، قطعه‌ای از خط مماس محصور بین آن نقطه و نقطه‌ی تماس، واسطه‌ی هندسی بین دو قطعه‌ی قاطع است.

۱۳۳ خط XY در نقطه‌ی A بر دایره‌ی (C) مماس است. وتر BB' از دایره را موازی XY رسم کرده‌ایم. ثابت کنید کمان AB برابر با کمان AB' است.

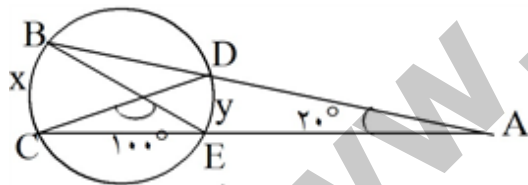
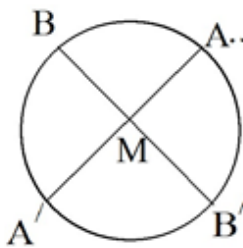
۱۳۴ دو خط MT و MT' در نقطه‌های T و T' بر دایره‌ی $C(O, R)$ مماسند. H نقطه‌ی برخورد وتر TT' با خط OM است. ثابت کنید:

الف) خط OM نیمساز زاویه‌های $\widehat{TMT'}$ و $\widehat{TOT'}$ است.
ب) $TT' \cdot OM = 2R \cdot MT$

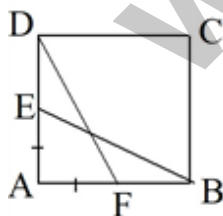
۱۳۵ شعاع‌های دو دایره‌ی هم‌مرکز ۵ و ۳ سانتی‌متر است. اندازه‌ی وترى از دایره‌ی بزرگ‌تر را که بر دایره‌ی کوچک‌تر مماس است، پیدا کنید.

۱۳۶ قضیه: از نقطه‌ی M واقع در داخل دایره‌ی (C) دو وتر AA' و BB' رسم شده‌اند. ثابت کنید: $MA \cdot MA' = MB \cdot MB'$

۱۳۷ در شکل زیر مقادیر x و y را بدست آورید.

۱۳۸ قضیه: ثابت کنید در یک دایره از دو وتر نابرابر آن که به مرکز دایره نزدیک‌تر است، بزرگ‌تر است؟

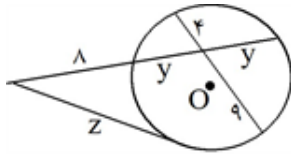

۱۳۹ چهارضلعی $ABCD$ یک مربع است و $AE = AF$. با استفاده از تبدیلات ثابت کنید: $BE = DF$

۱۴۰ قضیه: ثابت کنید اندازه‌ی زاویه‌ای که از برخورد دو وتر در یک دایره ایجاد می‌شود، برابر نصف مجموع اندازه‌ی کمانی از دایره است که به ضلع‌ها و امتداد ضلع‌های آن زاویه محدودند.

۱۴۱) در مثلث ABC میانه AM و نیمسازهای دو زاویه AMB و AMC را رسم می‌کنیم، این دو نیمساز اضلاع AB و AC را به ترتیب در نقاط P و Q قطع می‌کنند. ثابت کنید دو خط PQ و BC موازیند.

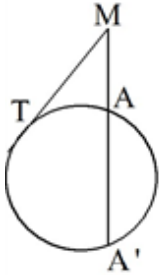
۱۴۲) با استفاده از تبدیل‌ها ثابت کنید اگر خط موربی دو خط موازی را قطع کند، زاویه‌های نظیر برابر خواهند بود.

در شکل زیر Y و Z را بیابید.

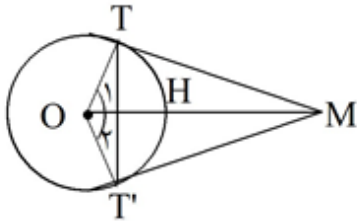
۱۴۳

۱۴۴) در شکل مقابل $MA' = 18$ و $MT = 12$ می‌باشند. طول AA' را بیابید.

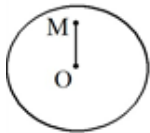

۱۴۵) در دایره $C(O, 10)$ اگر فاصله‌ی مرکز از وتر AB برابر ۶ باشد اندازه‌ی وتر AB را بیابید.

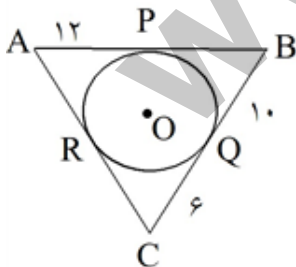
۱۴۶) در شکل زیر دو خط MT و MT' در نقطه‌های T و T' بر دایره $C(O, R)$ مماسند. ثابت کنید خط OM نیمساز زاویه‌های TOT' و TMT' است.

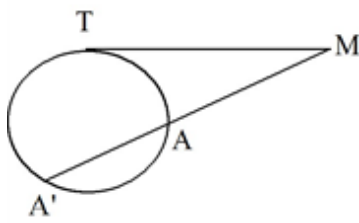
۱۴۷) در شکل مقابل $OM = 3$ و $C(O, 5)$ ، اندازه‌ی کوتاه‌ترین وتر TT' که از نقطه‌ی M می‌گذرد را بیابید.

۱۴۸) محیط مثلث ABC در شکل زیر را بیابید.

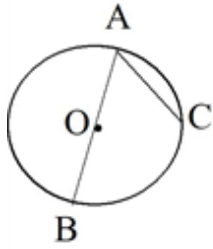

۱۴۹) به کمک تبدیل‌ها، ثابت کنید زاویه‌های روبه‌رو به ضلع‌های مساوی در مثلث متساوی‌الساقین با هم برابرند.

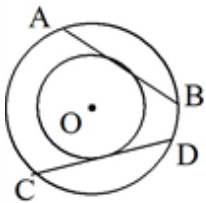

۱۵۰ در شکل زیر خط MT مماس بر دایره در نقطه T و MA قاطع دایره است. الف) اگر $MA = 4$ ، $AA' = 5$ باشد، اندازه MT را تعیین کنید. ب) اگر $\widehat{M} = 80^\circ$ و $\widehat{AT} = 100^\circ$ ، مطلوب است محاسبه $\widehat{A'T}$

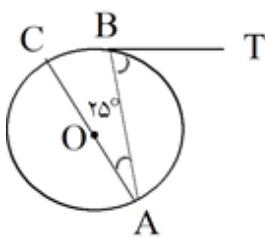
۱۵۱ قضیه: از نقطه M واقع در داخل دایره (C) دو وتر AA' و BB' رسم شده‌اند. ثابت کنید:
 $MA \cdot MA' = MB \cdot MB'$

۱۵۲ در شکل مقابل ثابت کنید:
 اندازه \widehat{BAC} زاویه محاطی برابر با نصف کمان مقابل است. (O مرکز دایره است)
 یعنی: $\widehat{A} = \frac{\widehat{BC}}{2}$

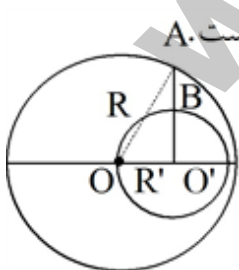

۱۵۳ دو دایره به مرکز O داده شده است:
 ثابت کنید کمان AB برابر کمان CD است. ($\widehat{AB} = \widehat{CD}$)

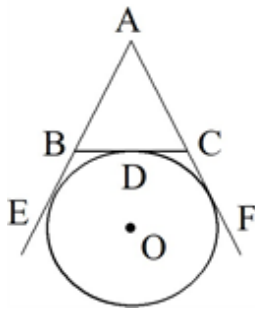

۱۵۴ در شکل روبه‌رو اندازه \widehat{ABT} زاویه ظلی را به دست آورید. ($\widehat{BAC} = 25^\circ$)

۱۵۵ دو دایره به شعاع‌های $R_1 = 3$ و $R_2 = 4$ و طول خط‌المركزین $d = \sqrt{2} - 1$ است. این دو دایره نسبت به هم چه وضعی دارند؟

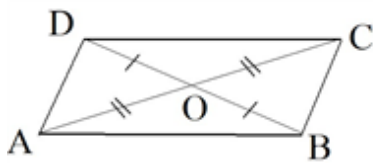
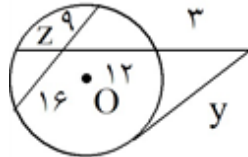

۱۵۶ در شکل مقابل O مرکز دایره بزرگ و (O') مرکز دایره کوچک و AO عمود بر OO' است. اگر شعاع دایره بزرگ $6\sqrt{3}$ سانتی‌متر باشد، آن‌گاه AB را حساب کنید.

۱۵۷ در شکل مقابل خطهای AE و AF بر دایره مماس هستند. نشان دهید با تغییر مکان نقطه‌ی D روی دایره بین دو نقطه‌ی ثابت E و F محیط مثلث ABC ثابت می‌ماند.

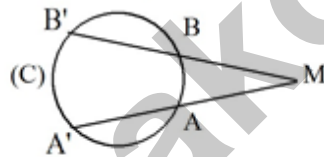
۱۵۸ در شکل زیر Z, y, x را به دست آورید.

۱۵۹ قطرهای چهارضلعی ABCD یکدیگر را نصف کرده‌اند. با استفاده از تبدیل‌ها، ثابت کنید: ABCD یک متوازی‌الاضلاع است.

۱۶۰ دو دایره به شعاع‌های ۴ و ۹ سانتی‌متر، مماس برون هستند، مقدار m را چنان تعیین کنید که اندازه‌ی مماس مشترک خارجی آن‌ها برابر $2m - 2$ باشد.

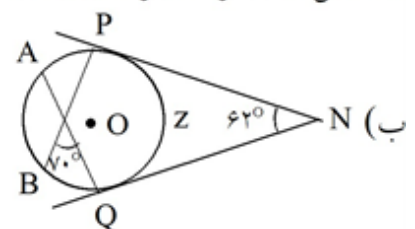
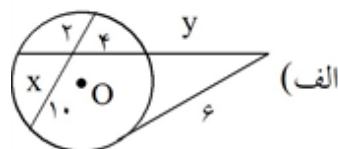
۱۶۱ ثابت کنید اگر امتداد وترهای AA' و BB' از دایره‌ی (C) یکدیگر را در نقطه‌ی M قطع کنند، آن‌گاه $MA \cdot MA' = MB \cdot MB'$

۱۶۲ قضیه: ثابت کنید در یک دایره دو وتر نابرابر، آن که بزرگ‌تر است، به مرکز دایره نزدیک‌تر است.

۱۶۳ دو دایره به شعاع‌های ۹ و ۴ مفروضند. اگر اندازه مماس مشترک خارجی آنها ۱۲ باشد، طول خط‌المركزین این دو دایره را به دست آورید.

۱۶۴ در شکل‌های زیر مقادیر Z, y, x و t را به دست آورید.

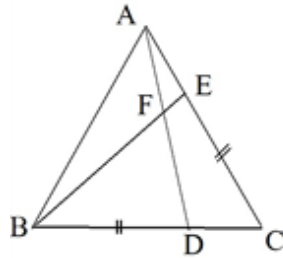

۱۶۵ قضیه: ثابت کنید در هر مثلث، نیمساز هر زاویه، ضلع روبرو به آن زاویه را به نسبت دو ضلع زاویه قطع می‌کند.

۱۶۶ مثلث ABC متساوی الاضلاع است.

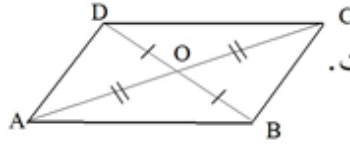
با استفاده از دوران ثابت کنید:

$$\widehat{BFD} = 60^\circ \text{ و } AD = BE$$

۱۶۷ قطرهای چهارضلعی $ABCD$ یکدیگر را نصف کرده‌اند.

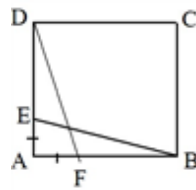
با استفاده از دوران ثابت کنید: $ABCD$ یک متوازی الاضلاع است.

۱۶۸ با استفاده از دوران ثابت کنید هر گاه دو خط یکدیگر را قطع کنند، زاویه‌های مقابل مساوی یکدیگرند.

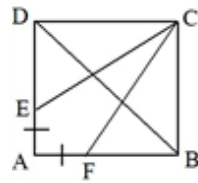
۱۶۹ چهارضلعی $ABCD$ یک مربع است و $AE = AF$.

با استفاده از بازتاب ثابت کنید: $BE = DF$

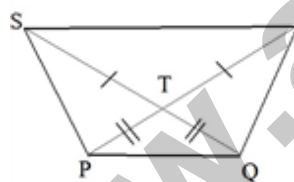
۱۷۰ چهارضلعی $ABCD$ یک مربع است و $AE = AF$.

با استفاده از بازتاب ثابت کنید: $CE = CF$

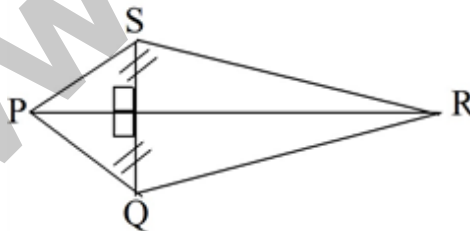
۱۷۱ در شکل روبه‌رو PR و QS قطرها، $PT = QT$ و $RT = ST$

با استفاده از بازتاب ثابت کنید: $\triangle PQS \cong \triangle PQR$

۱۷۲ در شکل روبه‌رو PR عمود منصف QS است.

با استفاده از بازتاب ثابت کنید: $\widehat{SPR} = \widehat{QPR}$

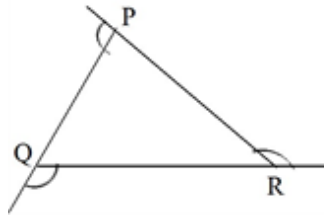

۱۷۳ با استفاده از بازتاب ثابت کنید:

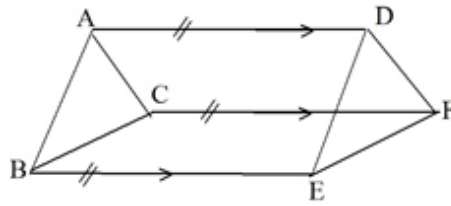
فاصله‌ی هر نقطه روی عمود منصف یک پاره خط

تا دو سر آن به یک اندازه است.

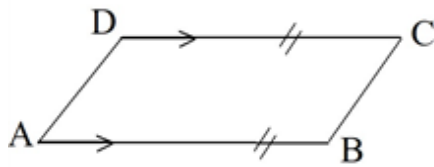
۱۷۴ در مثلث دلخواه PQR ، با استفاده از انتقال ثابت کنید: مجموع زاویه‌های خارجی 360° است.

۱۷۵ پاره‌خطهای AD ، BE ، CF مساوی و موازیند. با استفاده از انتقال ثابت کنید: $ABC \cong DEF$.

۱۷۶ در چهارضلعی $ABCD$ ، $AB = DC$ و $AB \parallel DC$ ، $AD = BC$ و $AD \parallel BC$ با استفاده از انتقال ثابت کنید:

۱۷۷ در مورد هم‌مرسی مماس مشترکهای خارجی دو دایره و خط‌المركزین آنها چه می‌توان گفت؟

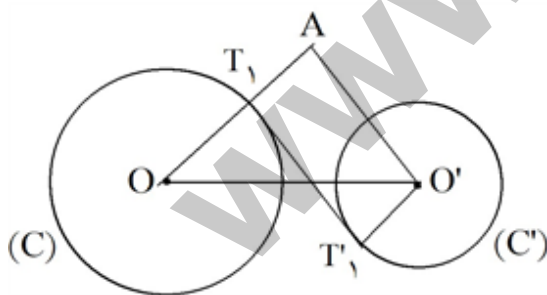
۱۷۸ ثابت کنید مماس مشترکهای داخلی و خط‌المركزین دو دایره هم‌رسند.

۱۷۹ مقدار a را چنان بیابید که اندازه‌ی مماس مشترک خارجی دو دایره به شعاعهای ۸ و ۳ و خط‌المركزین $d = 13$ ، $5a - 3$

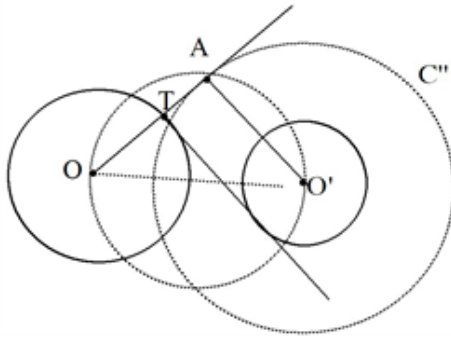
۱۸۰ دو دایره به شعاعهای ۹ سانتی‌متر و ۴ سانتی‌متر، مماس برون هستند. اندازه‌ی مماس مشترک خارجی آنها را به دست آورید.

۱۸۱ وضعیت دو دایره را در حالت‌های مختلف در نظر بگیرید، سپس در هر حالت مماس مشترکهای آنها را در صورت وجود رسم کنید.

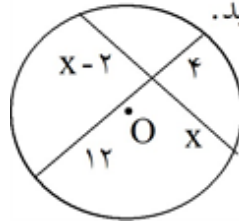
۱۸۲ اندازه‌ی مماس مشترک داخلی دو دایره‌ی $C(O, R)$ و $C'(O', R')$ را بر حسب R و R' و $OO' = d$ به دست آورید.

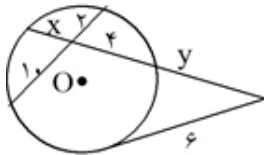
۱۸۳ دو دایره $C(O, R)$ و $C'(O', R')$ داده شده‌اند. مماس مشترکهای داخلی این دو دایره را رسم کنید و مراحل کار خود را توضیح دهید. در چه صورت دو دایره مماس مشترک داخلی دارند؟

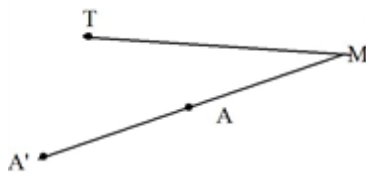
۱۸۴ در هر یک از شکل‌های زیر X و Y را محاسبه کنید.

۱۸۵ در هر یک از شکل‌های زیر X و Y را محاسبه کنید.

۱۸۶ سه نقطه M, A و A' روی یک خط راست و نقطه T خارج این خط

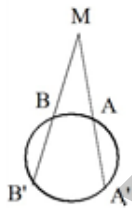

به قسمی واقعند که $MA \cdot MA' = MT^2$ است.

ثابت کنید دایره‌ای که بر سه نقطه A و A' و T می‌گذرد

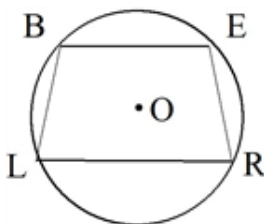
در نقطه T بر خط مماس MT است.

۱۸۷ ثابت کنید اگر امتداد وترهای AA' و BB' از دایره (C) یکدیگر را در نقطه M قطع کنند، آنگاه:

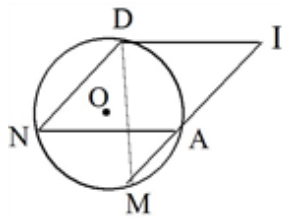

$$MA \cdot MA' = MB \cdot MB'$$

۱۸۸ در دایره (C) مماس AC و وتر AB با یکدیگر مساوی‌اند. خط BC دایره را در نقطه D قطع کرده است. ثابت کنید مثلث ADC متساوی الساقین است.

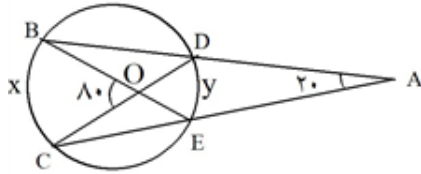

۱۸۹ در دایره (O) ، $BL = ER$. نشان دهید $BE \parallel LR$.

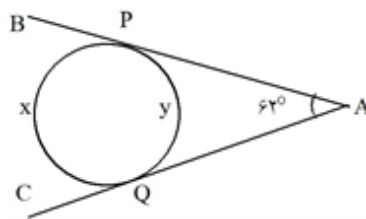

۱۹۰ در شکل روبه‌رو چهارضلعی DIAN یک متوازی‌الاضلاع است و نقطه‌های I, A, M روی یک خط راست قرار دارند. ثابت کنید: $DM = DI$.

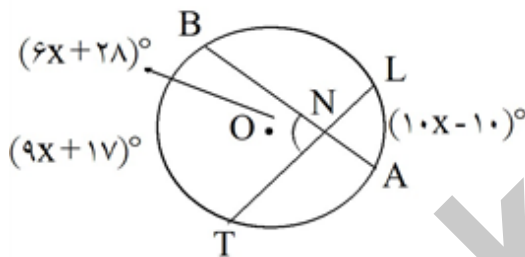
۱۹۱ در هر کدام از شکل‌های زیر X و Y را بیابید.

۱۹۲ در هر کدام از شکل‌های زیر X و Y را بیابید.

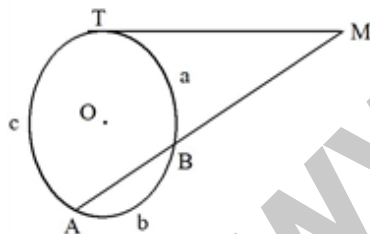
۱۹۳ در شکل زیر X و اندازه‌ی زاویه‌ی \widehat{BNT} را تعیین کنید.

۱۹۴ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M

مقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: تعیین کنید:

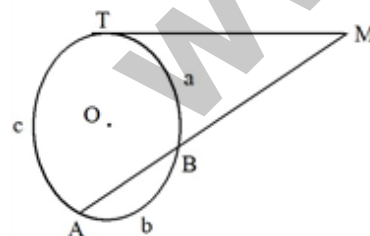
a را در صورتی که $\widehat{M} = 60^\circ$, $b = 100^\circ$ باشد.

۱۹۵ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M

مقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: تعیین کنید:

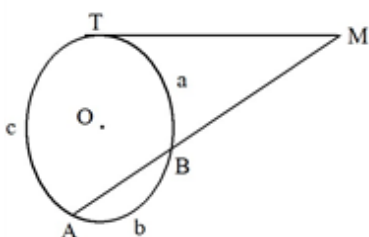
a را در صورتی که $\widehat{M} = 45^\circ$, $c = 3a$ باشد.

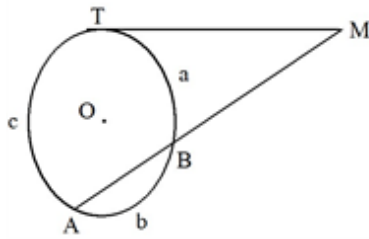

۱۹۶ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M

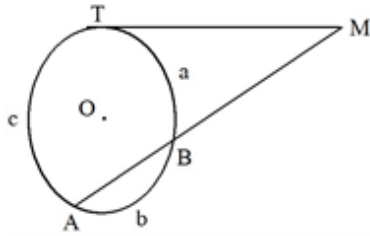
مقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: تعیین کنید:

c را در صورتی که $\widehat{M} = 30^\circ$ و $a = 55^\circ$ باشد.

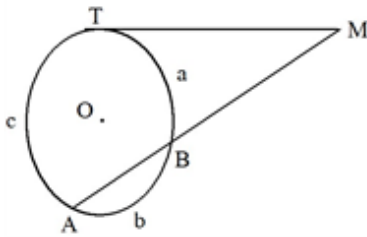

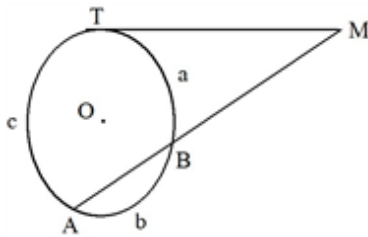
- ۱۹۷ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M متقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: تعیین کنید: a را در صورتی که $c = 200^\circ$ و $\widehat{M} = 45^\circ$ باشد.

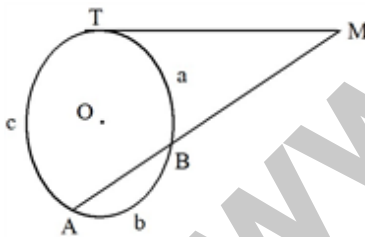
- ۱۹۸ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M متقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: اندازه‌ی زاویه‌ی M را در حالت زیر تعیین کنید.
- $$\frac{a}{1} = \frac{b}{4} = \frac{c}{7}$$

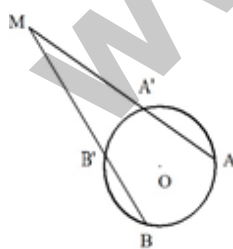
- ۱۹۹ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M متقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: اندازه‌ی زاویه‌ی M را در حالت زیر تعیین کنید.
- $$b = 120^\circ, c = 200^\circ$$

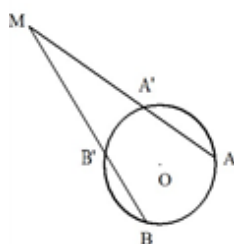
- ۲۰۰ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M متقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: اندازه‌ی زاویه‌ی M را در حالت زیر تعیین کنید.
- $$c - a = 74^\circ$$

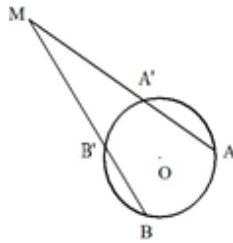
- ۲۰۱ خط مماس بر دایره در نقطه‌ی T و امتداد وتر AB در نقطه‌ی M متقاطعند. با فرض $\widehat{TB} = a$, $\widehat{BA} = b$ و $\widehat{AT} = c$: اندازه‌ی زاویه‌ی M را در حالت زیر تعیین کنید.
- $$c = 150^\circ, a = 60^\circ$$

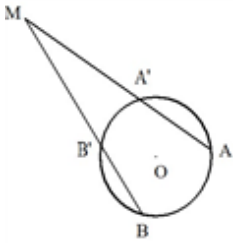
- ۲۰۲ امتدادهای دو وتر AA' و BB' از دایره‌ی O در نقطه‌ی M متقاطعند. تعیین کنید: اندازه‌ی کمان $A'B'$ را، اگر $\widehat{AB} = 3\widehat{A'B'}$ و $\widehat{M} = 25^\circ$ باشد.

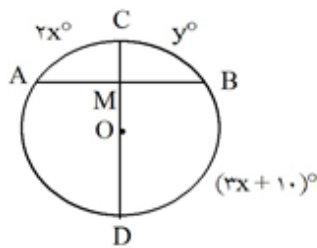
- ۲۰۳ امتدادهای دو وتر AA' و BB' از دایره‌ی O در نقطه‌ی M متقاطعند. تعیین کنید: اندازه‌ی $\widehat{AB} - \widehat{A'B'}$ را، اگر $\widehat{M} = 45^\circ$ باشد.

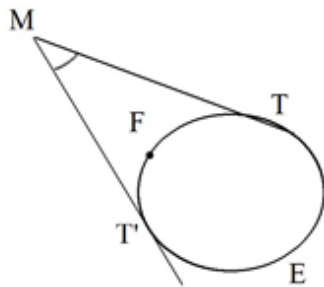
۲۰۴ امتدادهای دو وتر AA' و BB' از دایره O در نقطه M متقاطعند. تعیین کنید: اندازهی کمان AB را، اگر $\widehat{A'B'} = 60^\circ$ و $\widehat{M} = 35^\circ$ باشد.

۲۰۵ امتدادهای دو وتر AA' و BB' از دایره O در نقطه M متقاطعند. تعیین کنید: اندازهی کمان $A'B'$ را، اگر $\widehat{AB} = 160^\circ$ و $\widehat{M} = 20^\circ$ باشد.

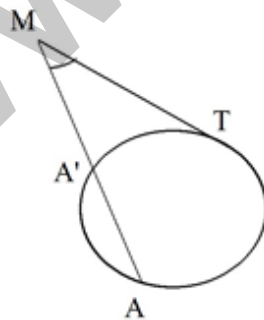
۲۰۶ قطر CD در نقطه M بر وتر AB از دایره به مرکز O عمود است. اگر $\widehat{AC} = 2x^\circ$ ، $\widehat{BC} = y^\circ$ و $\widehat{BD} = (3x+10)^\circ$ باشد، x و y را بیابید.

۲۰۷ ثابت کنید زاویهی بین دو خط مماس رسم شده از دو نقطه T و T' بر یک دایره، برابر قدرمطلق نصف تفاضل دو کمان ایجاد شده بین نقطه‌های T و T' است.

$$\widehat{TMT'} = \left| \frac{\widehat{TET'} - \widehat{TFT'}}{2} \right|$$

راهنمایی: در شکل داده شده ثابت کنید:

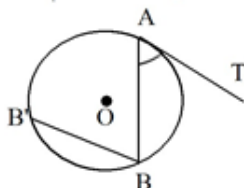
۲۰۸ خط مماس بر دایره (C) در نقطه T امتداد وتر AA' از این دایره را در نقطه M قطع کرده است.

$$\widehat{AMT} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{A'T}}{2}$$

(شکل روبه‌رو) ثابت کنید:

۲۰۹ با استفاده از تعریف زاویهی محاطی، نشان دهید مجموع زاویه‌های داخلی هر مثلث 180° است.

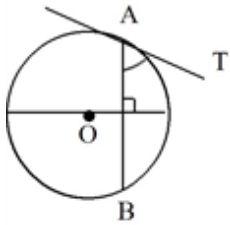
۲۱۰ زاویهی ظلی TAB در دایره O داده شده است. به کمک خط BB' که موازی خط مماس AT رسم شده

$$\widehat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

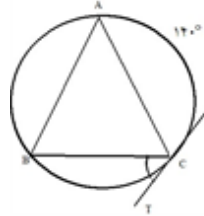
است. ثابت کنید که:

۲۱۱ زاویه ی ظلی TAB در دایره ی به مرکز O داده شده است. با استفاده از ویژگی قطر عمود بر وتر، ثابت کنید که:

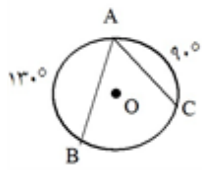

$$\widehat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

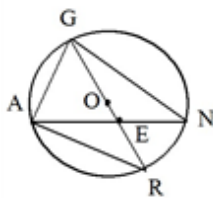
۲۱۲ در شکل روبه‌رو، $AB = AC$ ، CT مماس بر دایره در نقطه ی C و $\widehat{AC} = 140^\circ$ است. اندازه ی زاویه ی BCT را بیابید.

۲۱۳ زاویه ی محاطی BAC در دایره ی به مرکز O داده شده است. اگر $AB = 130^\circ$ و $AC = 90^\circ$ باشد، اندازه ی زاویه ی BAC را تعیین کنید.

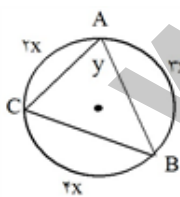
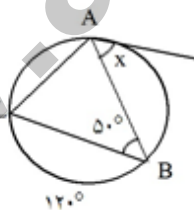

۲۱۴ در دایره ی به مرکز O، GR قطر دایره است. $\widehat{AG} = 70^\circ$ ، $\widehat{NAR} = 30^\circ$. اندازه‌های زیر را به دست آورید و در جای مناسب روی شکل یادداشت کنید.

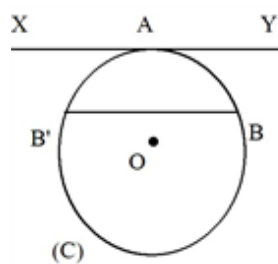
- (الف) \widehat{N}
- (ب) \widehat{R}
- (پ) \widehat{NR}
- (ت) \widehat{GN}
- (ج) \widehat{GAR}
- (ث) \widehat{GAN}

۲۱۵ اندازه ی X را در شکل مقابل تعیین کنید.

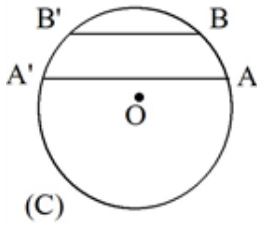

۲۱۶ اندازه ی X و Y را در شکل مقابل تعیین کنید.

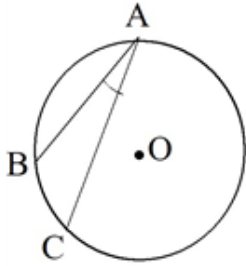
۲۱۷ خط XY در نقطه ی A بر دایره ی (C) مماس است. وتر BB' از دایره را موازی XY رسم کرده‌ایم. ثابت کنید: $\widehat{AB} = \widehat{AB'}$.

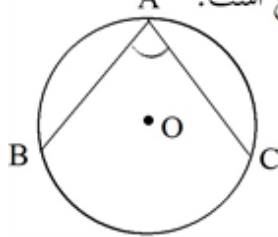
۲۱۸ ثابت کنید در هر دایره کمانهای محصور بین دو وتر موازی با هم برابرند. راهنمایی: از ویژگی زاویه‌ی محاطی، یا قطر عمود بر وتر استفاده کنید.

۲۱۹ دو ضلع زاویه‌ی محاطی BAC در یک طرف نقطه‌ی O مرکز دایره‌ی (C) قرار دارد. ثابت کنید، $\widehat{BAC} = \frac{\widehat{BC}}{2}$.

۲۲۰ دو ضلع زاویه‌ی محاطی BAC در دو طرف نقطه‌ی O مرکز دایره‌ی (C) واقع است.

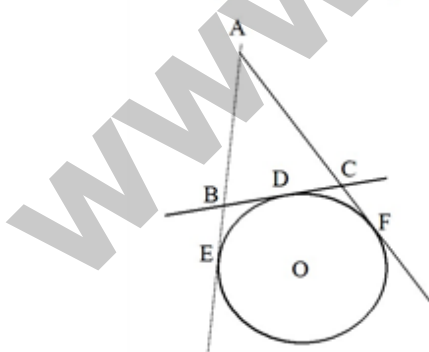
$$\widehat{BAC} = \frac{\widehat{BC}}{2}$$

راهنمایی: قطری از دایره را که از رأس A می‌گذرد رسم کنید.

۲۲۱ شعاعهای دو دایره‌ی هم‌مرکز ۵ و ۳ سانتی‌متر هستند. اندازه‌ی وتری از دایره‌ی بزرگتر را که بر دایره‌ی کوچکتر مماس است پیدا کنید.

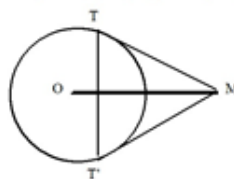
۲۲۲ خطهای AE, AF, BC به ترتیب در نقطه‌های E, F, D بر دایره‌ی (O) مماس هستند.

خطهای BC, مماس AE و AF را به ترتیب در نقطه‌های B و C قطع کرده است. ثابت کنید با تغییر مکان نقطه‌ی D روی دایره بین دو نقطه‌ی ثابت E و F, محیط مثلث ABC ثابت می‌ماند.

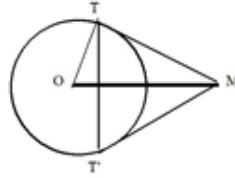

۲۲۳ دایره‌ی (O, ۶) و نقطه‌ی M به فاصله‌ی ۱۲ سانتی‌متر از مرکز این دایره را در نظر بگیرید. خطهای MT و MT' بر این دایره مماسند. (T و T' نقطه‌های تماسند).

طول وتر TT' را به دست آورید.

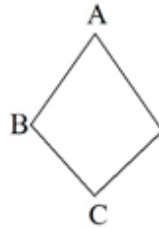

۲۲۴ دایره $C(O, 6)$ و نقطه M به فاصله 12 سانتی متر از مرکز این دایره را در نظر بگیرید. خطهای MT و MT' بر این دایره مماسند. T و T' نقطه‌های تماسند). طول مماسهای MT و MT' را تعیین کنید.

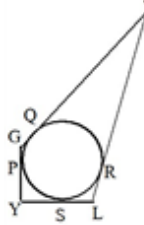
۲۲۵ زاویه بین دو مماس رسم شده از نقطه A بر دایره $C(O, 5)$ برابر 60° است. طول پاره خط OA را به دست آورید.

۲۲۶ در چهارضلعی $ABCD$ (شکل روبه‌رو)، $AB + CD = AD + BC$ است. ثابت کنید که این چهارضلعی محیطی است.

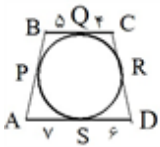

راهنمایی: روی ضلع AB ، پاره خط $AM = AD$ و روی ضلع BC پاره خط $CN = CD$ را جدا کرده، از ویژگی مثلثهای متساوی الساقین استفاده کنید.

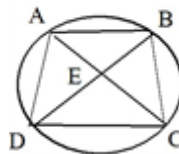
۲۲۷ ضلعهای چهارضلعی محیطی $GOLY$ بر دایره مماسند (شکل روبه‌رو). ثابت کنید: $GO + LY = OL + GY$

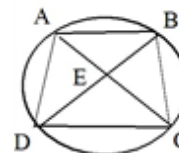
۲۲۸ اگر P, Q, R, S ، نقطه‌های تماس ضلعهای چهارضلعی $ABCD$ با دایره باشند، آنگاه محیط این چهارضلعی را به دست آورید.

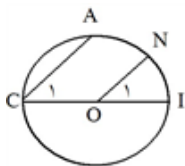
۲۲۹ با توجه به شکل مقابل نشان دهید: اگر $AC = BD$ آنگاه $AD = BC$.

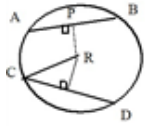
۲۳۰ با توجه به شکل نشان دهید: اگر $AD = BC$ آنگاه $AC = BD$.

۲۳۱ در دایره O به مرکز O و به قطر CI ، داریم $CA \parallel ON$ ثابت کنید $\widehat{AN} = \widehat{NI}$.

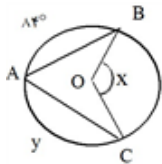
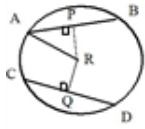

۲۳۲ با توجه به شکل روبه‌رو، اگر $RC = \sqrt{2}$ و $CQ = RQ$ ، آنگاه طول پاره‌خطهای CQ ، DQ و CD را به دست

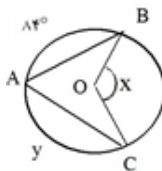

آورید.

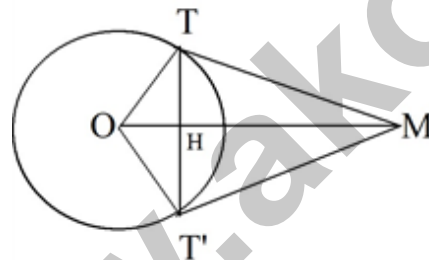
۲۳۳ با توجه به شکل روبه‌رو، اگر طول شعاع، ۱۰ و $PR = 6$ ، آنگاه طول AP و AB را به دست آورید.

۲۳۴ اگر $\hat{X} = 165^\circ$ ، آنگاه اندازه‌ی کمان \hat{Y} را به دست بیاورید.

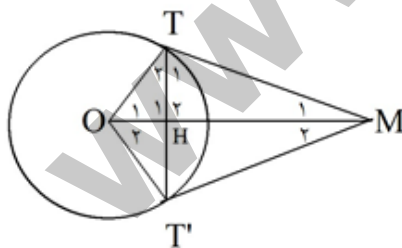
۲۳۵ اگر $\hat{Y} = 140^\circ$ ، آنگاه زاویه‌ی X را به دست آورید.

۲۳۶ در شکل مقابل ثابت کنید.

$$\begin{aligned} TT'^2 &= 4OH \cdot HM \quad (\text{الف}) \\ TT' \cdot OM &= 2R \cdot MT \quad (\text{ب}) \end{aligned}$$

۲۳۷ دو خط MT و MT' در نقطه‌های T و T' بر دایره‌ی $C(O,R)$ مماسند. H نقطه‌ی برخورد وتر TT' با خط OM است. ثابت کنید.

الف) خط OM نیمساز زاویه‌های TOT' و TMT' است.

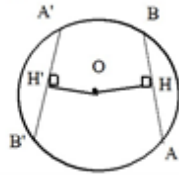
ب) خط OM عمودمنصف پاره‌خط TT' است.

$$\text{پ) } OH \cdot OM = R^2$$

۲۳۸ ثابت کنید طول مماسهای رسم شده بر یک دایره از هر نقطه‌ی خارج آن با هم برابرند.

۲۳۹ ثابت کنید کوچکترین وتری که از یک نقطه، واقع در درون یک دایره می‌توان رسم کرد، وتری است که بر قطر گذرنده از آن نقطه، عمود است.

۲۴۰ ثابت کنید در هر دایره، وترهای متساوی، از مرکز دایره به یک فاصله‌اند و برعکس.
 یعنی در شکل زیر: $AB = A'B' \Leftrightarrow OH = OH'$

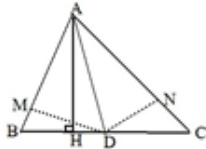

۲۴۱ ثابت کنید در یک دایره، کمانهای نظیر دو وتر مساوی، با هم برابرند، و برعکس.

۲۴۲ ثابت کنید در هر دایره، خطی که مرکز دایره را به وسط کمان نظیر یک وتر از آن دایره وصل می‌کند بر آن وتر عمود است.

۲۴۳ ثابت کنید در هر دایره، خطی که مرکز دایره را به وسط یک وتر از آن دایره که از مرکز دایره نگذشته باشد، وصل می‌کند، بر آن وتر عمود است.

۲۴۴ در مثلث ABC، ارتفاع AH و AD نیمساز است. مساحت مثلث ABD و ACD را به ترتیب با S و S' نشان می‌دهیم.

(الف) با در نظر گرفتن BD و DC به عنوان قاعده‌ی این مثلثها، نسبت $\frac{S}{S'}$ را به دست آورید.

(ب) از D عمودهایی بر اضلاع AB و AC رسم کنید و پای آنها را M و N بنامید. DM و DN چه رابطه‌ای با هم دارند؟

(پ) با در نظر گرفتن AB و AC به عنوان قاعده‌ی مثلثهای ABD و ADC، نسبت $\frac{S}{S'}$ را به دست آورید.

از مقایسه‌ی نسبتها در بند (الف) و (ب) چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

۲۴۵ در مثلث ABC میانه‌ی AM و نیمسازهای دو زاویه AMB و AMC را رسم کنید، این دو نیمساز، اضلاع AB و AC را قطع می‌کنند، این نقاط را به ترتیب P و Q بنامید. سپس ثابت کنید دو خط PQ و BC با هم موازیند.

۲۴۶ سه ضلع مثلثی ۸، ۱۲، ۱۵ سانتی‌مترند. اندازه‌ی پاره‌خطهایی که نیمساز درونی زاویه‌ی بزرگتر مثلث بر ضلع مقابل آن پدید می‌آورد، را تعیین کنید.

۲۴۷ در حالتی که یک شش ضلعی در دایره به شعاع ۱ محاط شده باشد، در نظر بگیرید و طول ضلع دوازده ضلعی منتظم محاط در دایره را بدست آورید.

۲۴۸ طول ضلع هشت ضلعی منتظمی که در این دایره محاط می‌شود را محاسبه کنید.

۲۴۹ طول OM را به دست آورید.

۲۵۰ فاصله مرکز دایره تا نقطه M وسط ضلع مربع را بیابید.

الف) $a = 9$, $b = 6$, $c = 10$

$$a^2 = 81$$

$$b^2 + c^2 = 136 \Rightarrow a^2 < b^2 + c^2 \Rightarrow \hat{A} < 90^\circ$$

ب) $a = 9$, $b = 4$, $c = 8$

$$a^2 = 81$$

$$b^2 + c^2 = 80 \Rightarrow a^2 > b^2 + c^2 \Rightarrow \hat{A} > 90^\circ$$

پ) $a = 17$, $b = 15$, $c = 8$

$$a^2 = 289$$

$$b^2 + c^2 = 289 \Rightarrow a^2 = b^2 + c^2 \Rightarrow \hat{A} = 90^\circ$$

۱

الف) $\hat{A} > 90^\circ \Leftrightarrow \cos A < 0 \cdot \frac{\times bc}{\div bc} bc \cdot \cos A < 0 \Leftrightarrow -bc \cdot \cos A > 0$

$$\frac{+(b^2 + c^2)}{-(b^2 + c^2)} \xrightarrow{\quad} b^2 + c^2 - bc \cdot \cos A > b^2 + c^2 \Leftrightarrow a^2 > b^2 + c^2$$

ب) $\hat{A} < 90^\circ \Leftrightarrow \cos A > 0 \cdot \frac{\times bc}{\div bc} bc \cdot \cos A > 0 \Leftrightarrow -bc \cdot \cos A < 0$

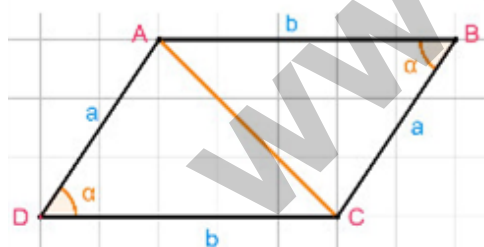
$$\frac{+(b^2 + c^2)}{-(b^2 + c^2)} \xrightarrow{\quad} b^2 + c^2 - bc \cdot \cos A < b^2 + c^2 \Leftrightarrow a^2 < b^2 + c^2$$

پ) $\hat{A} = 90^\circ \Leftrightarrow \cos A = 0 \cdot \frac{\times bc}{\div bc} bc \cdot \cos A = 0 \Leftrightarrow -bc \cdot \cos A = 0$

$$\frac{+(b^2 + c^2)}{-(b^2 + c^2)} \xrightarrow{\quad} b^2 + c^2 - bc \cdot \cos A = b^2 + c^2 \Leftrightarrow a^2 = b^2 + c^2$$

۲

۳ با توجه به خواص متوازی الاضلاع داریم:

$$S_{ABCD} = 2S_{ABC} = 2 \times \frac{1}{2} \times a \times b \times \sin \alpha$$

$$\Rightarrow S_{ABCD} = a \cdot b \sin \alpha$$

مثث BCD متساوی الساقین است و با توجه به اندازه‌ی زاویه C، اندازه‌ی دو زاویه دیگر هر کدام 30° خواهد بود.

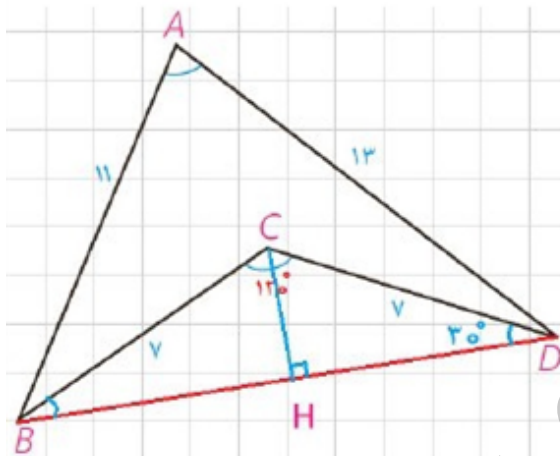
در این مثلث ارتفاع CH را رسم می‌کنیم. در مثلث قائم‌الزاویه CHD، $\widehat{CDH} = 30^\circ$ در نتیجه: $CH = \frac{v}{2}$

$$\left. \begin{aligned} S_{BCD} &= \frac{1}{2} \times \frac{v}{2} \times BD = \frac{v}{4} BD \\ S_{BCD} &= \frac{1}{2} \times v \times v \times \sin 120^\circ = \frac{49\sqrt{3}}{4} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{v}{4} BD = \frac{49\sqrt{3}}{4} \Rightarrow BD = v\sqrt{3}$$

$$P_{ABD} = \frac{11 + 13 + v\sqrt{3}}{2} = 12 + \frac{v}{2}\sqrt{3}$$

$$S_{ABD} = \sqrt{\left(12 + \frac{v}{2}\sqrt{3}\right)\left(12 + \frac{v}{2}\sqrt{3} - v\sqrt{3}\right)\left(12 + \frac{v}{2}\sqrt{3} - 11\right)\left(12 + \frac{v}{2}\sqrt{3} - 13\right)}$$

$$S_{ABD} = \sqrt{\left(12 + \frac{v}{2}\sqrt{3}\right)\left(12 - \frac{v}{2}\sqrt{3}\right)\left(\frac{v}{2}\sqrt{3} + 1\right)\left(\frac{v}{2}\sqrt{3} - 1\right)}$$

$$S_{ABD} = \sqrt{\left(122 - \frac{17v}{2}\right)\left(\frac{12v}{2} - 1\right)} = \frac{143}{4}\sqrt{3} \quad (1)$$

$$S_{ABD} = \frac{1}{2} \times 11 \times 13 \times \sin A = \frac{143}{2} \sin A \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} \frac{143}{2} \sin A = \frac{143}{4} \sqrt{3} \Rightarrow \sin A = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\Rightarrow \widehat{A} = 60^\circ$$

$$S_{ABCD} = S_{ABD} - S_{BCD} \Rightarrow S_{ABCD} = \frac{143}{4}\sqrt{3} - \frac{49}{4}\sqrt{3} = \frac{94}{4}\sqrt{3}$$

راه حل دوم: با استفاده از قضیه کسینوس‌ها می‌نویسیم:

$$\triangle BCD: BD^2 = v^2 + v^2 - 2(v)(v)\cos 120^\circ$$

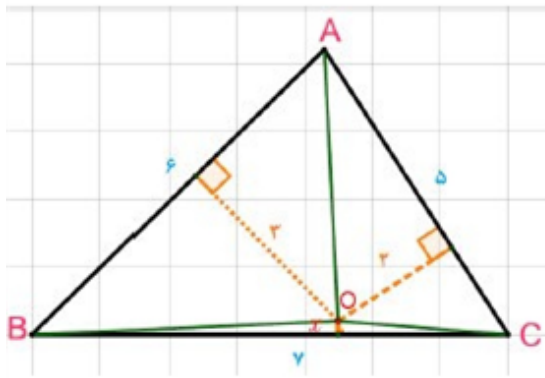
$$\cos 120^\circ = -\frac{1}{2}$$

$$\rightarrow BD^2 = 49 + 49 + 49 = 3 \times 49 \Rightarrow BD = v\sqrt{3}$$

$$\triangle ABD: BD^2 = AB^2 + AD^2 - 2AB \times AD \cos A$$

$$\Rightarrow 3 \times 49 = 11^2 + 13^2 - 2(11)(13)\cos A \Rightarrow \cos A = \frac{1}{2} \Rightarrow \widehat{A} = 60^\circ$$

$$S_{ABCD} = S_{ABD} - S_{BCD} = \frac{1}{2}(11)(13)\sin 60^\circ - \frac{1}{2}(v)(v)\sin 120^\circ = \frac{143\sqrt{3}}{4} - \frac{49\sqrt{3}}{4} = \frac{94\sqrt{3}}{4}$$

فاصله‌ی O تا ضلع بزرگتر را x در نظر می‌گیریم. داریم:

$$S_{ABC} = S_{OAB} + S_{OAC} + S_{OBC}$$

$$P_{ABC} = \frac{5 + 6 + 7}{2} = 9$$

$$S_{ABC} = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$$

$$= \sqrt{9 \times 2 \times 3 \times 4} = 6\sqrt{6}$$

$$S_{AOB} = \frac{1}{2} \times 6 \times 3 = 9$$

$$S_{AOC} = \frac{1}{2} \times 5 \times 2 = 5$$

$$S_{BOC} = \frac{1}{2} \times 7 \times x = \frac{7}{2}x$$

$$6\sqrt{6} = 9 + 5 + \frac{7}{2}x \Rightarrow 6\sqrt{6} - 14 = \frac{7}{2}x \Rightarrow x = \frac{2}{7}(6\sqrt{6} - 14) \approx 0.72$$

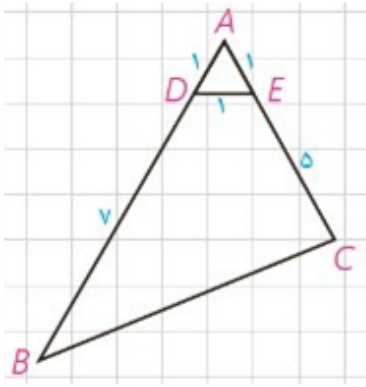
$$S_{ABC} = S_{ABD} + S_{ACD}$$

$$\frac{1}{2}AB \cdot AC \cdot \sin A = \frac{1}{2}AB \times AD \times \sin \frac{A}{2} + \frac{1}{2}AC \times AD \times \sin \frac{A}{2}$$

$$\Rightarrow AB \cdot AC \cdot \sin A = AD \cdot \sin \frac{A}{2} (AB + AC) \Rightarrow AD = \frac{AB \cdot AC \cdot \sin A}{(AB + AC) \sin \frac{A}{2}}$$

$$= \frac{2AB \cdot AC \cdot \sin \frac{A}{2} \cos \frac{A}{2}}{(AB + AC) \sin \frac{A}{2}} \Rightarrow AD = d_a \Rightarrow (\text{نیمساز راس } A) d_a = \frac{2bc \cdot \cos \frac{A}{2}}{b + c}$$

با توجه به این که مثلث ADE متساوی الساقین است پس $\widehat{DAE} = 60^\circ$ در نتیجه:

$$BC^2 = AC^2 + AB^2 - 2AC \cdot AB \cdot \cos A$$

$$BC^2 = 36 + 64 - 2 \times 6 \times 8 \times \frac{1}{2} = 52$$

$$\Rightarrow BC = 2\sqrt{13}$$

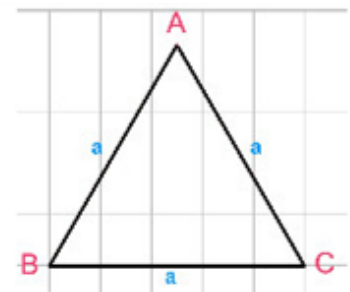
$$S_{BCED} = S_{ABC} - S_{ADE}$$

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot AB \cdot AC \cdot \sin A \Rightarrow S_{ABC} = \frac{1}{2} \times 8 \times 6 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 12\sqrt{3}$$

$$S_{ADE} = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2 \Rightarrow S_{ADE} = \frac{\sqrt{3}}{4} \times 1^2 = S_{ADE} = \frac{\sqrt{3}}{4}$$

$$S_{BCED} = 12\sqrt{3} - \frac{\sqrt{3}}{4} = \frac{47}{4}\sqrt{3}$$

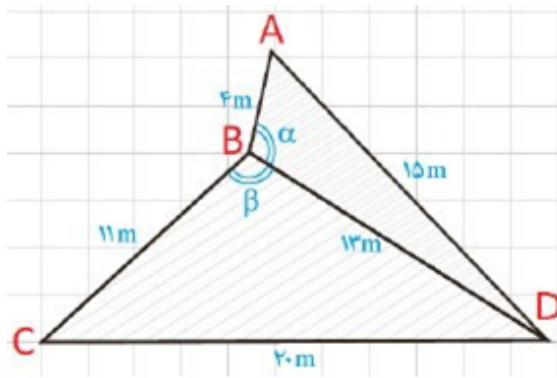
www.akoedu.ir

$$AB = AC = BC = a \Rightarrow P_{ABC} = \frac{3a}{2}$$

$$S_{ABC} = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$$

$$= \sqrt{\frac{3a}{2} \times \left(\frac{3a}{2} - a\right)^3} = \sqrt{\frac{3a}{2} \times \left(\frac{a}{2}\right)^3} = \sqrt{\frac{3a^4}{16}} = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2$$

$$S_{ABCD} = S_{ABD} + S_{BCD}$$

$$P_{ABD} = \frac{4 + 13 + 15}{2} = 16m$$

$$P_{BCD} = \frac{11 + 13 + 20}{2} = 22m$$

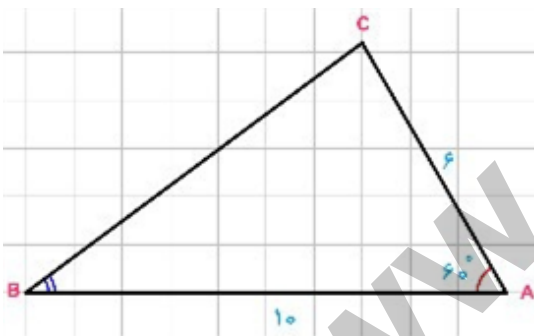
$$S_{ABD} = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)} = \sqrt{16 \times 12 \times 3 \times 1} = 24m^2$$

$$S_{BCD} = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)} = \sqrt{22 \times 11 \times 9 \times 2} = 66m^2$$

$$S_{ABCD} = 24 + 66 = 90m^2$$

$$S_{ABD} = \frac{1}{2} AB \cdot BD \cdot \sin \alpha \Rightarrow 24 = \frac{1}{2} \times 4 \times 13 \sin \alpha \Rightarrow \sin \alpha = \frac{12}{13}$$

$$S_{BCD} = \frac{1}{2} BC \cdot DB \cdot \sin \beta \Rightarrow 66 = \frac{1}{2} \times 11 \times 13 \sin \beta \Rightarrow \sin \beta = \frac{12}{13} \Rightarrow \sin \alpha = \sin \beta$$

$$\text{الف) } BC^2 = AC^2 + AB^2 - 2AC \cdot AB \cdot \cos A$$

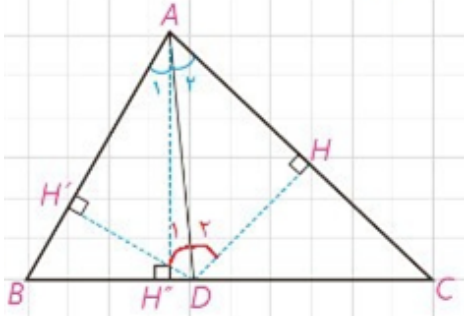
$$BC^2 = 36 + 100 - 2 \times 6 \times 10 \times \frac{1}{2} = 76 \Rightarrow BC = 2\sqrt{19}$$

$$\text{ب) } \frac{1}{2} AC \cdot AB \cdot \sin A \Rightarrow S = \frac{1}{2} \times 6 \times 10 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 15\sqrt{3}$$

$$\text{پ) } \frac{\sin B}{b} = \frac{\sin A}{a} \Rightarrow \frac{\sin B}{6} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{2\sqrt{19}} \Rightarrow \sin B = \frac{3}{2} \sqrt{\frac{3}{19}} \Rightarrow \sin B = \frac{3\sqrt{57}}{38}$$

$$\left. \begin{aligned} \hat{A}_1 + \hat{D}_1 &= 90^\circ \\ \hat{A}_2 + \hat{D}_2 &= 90^\circ \end{aligned} \right\} \Rightarrow \hat{A}_1 + \hat{D}_1 = \hat{A}_2 + \hat{D}_2 \xrightarrow{\hat{A}_1 = \hat{A}_2} \hat{D}_1 = \hat{D}_2$$

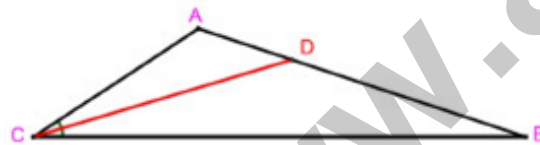
پس دو مثلث قائم الزاویه ADH و ADH' به حالت (ز ض ز) همنهشت هستند بنابراین $DH = DH'$
راه دوم: هر نقطه روی نیمساز یک زاویه از دو ضلع آن زاویه به یک فاصله است. پس $DH = DH'$

$$\frac{S_{ABD}}{S_{ACD}} = \frac{\frac{1}{2}DH' \times AB}{\frac{1}{2}DH \times AC} = \frac{AB}{AC} \quad (1) \quad \text{ب)}$$

$$\frac{S_{ABD}}{S_{ACD}} = \frac{\frac{1}{2}BD \times AH''}{\frac{1}{2}CD \times AH''} = \frac{BD}{CD} \quad (2)$$

از مقایسه‌ی ۱ و ۲ نتیجه می‌شود: $\frac{AB}{AC} = \frac{BD}{CD}$

$$CD^2 = AC \cdot BC - AD \cdot BC$$

$$\frac{BC}{AC} = \frac{BD}{DA} \Rightarrow \frac{10}{4} = \frac{BD}{DA} \Rightarrow \frac{10+4}{4} = \frac{BD+DA}{DA}$$

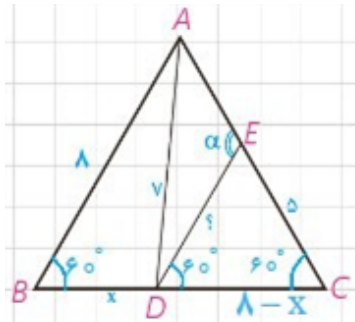
$$\Rightarrow \frac{14}{4} = \frac{7}{DA} \Rightarrow DA = \frac{28}{14} = 2 \Rightarrow BD = 7 - 2 = 5$$

$$CD^2 = 4 \times 10 - 2 \times 5 = 30 \Rightarrow CD = \sqrt{30}$$

در مثلث AMB پاره خط MQ نیمساز زاویه \widehat{AMB} و در مثلث AMC پاره خط MP نیمساز زاویه \widehat{AMC} است. پس داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{AM}{MB} = \frac{AQ}{QB} \xrightarrow{MB=MC} \frac{AM}{MC} = \frac{AQ}{QB} \\ \frac{AM}{MC} = \frac{AP}{PC} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{AQ}{QB} = \frac{AP}{PC}$$

عکس ق تالس
 $\longrightarrow PQ \parallel BC$

$$AB = AC = BC = \lambda, AD = v, DB = x$$

$$DC = \lambda - x, DB < DC$$

$$AB^2 \cdot DC + AC^2 \cdot DB = AD^2 \cdot BC + DB \cdot DC \cdot BC$$

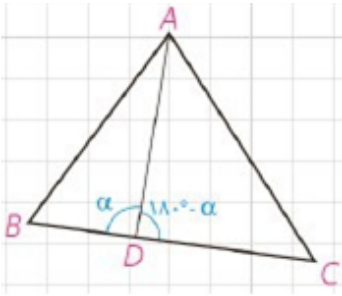
$$\Rightarrow 49(\lambda - x) + 49x = 49 \times \lambda + \lambda x(\lambda - x)$$

$$\Rightarrow 49 \times \lambda - 49x + 49x = 49 \times \lambda + \lambda x(\lambda - x)$$

$$\xrightarrow{\div \lambda} 49 = 49 + \lambda x - x^2 \Rightarrow x^2 - \lambda x + 15 = 0 \Rightarrow (x - 3)(x - 5) = 0 \Rightarrow x = 3, x = 5$$

$$DB < DC$$

$$\longrightarrow x = DB = 3, DC = 5$$

$$\triangle ABD : AB^2 = AD^2 + DB^2 - 2AD \cdot DB \cdot \cos \alpha \xrightarrow{\times DC}$$

$$AB^2 \cdot DC = DC \cdot AD^2 + DC \cdot DB^2 - 2DC \cdot AD \cdot DB \cdot \cos \alpha \quad (1)$$

$$\triangle ACD : AC^2 = AD^2 + CD^2 - 2AD \cdot DC \cdot \cos(180^\circ - \alpha)$$

$$\xrightarrow{\times DB} AC^2 \cdot DB = DB \cdot AD^2 + DB \cdot DC^2 + 2DB \cdot AD \cdot DC \cdot \cos \alpha \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1) + (2)} AB^2 \cdot DC + AC^2 \cdot DB = DC \cdot AD^2 + DC \cdot DB^2 - \cancel{2DC \cdot AD \cdot DB \cdot \cos \alpha}$$

$$+ DB \cdot AD^2 + DB \cdot DC^2 + \cancel{2DB \cdot AD \cdot DC \cdot \cos \alpha} \Rightarrow AB^2 \cdot DC + AC^2 \cdot DB$$

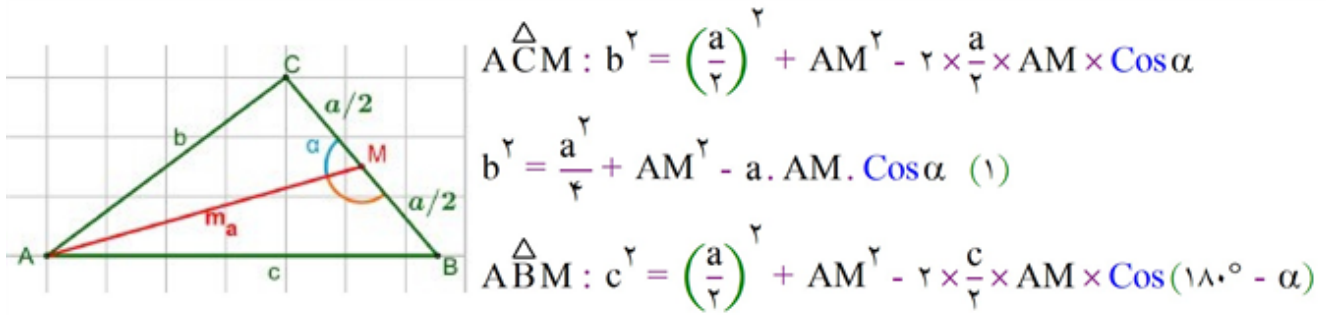
$$= AD^2 \underbrace{(DC + DB)}_{BC} + \underbrace{DB \cdot DC}_{BC} (DC + DB)$$

$$AB^2 \cdot DC + AC^2 \cdot DB = AD^2 \cdot BC + DB \cdot DC \cdot BC$$

$$DC = DB = \frac{a}{2}, AC = b, \Rightarrow AB = c$$

$$\Rightarrow \frac{a}{2} \times c^2 + \frac{a}{2} \times b^2 = AD^2 \times a + \frac{a}{2} \times \frac{a}{2} \times a \Rightarrow \frac{a}{2} (c^2 + b^2) = \frac{a}{2} \left(2AD^2 + \frac{a^2}{2} \right)$$

$$\Rightarrow b^2 + c^2 = 2AD^2 + \frac{a^2}{2}$$

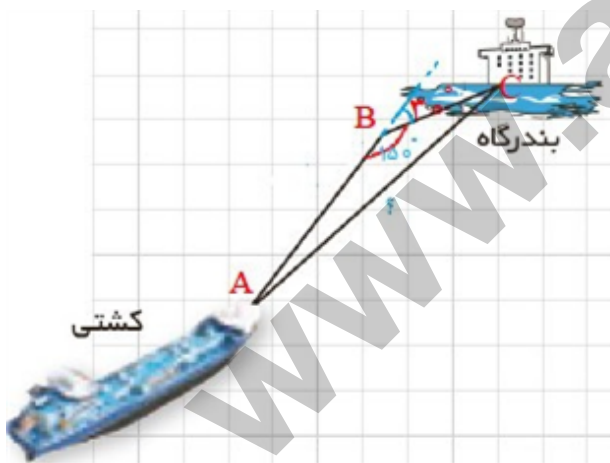
$$c^2 = \frac{a^2}{4} + AM^2 + a \cdot AM \cdot \cos \alpha \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1) + (2)} b^2 + c^2 = \frac{a^2}{4} + AM^2 - a \cdot AM \cdot \cos \alpha + \frac{a^2}{4} + AM^2 + a \cdot AM \cdot \cos \alpha$$

$$\Rightarrow b^2 + c^2 = \frac{a^2}{2} + 2AM^2$$

$$AB = c = 4, \quad AC = b = 6, \quad BC = a = 8$$

$$b^2 + c^2 = \frac{a^2}{2} + 2AM^2 \Rightarrow AM = \frac{2(b^2 + c^2) - a^2}{4} \Rightarrow AM = \frac{2(36 + 16) - 64}{4} \Rightarrow AM = 10$$

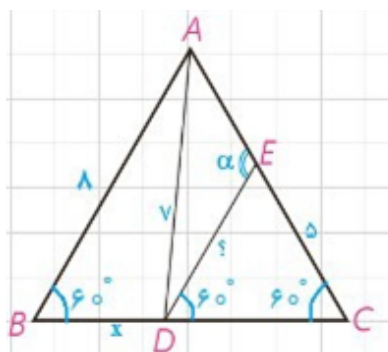
$$AB = 60 \times 1 = 60 \text{ km}, \quad BC = 20 \times 0.5 = 20 \text{ km}$$

$$AC^2 = 60^2 + 20^2 - 2 \times 60 \times 20 \times \cos 150^\circ$$

$$= 3600 + 400 - 2 \times 1200 \times \left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$$

$$\Rightarrow AC^2 = 4000 + 1200\sqrt{3} = 400(10 + 3\sqrt{3})$$

$$\Rightarrow AC = 20\sqrt{10 + 3\sqrt{3}}$$

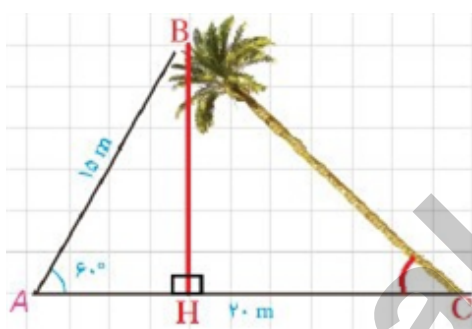

$$7^2 = x^2 + 8^2 - 2 \times x \times 8 \times \cos 60^\circ \Rightarrow 49 = x^2 + 64 - 8x$$

$$\Rightarrow x^2 - 8x + 15 = 0 \Rightarrow (x - 5)(x - 3) = 0 \Rightarrow x = 5, x = 3$$

$$\text{BD} < \text{DC} \rightarrow \text{BD} = 3, \text{DC} = 5$$

در نتیجه مثلث DCE متساوی الساقین است و چون یک زاویه 60° دارد پس متساوی الاضلاع است یعنی $DE = 5$. در مثلث DCE زاویه α یک زاویه خارجی است پس:

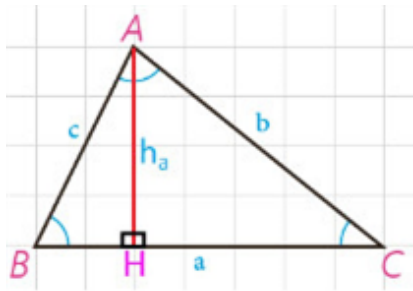
$$\alpha = 60^\circ + 60^\circ \Rightarrow \alpha = 120^\circ$$

$$\text{الف) } a^2 = 20^2 + 15^2 - 2 \times 20 \times 15 \times \cos 60^\circ$$

$$400 + 225 - 300 \Rightarrow a^2 = 325 \Rightarrow a = 5\sqrt{13}$$

$$\text{ب) } \frac{5\sqrt{13}}{\sin 60^\circ} = \frac{15}{\sin C} \Rightarrow \sin C = \frac{15 \times \frac{\sqrt{3}}{2}}{5\sqrt{13}} = \frac{3\sqrt{3}}{2\sqrt{13}} \approx 0.72$$

$$\text{پ) } \sin 60^\circ = \frac{BH}{AB} \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{BH}{15} \Rightarrow BH = \frac{15\sqrt{3}}{2}$$

$$\left. \begin{aligned} S &= \frac{1}{2}bc \\ S &= \frac{1}{2}a \cdot h_a \end{aligned} \right\} \Rightarrow bc = ah_a \xrightarrow{\text{دو طرف به توان ۲}} \\ (bc)^2 = (ah_a)^2 \Rightarrow b^2c^2 = a^2h_a^2$$

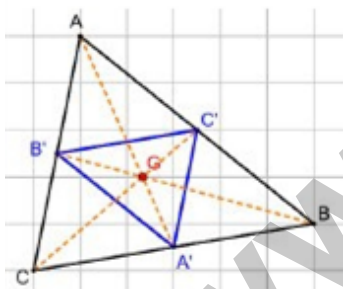
$$\Rightarrow b^2c^2 = (b^2 + c^2)h_a^2 \Rightarrow b^2c^2 = b^2h_a^2 + c^2h_a^2 \xrightarrow{\div b^2c^2h_a^2}$$

$$\frac{b^2c^2}{b^2c^2h_a^2} = \frac{b^2h_a^2}{b^2c^2h_a^2} + \frac{c^2h_a^2}{b^2c^2h_a^2} \Rightarrow \frac{1}{h_a^2} = \frac{1}{c^2} + \frac{1}{b^2}$$

در شکل راست اگر بازتاب C نسبت به خط BD و بازتاب E نسبت به DE و در شکل چپ اگر بازتاب B نسبت به خط AC را رسم کنیم بدون آنکه محیط تغییر کند، مساحت افزایش می‌یابد. منظور بازتاب مثلث BCD نسبت به BD و بازتاب مثلث EDF نسبت به DF و در شکل راست بازتاب مثلث ABC نسبت به AC در شکل چپ است.

$$\text{افزایش مساحت شکل چپ} = 2 \left(\frac{1}{2} \times 3 \times 4 \sqrt{2} \times \sin 135^\circ \right) = 12$$

$$\text{افزایش مساحت شکل راست} = 2 \left(\frac{1}{2} \times 2 \times 6 \times \sin 150^\circ + \frac{1}{2} \times \sqrt{3} \times 2 \times \sin 120^\circ \right) = 9$$

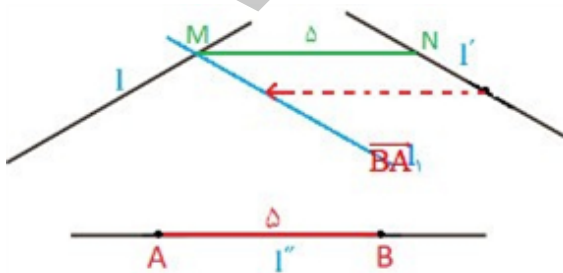
الف) A' وسط BC، B' وسط AC و C' وسط AB قرار دارند.

با توجه به خاصیت مرکز ثقل می‌دانیم که $GA' = \frac{1}{3}GA$ همچنین نقطه‌ی G بین

A و A' پس نقطه‌ی A' مجانس نقطه‌ی A به مرکز تجانس G و نسبت تجانس $\frac{1}{3}$

است. همین مطلب در مورد نقاط B' و C' نیز صدق می‌کند.

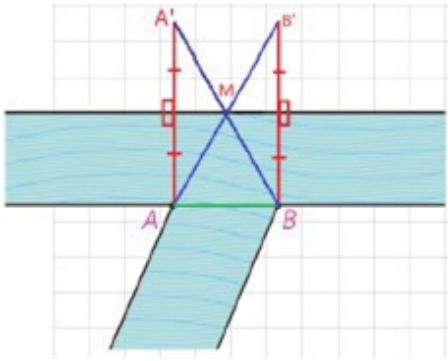
ب) با توجه به ویژگی تجانس مساحت مثلث A'B'C'، $\frac{1}{4}$ مساحت مثلث ABC است.

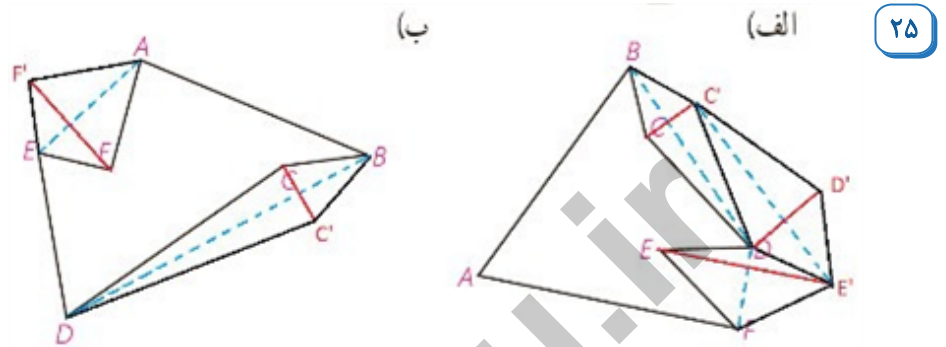
ابتدا روی خط l'' پاره‌خط دلخواه AB به طول ۵ سانتی‌متر را

مشخص می‌کنیم. خط l' را تحت بردار \vec{BA} انتقال می‌دهیم تا

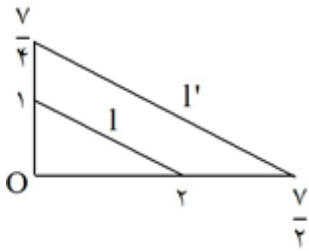
خط l_1 به دست آید این خط l را در نقطه‌ای مانند M قطع می‌کند. از نقطه‌ی M موازی خط l'' خطی رسم می‌کنیم تا خط l' را در نقطه‌ی N قطع کند. پاره‌خط MN جواب مسئله است.

۲۴ با توجه به شکل واضح است که عرض رودخانه در طول مسیر ثابت در نظر گرفته شده است. پس یا از نقطه‌ی B یا از A روش هرون را برای پیدا کردن نقطه‌ی M اجرا می‌کنیم.

۲۵ با توجه به نسبت تجانس $\frac{v}{4}$ مثلث بزرگتر با وتر I' ایجاد می‌شود. حال اختلاف مساحت‌های مثلث‌ها برابر مساحت خواسته شده است:

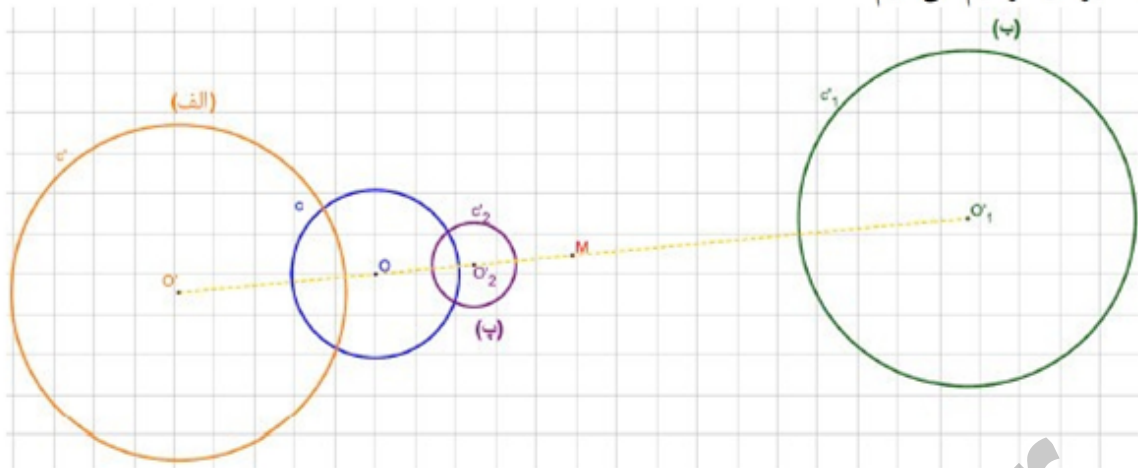

$$S_{\text{مطلوب}} = S_{\text{مثلث بزرگ}} - S_{\text{مثلث کوچک}} = \frac{1}{2} \times \frac{v}{4} \times \frac{v}{2} - \frac{1}{2} \times 1 \times 2 = \frac{33}{16}$$

$$\frac{S_{\text{تصویر مربع}}}{S_{\text{مربع اولیه}}} = \left(\frac{2}{3}\right)^2 = \frac{4}{9} \Rightarrow S_{\text{تصویر}} = \frac{4}{9} S_{\text{مربع}} \quad \text{و} \quad S_{\text{مربع}} - S_{\text{تصویر}} = 5 \Rightarrow \frac{5}{9} S_{\text{مربع}} = 5$$

$$\Rightarrow S_{\text{مربع اولیه}} = 9 = a^2 \Rightarrow a = 3 \quad \text{و} \quad \text{محیط مربع اولیه} = 4a = 12$$

۲۸ برای پیدا کردن مجانس دایره، مجانس مرکز دایره را به دست آورده، به مرکز نقطه‌ی به دست آمده و k برابر شعاع دایره اول، دایره‌ای ترسیم می‌کنیم.

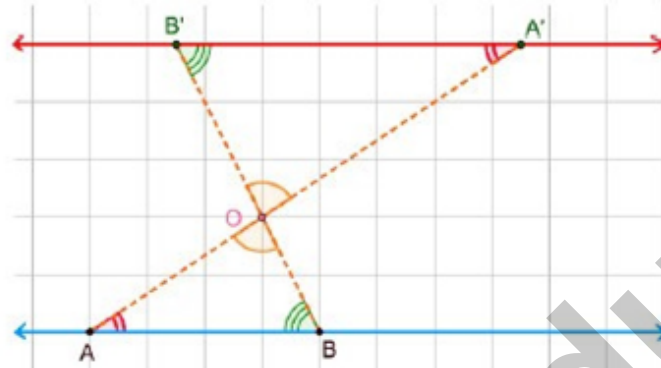
www.akoedu.ir

الف (۱) در حالتی که نقطه‌ی O روی خط AB قرار دارد و $k < 0$ بدیهی است که نقاط A' و B' مجانس‌های نقاط A و B روی خط AB واقع می‌شوند؛ بنابراین $A'B'$ بر AB واقع است و شیب تغییر نمی‌کند.
 (۲) در حالتی که نقطه‌ی O روی خط AB قرار ندارد و $k < 0$ در این صورت اگر نقاط A' و B' به ترتیب، مجانس‌های نقاط A و B باشند، طبق تعریف داریم:

$$\left. \begin{array}{l} OA' = k \cdot OA \\ OB' = k \cdot OB \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{OA'}{OA} = \frac{OB'}{OB} = k \quad \xrightarrow{\text{(ض ض)}} \triangle AOB \sim \triangle A'O'B'$$

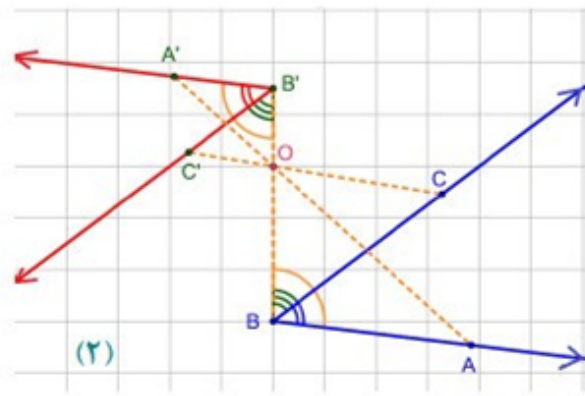
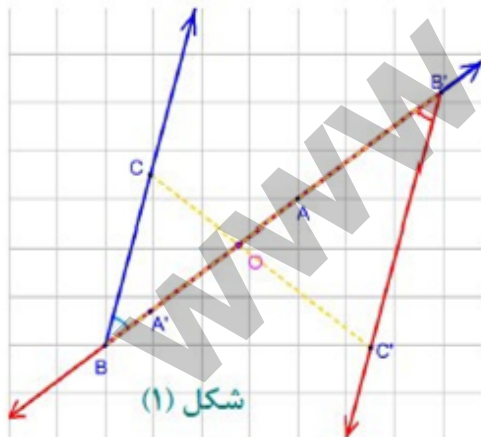
$$\widehat{A'O'B'} = \widehat{AOB}$$

$$\Rightarrow \widehat{OB'A'} = \widehat{OBA}, \widehat{OA'B'} = \widehat{OAB}$$

پس بنا بر عکس قضیه خطوط موازی خط AB موازی خط $A'B'$ است بنابراین شیب خط‌ها در تجانس حفظ می‌شود.
 ب) زاویه‌ی \widehat{ABC} را در صفحه در نظر می‌گیریم:

(۱) اگر نقطه‌ی O روی رأس زاویه یعنی نقطه‌ی B باشد آن‌گاه مجانس زاویه یعنی $\widehat{A'B'C'}$ روی زاویه \widehat{ABC} منطبق می‌شود. پس اندازه‌ی آن حفظ می‌شود.
 (۲) اگر نقطه‌ی O روی یکی از اضلاع باشد مانند شکل ۱ آن‌گاه با توجه به قضیه، تجانس شیب خط را حفظ می‌کند
 پس: $BC \parallel B'C', BB' \text{ مورب} \xrightarrow{\text{ق خطوط موازی}} \widehat{ABC} = \widehat{A'B'C'}$

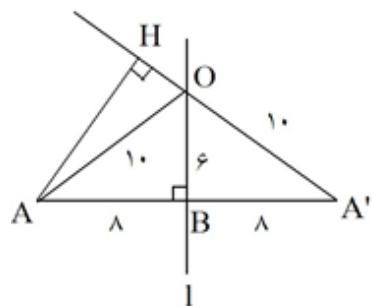

(۳) اگر نقطه‌ی O نه روی اضلاع و نه روی رأس زاویه باشد مانند شکل ۲ با توجه به بند قبلی، تجانس شیب خط را حفظ می‌کند پس:

$$\left. \begin{array}{l} BC \parallel B'C', BB' \text{ مورب} \xrightarrow{\text{ق خطوط موازی}} \widehat{CBB'} = \widehat{C'B'B} \\ AB \parallel A'B', BB' \text{ مورب} \xrightarrow{\text{ق خطوط موازی}} \widehat{ABB'} = \widehat{A'B'B} \end{array} \right\}$$

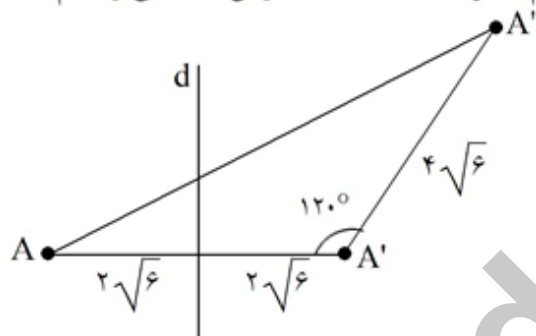
$$\Rightarrow \widehat{ABB'} - \widehat{CBB'} = \widehat{A'B'B} - \widehat{C'B'B} \Rightarrow \widehat{ABC} = \widehat{A'B'C'}$$

۳۰ بنا بر فرض سؤال، شکل مقابل را داریم و مساحت مثلث AOA' را از دو طریق نوشته و برابر می‌گذاریم تا AH حاصل شود:

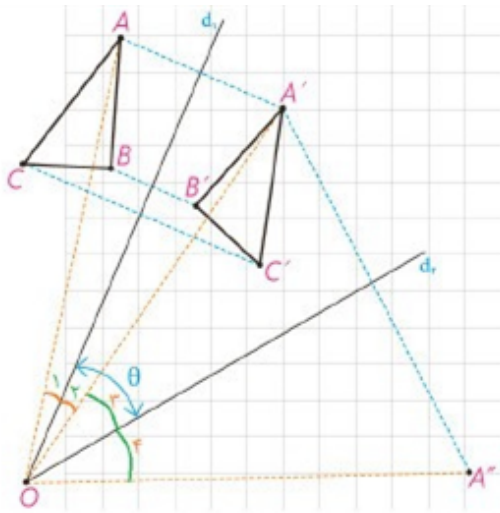

$$2S_{AOA'} = AH \times OA' = OB \times AA' \Rightarrow AH = \frac{6 \times 16}{10} = 9.6$$

۳۱ بنا بر فرض سؤال، شکل زیر را داریم و برای آن قضیه کسینوس‌ها را می‌نویسیم:

$$AA''^2 = (4\sqrt{6})^2 + (4\sqrt{6})^2 - 2 \times 4\sqrt{6} \times 4\sqrt{6} \times \cos 120^\circ \Rightarrow AA'' = \sqrt{288}$$

الف) خط d_1 محور بازتاب است پس نیمساز زاویه AOA' است

$$\widehat{O}_1 = \widehat{O}_2 \text{ یعنی}$$

خط d_2 محور بازتاب است پس نیمساز زاویه $A'OA''$ است یعنی:

$$\widehat{O}_3 = \widehat{O}_4$$

$$\widehat{AOA''} = \widehat{O}_1 + \widehat{O}_2 + \widehat{O}_3 + \widehat{O}_4 \xrightarrow{\widehat{O}_1 = \widehat{O}_2, \widehat{O}_3 = \widehat{O}_4}$$

$$\widehat{AOA''} = 2\widehat{O}_2 + 2\widehat{O}_3 \Rightarrow \widehat{AOA''} = 2(\widehat{O}_2 + \widehat{O}_3) = 2\theta$$

$$\Rightarrow \widehat{AOA''} = 2\theta$$

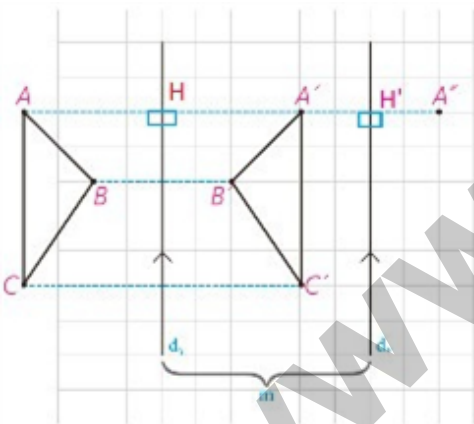
$$\widehat{BOB''} = \widehat{COC''} = 2\theta$$

ب) بنابر اثبات الف به روش مشابه:

پ) با دورانی به مرکز O نقطه‌ی برخورد دو خط بازتاب d_1 و d_2 و زاویه‌ای به اندازه‌ی دو برابر زاویه بین دو خط

(2θ) می‌توان مثلث $A''B''C''$ را تصویر مثلث ABC دانست.

نتیجه می‌گیریم، ترکیب دو بازتاب که محورهای بازتاب متقاطع باشند یک دوران است.

الف) $AA'' = AH + HA' + A'H' + H'A''$

$$AH = HA'$$

$$\xrightarrow{A'H' = H'A''} AA'' = 2HA' + 2A'H'$$

$$\Rightarrow AA'' = 2(HA' + A'H')$$

$$\Rightarrow AA'' = 2m$$

ب) بنا بر اثبات قسمت الف به روش مشابه نتیجه می‌گیریم که:

$$BB'' = CC'' = 2m$$

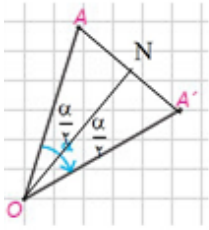
پ) با انتقالی تحت بردار انتقالی که اندازه‌ی آن دو برابر فاصله‌ی بین

دو خط بازتاب d_1 و d_2 یعنی $2m$ و راستای آن عمود بر این دو خط

است، می‌توان مثلث $A''B''C''$ را تصویر مثلث ABC دانست.

نتیجه می‌گیریم، ترکیب دو بازتابی که محورهای بازتاب موازی یک‌دیگر هستند یک انتقال است.

الف) نیمساز زاویه $\widehat{AOA'}$ را رسم می‌کنیم.

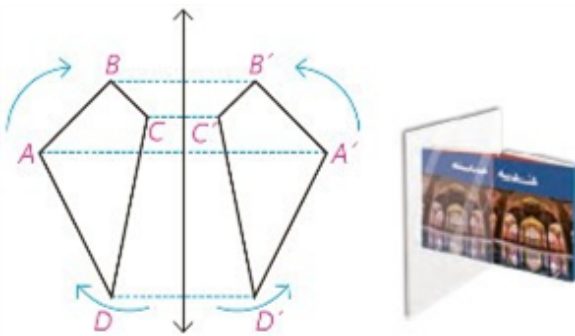

$$\left. \begin{array}{l} ON = ON \\ \frac{\alpha}{2} = \frac{\alpha}{2} \\ AO = A'O \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{ض ض ض}} \triangle ONA = \triangle ONA' \Rightarrow \begin{cases} AN = A'N \\ \widehat{ANO} = \widehat{A'NO} \end{cases}$$

$$\widehat{ANO} + \widehat{A'NO} = 180^\circ \Rightarrow \widehat{ANO} = \widehat{A'NO} = 90^\circ$$

پس ON عمود منصف AA' است و از نقطه O می‌گذرد.

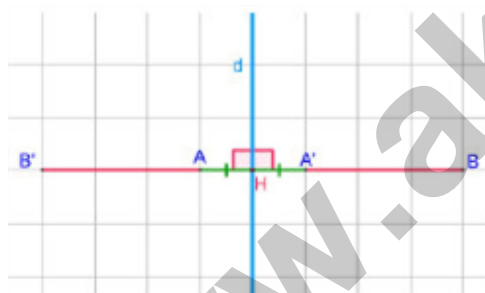
ب) کافیت عمود منصف AA' و BB' را رسم کنیم، محل تلاقی مرکز دوران مثلث ABC می‌باشد.

۳۵ جهت حرکت در بازتاب این نقاط خلاف جهت عقربه‌های

ساعت است.

خیر نمی‌توان گفت بازتاب، جهت شکل را حفظ می‌کند.

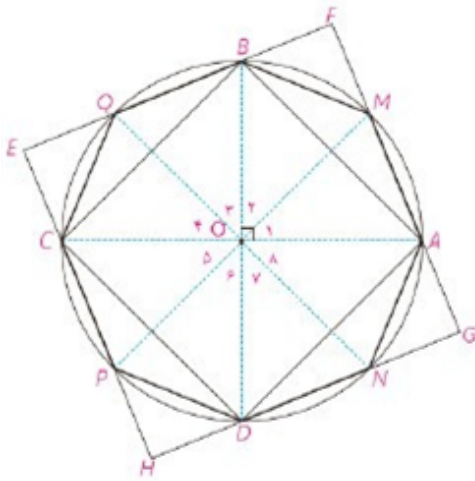
بنا بر تعریف بازتاب $B'H = BH \Rightarrow B'A + AH$

$$= BA' + A'H \xrightarrow{\text{بنا بر تعریف بازتاب}} \begin{array}{l} AH = A'H \\ \hline B'A = BA' \end{array}$$

$$B'A = BA'$$

$$\left. \begin{array}{l} AB = AA' + A'B \\ A'B' = AA' + B'A \\ B'A = BA' \end{array} \right\} \Rightarrow AB = A'B'$$

در چهارضلعی ABCD قطر هم‌دیگر را نصف می‌کنند و با هم برابرند پس مستطیل است و چون قطرها بر هم عمودند نتیجه می‌گیریم که مربع است.
عمودمنصف هر ضلع نیمساز رأس مقابل نیز هست. پس:

$$O_1 = O_2 = O_3 = O_4 = O_5 = O_6 = O_7 = O_8 = 45^\circ$$

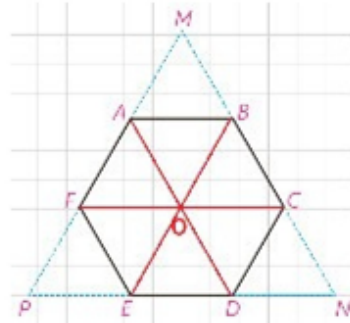
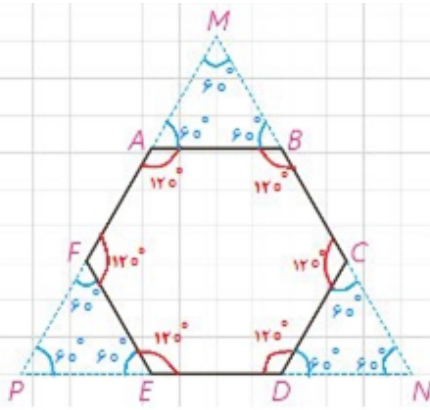
$$\Rightarrow \widehat{AM} = \widehat{MB} = \widehat{BQ} = \widehat{QC} = \widehat{CP} = \widehat{PD} = \widehat{DN} = \widehat{NA}$$

$$\Rightarrow AM = MB = BQ = QC = CP = PD = DN = NA$$

www.akoedu.ir

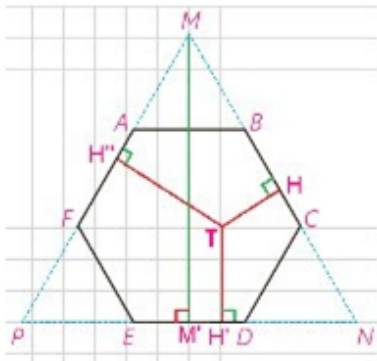
الف) اندازه هر زاویه داخلی شش ضلعی منتظم 120° است. بنابراین زاویه‌های خارجی 60° است. با توجه به شکل و مجموع زوایای داخلی هر مثلث نتیجه می‌گیریم که $\hat{M} = \hat{N} = \hat{P} = 60^\circ$ و در نتیجه مثلث MNP متساوی‌الساقین است.

ب) اگر قطرهای شش ضلعی منتظم را رسم کنیم آنرا به شش مثلث متساوی‌الاضلاع تقسیم می‌کنیم و در مثلث MNP ، ۹ مثلث هم‌نهشت ایجاد می‌شود.

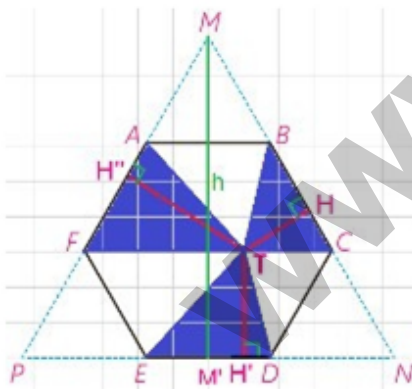
$$\frac{S_{\text{شش ضلعی}}}{S_{MNP}} = \frac{6 S_{MAB}}{9 S_{MAB}} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

پ) مجموع فواصل هر نقطه درون مثلث متساوی‌الاضلاع مقداری ثابت است و این مقدار با طول ارتفاع مثلث برابر است:

$$TH + TH' + TH'' = MM'$$

(ت)

$$S_{TBC} + S_{TDE} + S_{TAF} = S_{TAB} + S_{TEF} + S_{TCD}$$

$$S_{TAF} + S_{TDE} + S_{TBC} = \frac{1}{2} AF \cdot TH'' + \frac{1}{2} DE \cdot TH' + \frac{1}{2} BC \cdot TH$$

$$\xrightarrow{AF = ED = BC = a} S_{TAF} + S_{TDE} + S_{TBC}$$

$$= \frac{1}{2} a (TH'' + TH' + TH) = \frac{1}{2} ah \Rightarrow S_{TAF} + S_{TDE} + S_{TBC} = \frac{1}{2} ah$$

$$S_{\Delta MNP} = \frac{1}{2} NP \cdot h \xrightarrow{NP = 3a} S_{\Delta MNP} = \frac{3}{2} a \cdot h \Rightarrow \frac{S_{TAF} + S_{TDE} + S_{TBC}}{S_{MNP}} = \frac{\frac{1}{2} ah}{\frac{3}{2} a \cdot h}$$

$$\Rightarrow \frac{S_{TAF} + S_{TDE} + S_{TBC}}{S_{MNP}} = \frac{1}{3}$$

مساحت مثلث‌های آبی رنگ $\frac{1}{3}$ مساحت مثلث MNP است و مساحت شش ضلعی $\frac{2}{3}$ مساحت مثلث MNP است.

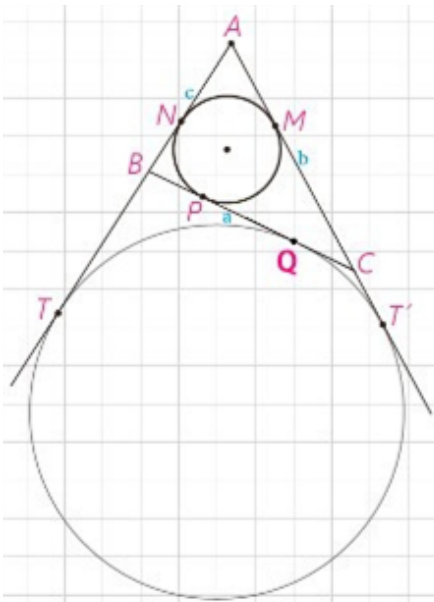
$$S_{TBC} + \triangle OHD : \hat{H} = 90^\circ \xrightarrow{OD = r} \sin \frac{180^\circ}{n} = \frac{HD \times 2}{r} \rightarrow 2 \sin \frac{180^\circ}{n} = \frac{2HD}{r} \xrightarrow{2HD = CD} \quad (39)$$

$$CD = 2r \sin \frac{180^\circ}{n}$$

$$\triangle OMB : \hat{M} = 90^\circ \xrightarrow{OM = r} \operatorname{tg} \frac{180^\circ}{n} = \frac{MB \times 2}{r} \rightarrow 2 \operatorname{tg} \frac{180^\circ}{n} = \frac{2MB}{r} \xrightarrow{2MB = AB}$$

$$AB = 2r \operatorname{tg} \frac{180^\circ}{n}$$

www.akoedu.ir

$$\begin{aligned} AM &= AN = P - a \\ AN &= c - BN \\ AM &= b - CM \end{aligned} \Rightarrow AM + AN = b + c - (BN + CM)$$

$$\xrightarrow{AM = AN}$$

$$CM = CP, BN = BP$$

$$r AM = b + c - \underbrace{(BP + CP)}_a = b + c - a \Rightarrow r AM = rp - ra \Rightarrow AM = AN = p - a$$

$$BN = BP = P - b$$

$$\left. \begin{aligned} BN &= c - AN \\ BP &= a - CP \end{aligned} \right\} \Rightarrow BN + BP = a + c - (AN + CP) \xrightarrow{\substack{BP = BN \\ AN = AM, CP = CM}}$$

$$r BN = a + c - \underbrace{(AM + CM)}_b = a + c - b \Rightarrow r BN = rp - rb \Rightarrow BN = BP = p - b$$

$$CM = CP = P - c$$

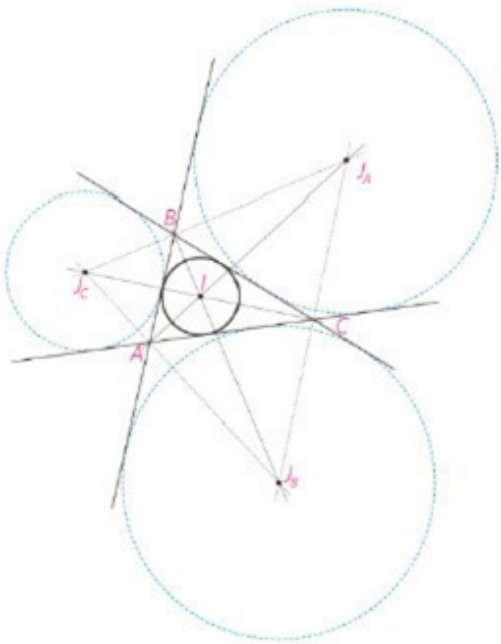
$$\left. \begin{aligned} CM &= b - AM \\ CP &= a - BP \end{aligned} \right\} \Rightarrow CM + CP = b + a - (AM + BP) \xrightarrow{\substack{CM = CP \\ AN = AM, BP = BN}}$$

$$r CM = b + a - \underbrace{(AN + BN)}_c = b + a - c \Rightarrow r CM = rp - rc \Rightarrow CM = CP = p - c$$

$$AT = AT' = P$$

$$AT + AT' - c + BT + b + CT' \xrightarrow{\substack{AT = AT' \\ BT = BQ, CT' = CQ}} r AT = c + b + \underbrace{BQ + CQ}_a$$

$$\Rightarrow r AT = rp \Rightarrow AT = AT' = p$$

$$S = rp \Rightarrow \frac{1}{r} = \frac{p}{S}$$

$$r_a = \frac{S}{p-a} \Rightarrow \frac{1}{r_a} = \frac{p-a}{S}$$

$$r_b = \frac{S}{p-b} \Rightarrow \frac{1}{r_b} = \frac{p-b}{S}$$

$$r_c = \frac{S}{p-c} \Rightarrow \frac{1}{r_c} = \frac{p-c}{S}$$

$$\frac{1}{r_a} + \frac{1}{r_b} + \frac{1}{r_c} = \frac{p-a}{S} + \frac{p-b}{S} + \frac{p-c}{S}$$

$$= \frac{3p - (a+b+c)}{S} = \frac{3p - 2p}{S} = \frac{p}{S} = \frac{1}{r}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{r_a} + \frac{1}{r_b} + \frac{1}{r_c} = \frac{1}{r}$$

(ب)

$$S = \frac{1}{2}ah_a \Rightarrow h_a = \frac{2S}{a} \Rightarrow \frac{1}{h_a} = \frac{a}{2S}$$

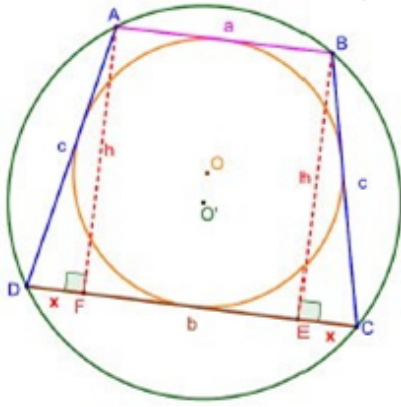
$$S = \frac{1}{2}bh_b \Rightarrow h_b = \frac{2S}{b} \Rightarrow \frac{1}{h_b} = \frac{b}{2S}$$

$$S = \frac{1}{2}ch_c \Rightarrow h_c = \frac{2S}{c} \Rightarrow \frac{1}{h_c} = \frac{c}{2S}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{h_a} + \frac{1}{h_b} + \frac{1}{h_c} = \frac{a}{2S} + \frac{b}{2S} + \frac{c}{2S}$$

$$= \frac{a+b+c}{2S} = \frac{2p}{2S} = \frac{p}{S} = \frac{1}{r} \Rightarrow \frac{1}{h_a} + \frac{1}{h_b} + \frac{1}{h_c} = \frac{1}{r}$$

چون دوزنقه‌ی ABCD محاطی است پس متساوی‌الساقین است و چون محیطی است مجموع دو ضلع مقابل با مجموع دو ضلع مقابل دیگر برابر است. در نتیجه: $2c = a + b$ و مثلث ADF قائم‌الزاویه است. ۴۲

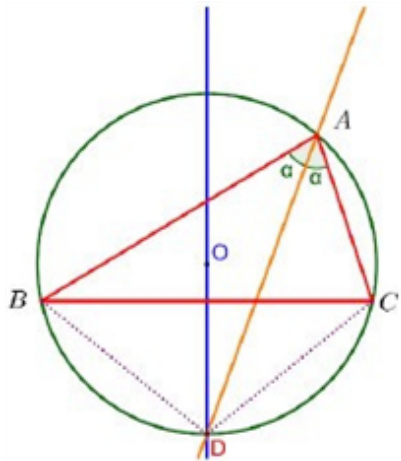

$$2c = a + b \Rightarrow c = \frac{a+b}{2}, b = 2x + a \Rightarrow x = \frac{b-a}{2}$$

$$h^2 = c^2 - x^2 \Rightarrow h^2 = \left(\frac{a+b}{2}\right)^2 - \left(\frac{b-a}{2}\right)^2$$

$$\Rightarrow h^2 = \frac{4ab}{4} \Rightarrow h = \sqrt{ab}$$

$$S_{ABCD} = \frac{1}{2}(a+b) \times h \Rightarrow S_{ABCD} = \frac{1}{2}(a+b)\sqrt{ab}$$

فرض کنیم نیمساز زاویه‌ی BAC دایره‌ی محاطی را در نقطه‌ی D قطع کند: ۴۳

$$\widehat{BAD} = \widehat{CAD} \xrightarrow{\text{محاطی}} \widehat{BD} = \widehat{CD}$$

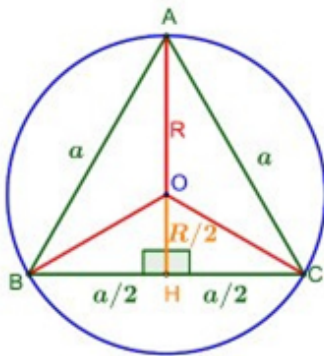
ق کمان‌ها و وترهای مساوی

$$\xrightarrow{\hspace{10em}} BD = CD$$

فاصله‌ی نقطه‌ی D از دو نقطه‌ی B و C به یک اندازه است پس بنا بر خاصیت عمودمنصف نقطه‌ی D روی عمودمنصف پاره‌خط BC نیز قرار دارد.

مرکز دایره‌ی محیطی نقطه‌ی O محل برخورد عمودمنصف‌های اضلاع مثلث است و چون مثلث متساوی‌الاضلاع است نقطه‌ی O محل برخورد میانه‌ها هم هست. بنابراین:
راه اول:

$$AB = BC = AC = a, \quad BH = CH = \frac{a}{2}$$

$$OH = \frac{OA}{2} \Rightarrow OH = \frac{R}{2} \Rightarrow AH = R + \frac{R}{2} = \frac{3}{2}R$$

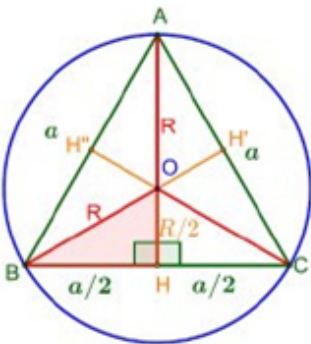
$$\triangle ACH : H = 90^\circ \Rightarrow AH = \sqrt{AC^2 + CH^2}$$

$$\Rightarrow AH = \frac{\sqrt{3}}{2}a$$

$$\Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2}a = \frac{3}{2}R \Rightarrow a = \frac{3R}{\sqrt{3}} \Rightarrow a = R\sqrt{3}$$

$$S_{ABC} = \frac{\sqrt{3}}{4}a^2 \Rightarrow S_{ABC} = \frac{\sqrt{3}}{4}(R\sqrt{3})^2 \Rightarrow S_{ABC} = \frac{3\sqrt{3}}{4}R^2$$

راه دوم: با توجه به شکل مثلث ABC از شش مثلث هم‌نهشت ساخته شده است. این مثلث‌های به حالت (ض ز ض) هم‌نهشت هستند.

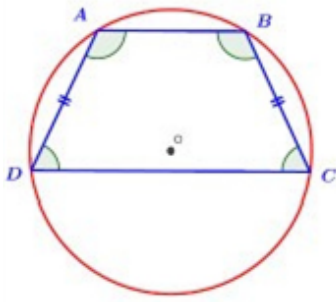
$$\triangle OBH : H = 90^\circ \Rightarrow BH = \sqrt{R^2 - \left(\frac{R}{2}\right)^2} = \frac{R}{2}\sqrt{3}$$

$$S_{ABC} = 6S_{OBH} \Rightarrow S_{ABC} = 6 \times \frac{1}{2} \times \frac{R}{2} \times \frac{R}{2}\sqrt{3}$$

$$\Rightarrow S_{ABC} = \frac{3\sqrt{3}}{4}R^2$$

فرض: دوزنقه متساوی الساقین است.

حکم: دوزنقه محاطی است.

$$\left. \begin{aligned} \hat{A} + \hat{D} = 180^\circ & \xrightarrow{\hat{C} = \hat{D}} \hat{A} + \hat{C} = 180^\circ \\ \hat{A} + \hat{D} = 180^\circ & \xrightarrow{\hat{A} = \hat{B}} \hat{B} + \hat{D} = 180^\circ \end{aligned} \right\}$$

دوزنقه ABCD محاطی است \Rightarrow

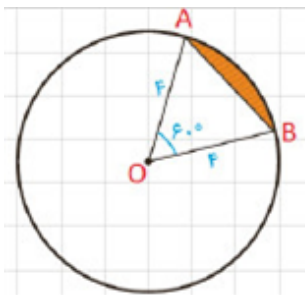
فرض: دوزنقه محاطی است.

حکم: دوزنقه متساوی الساقین است.

$$AB \parallel DC, AD \text{ مورب } \xrightarrow{\text{ق خطوط موازی}} \left. \begin{aligned} \hat{A} + \hat{D} = 180^\circ \\ \hat{A} + \hat{C} = 180^\circ \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow \hat{A} + D = \hat{A} + \hat{C} \Rightarrow \hat{D} = \hat{C} \xrightarrow{\text{ق زاویه های مکمل}} \hat{A} = \hat{B}$$

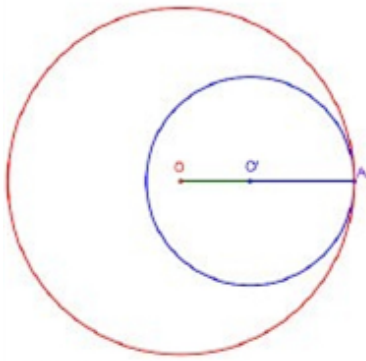
در این دوزنقه زاویه های مجاور به ساق برابرند در نتیجه دوزنقه متساوی الساقین است.

مثلث OAB متساوی الساقین است و $\hat{O} = 60^\circ$ پس این مثلث متساوی الاضلاع است.مساحت مثلث OAB - مساحت قطاع 60° درجه = مساحت قسمت رنگی (A)

$$A = \frac{\pi r^2}{360} \alpha - \frac{\sqrt{3}}{4} \times r^2 \Rightarrow A = \frac{16\pi}{360} \times 60 - 4\sqrt{3} = \frac{8}{3}\pi - 4\sqrt{3}$$

با توجه به شکل $OA = R$ و $O'A = R'$ در نتیجه:

۴۷

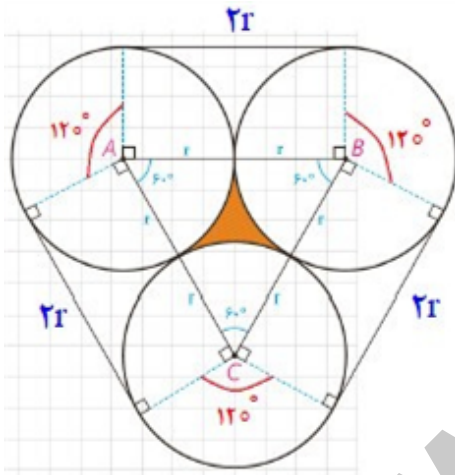
$$\text{مساحت ناحیه محدود بین دو دایره} = \pi R^2 - \pi R'^2 = 16\pi$$

$$\Rightarrow R^2 - R'^2 = 16 \Rightarrow (R - R')(R + R') = 16$$

$$OO' = R - R' = 2$$

$$\xrightarrow{\hspace{10em}} 2(R + R') = 16 \Rightarrow R + R' = 8$$

$$\begin{cases} R + R' = 8 \\ R - R' = 2 \end{cases} \Rightarrow 2R = 10 \Rightarrow R = 5, R' = 3$$

مجموع سه قطاع با زاویه 120° درجه تشکیل یک دایره کامل می دهد بنابراین داریم:

$$\text{طول نخ} = 2\pi r + 6r = 2\pi r + 6r$$

مجموع سه قطاع با زاویه 60° درجه تشکیل یک نیم دایره می دهد بنابراین داریم:

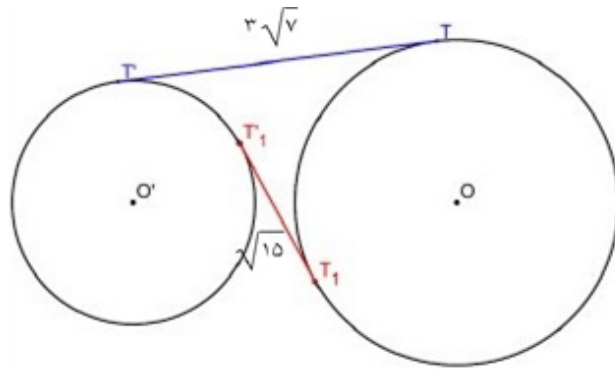
$$= \text{مساحت ناحیه هاشور خورده}$$

$$= \text{مساحت نیم دایره} - \text{مساحت مثلث } ABC$$

$$= \text{مساحت ناحیه هاشور خورده}$$

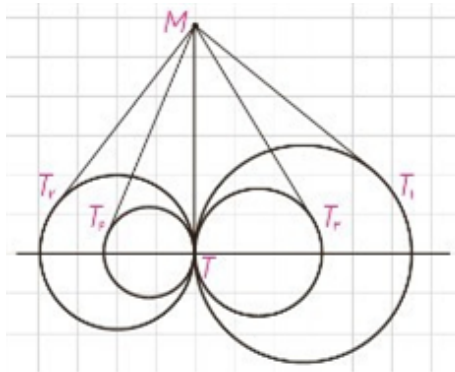
$$\frac{\sqrt{3}}{4} (2r)^2 - \frac{\pi r^2}{2} = \frac{4\sqrt{3}}{4} r^2 - \frac{\pi r^2}{2} = r^2 \left(\sqrt{3} - \frac{\pi}{2} \right)$$

۴۸

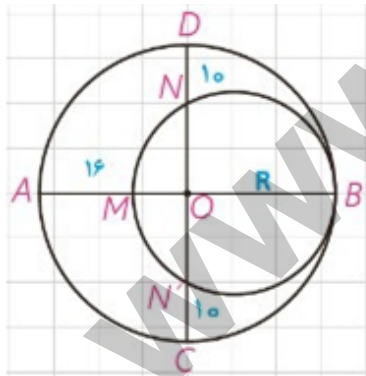
$$\begin{cases} TT'^2 = d^2 - (R - R')^2 \\ T_1 T_1'^2 = d^2 - (R + R')^2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 63 = 64 - (R - R')^2 \\ 15 = 64 - (R + R')^2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} R - R' = 1 \\ R + R' = 7 \end{cases} \Rightarrow 2R = 8 \Rightarrow R = 4 \Rightarrow R' = 3$$

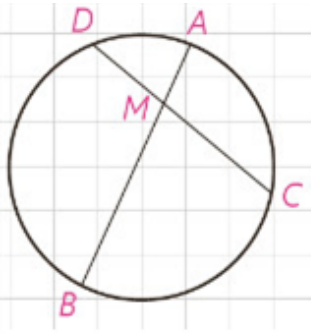

از هر نقطه خارج دایره طول مماس‌های رسم شده با هم برابرند. بنابراین داریم:

$$\begin{cases} MT = MT_4 \\ MT = MT_3 \\ MT = MT_2 \\ MT = MT_1 \end{cases} \Rightarrow MT = MT_1 = MT_2 = MT_3 = MT_4$$

$$\begin{aligned} OB \cdot OM &= ON \cdot ON' \Rightarrow R(R - 16) = (R - 10)(R - 10) \\ R^2 - 16R &= R^2 - 20R + 100 \Rightarrow 4R = 100 \Rightarrow R = 25 \\ R' &= \frac{MB}{2} \Rightarrow R' = \frac{2R - 16}{2} \Rightarrow R' = \frac{50 - 16}{2} = 17 \end{aligned}$$

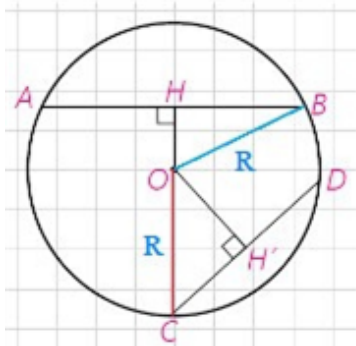

$$\frac{DM}{MC} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{DM}{DC} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{DM}{9} = \frac{1}{3} \Rightarrow DM = 3 \Rightarrow MC = 6$$

$$DM \cdot MC = AM \cdot BM \xrightarrow{AM=x} 3 \times 6 = x(11-x)$$

$$x^2 - 11x + 18 = 0 \Rightarrow (x-9)(x-2) = 0 \Rightarrow x=2, x=9$$

$$\frac{AM}{MB} = \frac{9}{2} \text{ یا } \frac{AM}{MB} = \frac{2}{9} \text{ پس}$$

فرض : $AB > CD$

حکم : $OH < OH'$

$$OB = OC = R, \quad BH = \frac{AB}{2}, \quad CH' = \frac{CD}{2} \quad (1)$$

$$\triangle OBH : H = 90^\circ \Rightarrow BH^2 = R^2 - OH^2$$

$$\triangle OCH' : H' = 90^\circ \Rightarrow CH'^2 = R^2 - OH'^2$$

$$AB > CD \Rightarrow \frac{AB}{2} > \frac{CD}{2} \xrightarrow{(1)} BH > CH' \Rightarrow BH^2 > CH'^2 \Rightarrow R^2 - OH^2 > R^2 - OH'^2$$

$$\Rightarrow -OH^2 > -OH'^2 \xrightarrow{\times(-1)} OH^2 < OH'^2 \xrightarrow{OH > 0, OH' > 0} OH < OH'$$

فرض : $OH < OH'$

حکم : $AB > CD$

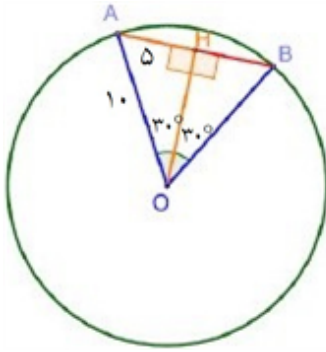
$$OB = OC = R, \quad 2BH = AB, \quad 2CH' = CD \quad (1)$$

$$\triangle OBH : H = 90^\circ \Rightarrow OH^2 = R^2 - BH^2$$

$$\triangle OCH' : H' = 90^\circ \Rightarrow OH'^2 = R^2 - CH'^2$$

$$OH < OH' \Rightarrow R^2 - BH^2 < R^2 - CH'^2 \Rightarrow -BH^2 < -CH'^2 \xrightarrow{\times(-1)} BH^2 > CH'^2$$

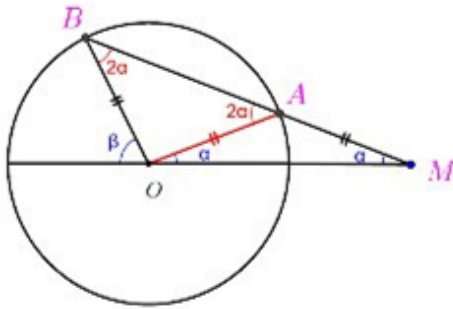
$$\xrightarrow{BH > 0, CH' > 0} BH > CH' \xrightarrow{(1)} AB > CD$$

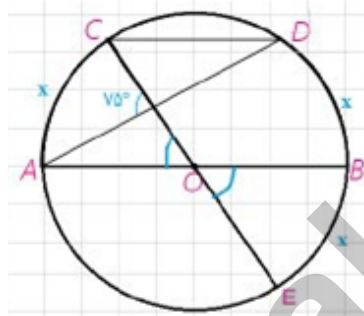
۵۴ می‌دانیم که مثلث OAB متساوی‌الاضلاع است. و برای پیدا کردن فاصله‌ی وتر از مرکز باید نقطه‌ی O را بر وتر عمود کنیم سپس طول پاره‌خط OH را به دست آوریم. قطر عمود بر وتر، وتر را نصف می‌کند بنابراین $AH = 5$ پس در مثلث قائم‌الزاویه‌ی OAH داریم:

$$OH = \sqrt{OA^2 - AH^2} \Rightarrow OH = \sqrt{10^2 - 5^2} = \sqrt{75} = 5\sqrt{3}$$

۵۵ با توجه به فرض مسئله، مثلث‌های OAB و OAM متساوی‌الساقین هستند. در مثلث OBM داریم:

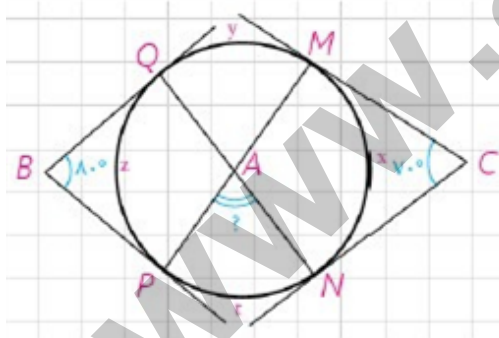

$$\beta = 2\alpha + \alpha = 3\alpha$$

$$70^\circ = \frac{(x+x)+x}{2} \Rightarrow 150^\circ = 3x \Rightarrow x = 50^\circ$$

$$\widehat{CD} = 180^\circ - 2x \Rightarrow \widehat{CD} = 180^\circ - 100^\circ = 80^\circ$$

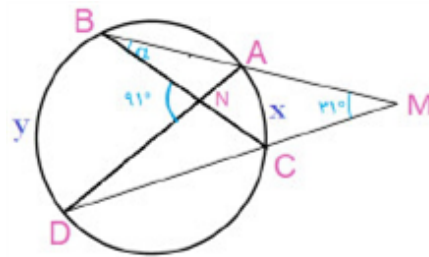
$$70^\circ = \frac{(y+z+t)-x}{2} \Rightarrow 140^\circ = (y+z+t) - x$$

$$80^\circ = \frac{(y+x+t)-z}{2} \Rightarrow 160^\circ = (y+x+t) - z$$

$$\begin{cases} 140^\circ = y + z + t - x \\ 160^\circ = y + x + t - z \end{cases} \Rightarrow 300^\circ = 2(y+t)$$

$$\Rightarrow y + t = 150^\circ$$

$$\widehat{A} = \frac{y+t}{2} \Rightarrow \widehat{A} = \frac{150^\circ}{2} = 75^\circ$$

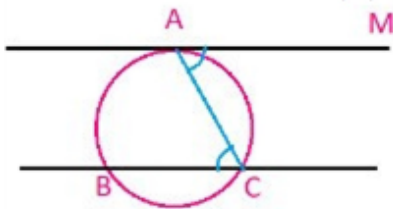
$$\hat{M} = \frac{y - x}{2} \Rightarrow 2 \times 91^\circ = y - x$$

$$\hat{N} = \frac{y + x}{2} \Rightarrow 2 \times 91^\circ = y + x$$

$$\Rightarrow \begin{cases} y - x = 182^\circ \\ y + x = 182^\circ \end{cases} \Rightarrow 2y = 364^\circ \Rightarrow y = 182^\circ \Rightarrow x = 0^\circ$$

www.akoedu.ir

ثابت می‌شود که کمان‌های محصور بین یک مماس و وتر موازی در یک دایره با هم برابرند.

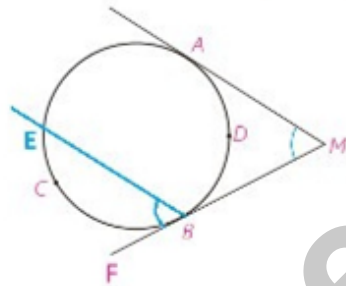

(الف) در شکل مقابل بنا بر قضیه خطوط موازی $\widehat{MAC} = \widehat{ACB}$:

$$\left. \begin{array}{l} \text{ظلی } \widehat{MAC} = \frac{1}{2} \widehat{AC} \\ \text{مخاطی } \widehat{ACB} = \frac{1}{2} \widehat{AB} \end{array} \right\} \xrightarrow{\widehat{MAC} = \widehat{ACB}} \frac{1}{2} \widehat{AC} = \frac{1}{2} \widehat{AB} \Rightarrow \widehat{AC} = \widehat{AB}$$

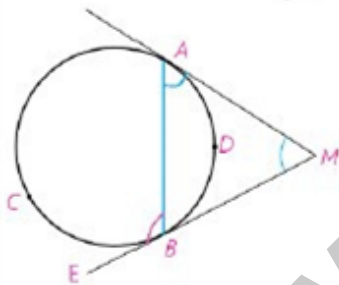
$$\widehat{M} = \frac{\widehat{ACB} - \widehat{ADB}}{2} \quad (\text{ب})$$

راه اول: از B وتر BE را موازی AM رسم می‌کنیم. بنا بر قضیه خطوط موازی $\widehat{AMB} = \widehat{EBF}$

$$\widehat{AMB} = \widehat{EBF} = \frac{\widehat{EB}}{2} = \frac{\widehat{ACB} - \widehat{AE}}{2} \xrightarrow{\widehat{AE} = \widehat{ADB}} \widehat{AMB} = \frac{\widehat{ACB} - \widehat{ADB}}{2}$$

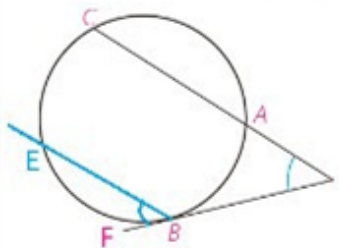
راه دوم: از نقطه‌ی A به B وصل می‌کنیم. در مثلث \widehat{AMB} زاویه \widehat{EBA} خارجی است پس:

$$\begin{aligned} \widehat{EBA} &= \widehat{MAB} + \widehat{M} \Rightarrow \widehat{M} = \widehat{EBA} - \widehat{MAB} \\ &\Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{ACB}}{2} - \frac{\widehat{ADB}}{2} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{ACB} - \widehat{ADB}}{2} \end{aligned}$$

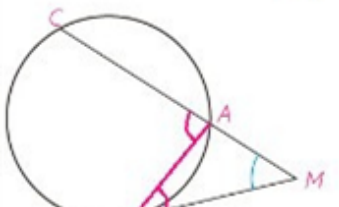
$$\widehat{M} = \frac{\widehat{BC} - \widehat{AB}}{2} \quad (\text{پ})$$

راه اول: از B خطی موازی MC رسم می‌کنیم تا دایره را در E قطع کند. بنا بر قضیه خطوط موازی $\widehat{CMB} = \widehat{EBF}$

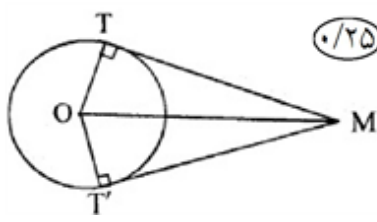
$$\begin{aligned} \widehat{CMB} = \widehat{EBF} &= \frac{\widehat{EB}}{2} = \frac{\widehat{BC} - \widehat{CE}}{2} \xrightarrow{\widehat{CE} = \widehat{AB}} \\ \widehat{CMB} = \widehat{EBF} &= \frac{\widehat{BC} - \widehat{AB}}{2} \end{aligned}$$

راه دوم: از نقطه‌ی A به B وصل می‌کنیم. در مثلث \widehat{AMB} زاویه \widehat{BAC} خارجی است پس:

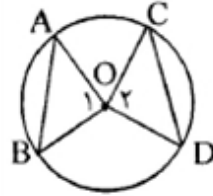
$$\begin{aligned} \widehat{BAC} &= \widehat{MBA} + \widehat{M} \Rightarrow \widehat{M} = \widehat{BAC} - \widehat{MBA} \\ &\Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{BC}}{2} - \frac{\widehat{AB}}{2} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{BC} - \widehat{AB}}{2} \end{aligned}$$

$$MT^2 = MA \times MB \quad (0/25) \Rightarrow x^2 = 4 \times 9 \quad (0/25) \Rightarrow x = 6 \quad (0/25) \quad 60$$

چون شعاع در نقطه‌ی تماس بر خط مماس عمود است نتیجه می‌گیریم: $\hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ$ 61

$$\begin{cases} \hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ \\ OT = OT' \quad (0/25) \Rightarrow \triangle OMT \cong \triangle OMT' \Rightarrow MT = MT' \quad (0/25) \\ OM = OM \end{cases}$$

$$\begin{cases} OA = OC \\ OB = OD \quad (0/25) \Rightarrow \triangle OAB \cong \triangle OCD \quad (0/25) \\ AB = BC \end{cases} \quad 62$$

$$\Rightarrow \text{زاویه مرکزی } \hat{O}_1 = \hat{O}_2 \quad (0/25) \Rightarrow \widehat{AB} = \widehat{CD} \quad (0/25)$$

$$R = 4 \Rightarrow d = 5 \quad (0/25) \quad TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \quad (0/25) \quad 63$$

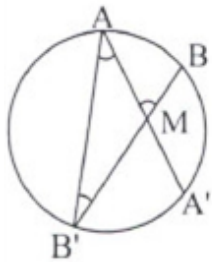
$$3x + 1 = \sqrt{5^2 - (4 - 1)^2}$$

$$3x + 1 = \sqrt{25 - 9} = \sqrt{16} = 4 \quad (0/25)$$

$$\Rightarrow x = 1 \quad (0/25)$$

ص ۸۲

وترهای AA' و BB' از دایره C در نقطه M یکدیگر را قطع کرده‌اند. پاره‌خط AB' را رسم می‌کنیم. زاویه‌های $AB'B$ و $A'A'B'$ محاطی هستند. 64

$$\begin{cases} \widehat{AB'B} = \frac{\widehat{AB}}{2} \\ \widehat{A'A'B'} = \frac{\widehat{A'B'}}{2} \end{cases}$$

$$(\widehat{AMB} \text{ زاویه خارجی مثلث } \triangle AMB') \quad \widehat{AMB} = \widehat{AB'B} + \widehat{A'A'B'} \quad (0/25)$$

رسم شکل (0/25)

$$\Rightarrow \widehat{AMB} = \frac{\widehat{AB} + \widehat{A'B'}}{2} \quad (0/25)$$

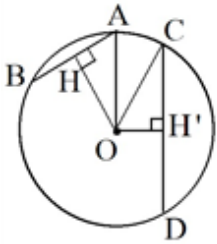
ص ۶۸

با توجه به رابطه طولی در مثلث داریم: ۶۵

$$MA' \times MA = MB' \times MB$$

$$x(x + 3) = 4(4 + 6)$$

$$x^2 + 3x - 40 = 0 \Rightarrow (x + 8)(x - 5) = 0 \Rightarrow x = 5$$

فرض کنید در دایره به مرکز O وتر CD بزرگتر از وتر AB باشد. از O عمودهای OH و OH' را بر این دو وتر وارد می‌کنیم. می‌دانیم اگر از مرکز دایره به وتری از دایره عمود کنیم، آن وتر نصف می‌شود. داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \triangle OAH: OA^2 = OH^2 + AH^2 \\ \triangle OCH': OC^2 = OH'^2 + CH'^2 \end{array} \right\} \xrightarrow{OA = OC} OH^2 + AH^2 = OH'^2 + CH'^2$$

$$\Rightarrow OH^2 - OH'^2 = CH'^2 - AH^2$$

$$OH^2 - OH'^2 = \frac{CD^2}{4} - \frac{AB^2}{4} \quad (1)$$

چون $AH = \frac{AB}{2}$ و $CH' = \frac{CD}{2}$ نتیجه می‌گیریم:

اگر $CD > AB$ باشد، با توجه به (1) نتیجه می‌گیریم $OH > OH'$ و برعکس.

$$R = 2$$

$$R' = 3$$

$$d = 13$$

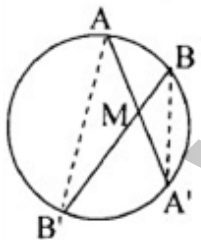
$$TT' = \sqrt{d^2 - (R + R')^2} \quad (0/25)$$

ص ۸۲ ۶۷

$$5x - 8 = \sqrt{13^2 - (2 + 3)^2}$$

$$5x - 8 = \sqrt{169 - 25} = \sqrt{144} = 12 \quad (0/25) \Rightarrow x = 4 \quad (0/25)$$

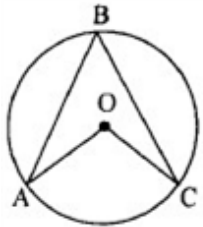
برهان: از A به B' و از B به A' وصل می‌کنیم، دو مثلث AMB' و BMA' متشابه‌اند. (0/25) زیرا: ۶۸

$$\left\{ \begin{array}{l} \widehat{AMB'} = \widehat{A'MB} \\ \widehat{A} = \widehat{B} = \frac{\widehat{A'B'}}{2} \end{array} \right. \quad (0/5) \Rightarrow \frac{MA}{MB} = \frac{MB'}{MA'} \quad (0/25)$$

$$\Rightarrow MA \times MA' = MB \times MB'$$

ص ۷۴

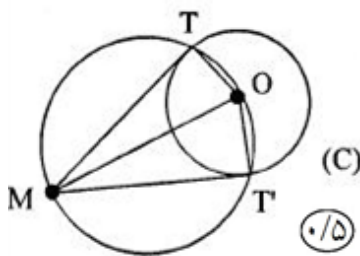
$$\begin{cases} \widehat{ABC} = \frac{\widehat{AC}}{2} \quad (0/5) \Rightarrow \alpha + 16 = \frac{3\alpha + 12}{2} \Rightarrow \alpha = 20 \quad (0/25) \\ \widehat{AOC} = \widehat{AC} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \widehat{ABC} = 36^\circ \quad (0/25) \\ \widehat{AOC} = 72^\circ$$

ص ۶۷

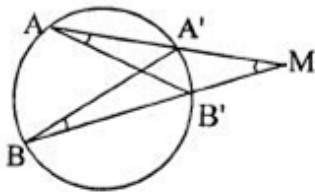
۷۰ الف) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵) ص ۵۳

ب) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵) ص ۵۹

۷۱ نقطه‌ی M را به O مرکز دایره‌ی (C) وصل کرده، دایره‌ی به قطر OM را رسم می‌کنیم. تا دایره‌ی (C) را در نقاط T و T' قطع کند. زاویه‌های $\widehat{OTM} = \widehat{OT'M} = 90^\circ$ (۰/۲۵) زیرا زاویه‌های محاطی و روبه‌رو قطر هستند (۰/۲۵) پس در نتیجه MT در نقطه‌ی T و T' در نقطه‌ی T بر دایره‌ی (C) مماسند. (۰/۲۵)

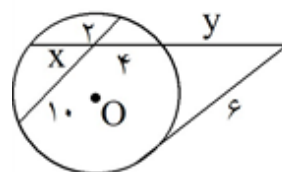
۷۲ ابتدا A را به B' و B را به A' وصل می‌کنیم. دو مثلث $\triangle A'MB$ و $\triangle AMB'$ متشابه‌اند (۰/۲۵) زیرا:

$$\begin{cases} \widehat{A} = \widehat{B} = \frac{\widehat{A'B'}}{2} \quad (0/5) \Rightarrow \frac{MA}{MB} = \frac{MB'}{MA'} \quad (0/25) \\ \widehat{M} \text{ مشترک} \end{cases}$$

$$\Rightarrow MA \times MA' = MB \times MB'$$

۷۳ اگر همه‌ی رأس‌های یک چند ضلعی روی یک دایره قرار داشته باشند، آن چند ضلعی محاطی نامیده می‌شود. (۰/۲۵)

$$4 \times x = 2 \times 10 \quad (0/25) \Rightarrow x = 5 \quad (0/25)$$

$$6^2 = y(y+9) \quad (0/25) \Rightarrow y^2 + 9y - 36 = 0 \Rightarrow y = 3 \quad (0/25)$$

75 A را B وصل می‌کنیم زاویه‌ی BAY ظلی و زاویه‌ی ABB' محاطی هستند بنابراین:

$\widehat{ABB'} = \frac{\widehat{AB'}}{2}$ (0/25), $\widehat{BAY} = \frac{\widehat{AB}}{2}$ (0/25)

با توجه به فرض $BB' \parallel XY$ و AB مورب، پس:

$\widehat{ABB'} = \widehat{BAY}$ (0/25) $\Rightarrow \widehat{AB} = \widehat{AB'}$ (0/25)

(C)

76 بردار AD را بردار انتقال در نظر می‌گیریم (0/25) چون خطهای AD و CF و BE موازی و مساویند: بنابراین تحت

این انتقال $\begin{cases} A \rightarrow D \\ C \rightarrow F \\ B \rightarrow E \end{cases}$ پس $\begin{cases} AC \rightarrow DF \\ AB \rightarrow DE \\ CB \rightarrow FE \end{cases}$

چون انتقال ایزومتری است پس $CB = FE, AB = DE, AC = DF$ (0/25)

بنابراین $\triangle ABC \cong \triangle DEF$ (0/25)

77 $4 \times 12 = z(z - 2)$ (0/5)

$z^2 - 2z - 48 = 0 \Rightarrow (z - 8)(z + 6) = 0$ (0/25) $\Rightarrow z = 8, z = -6 \Rightarrow z = 8$ ق ق (0/25)

78 $\begin{cases} 2x + 2x + 2x = 360 \\ y = \frac{2x}{2} \end{cases}$ (0/25) $\Rightarrow x = 60$ (0/25)

$\Rightarrow y = 2x \Rightarrow y = 120$ (0/25)

79 دایره‌ی C و نقطه‌ی M را خارج آن در نظر می‌گیریم. مماس MT و قاطع MAA' را نسبت به این دایره رسم می‌کنیم. از T به A و A' وصل می‌کنیم. دو مثلث MAT و MA'T متشابه‌اند، زیرا:

$\left. \begin{aligned} \widehat{ATM} = \widehat{A'T} = \frac{\widehat{AT}}{2} \\ \widehat{M} = \widehat{M} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{MT}{MA} = \frac{MA'}{MT}$ (0/25)

رسم شکل (0/25) $\Rightarrow MT^2 = MA \cdot MA'$ (0/25)

80 غلط (0/25)

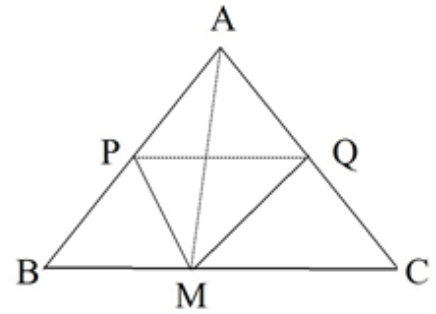
81 $\frac{y-x}{2} = 62^\circ$ (0/25)

$\rightarrow y = 242^\circ, x = 118^\circ$ (0/25)

$x + y = 360^\circ$ (0/25)

82 دو مماس (0/25)

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{AMC} \xrightarrow{MQ} \frac{MA}{MC} = \frac{AQ}{QC} \quad (0/25) \\ \widehat{AMB} \xrightarrow{MP} \frac{MA}{MB} = \frac{AP}{PB} \quad (0/25) \end{array} \right\} \xrightarrow{MC=MB} \frac{AQ}{QC} = \frac{AP}{PB} \xrightarrow{\text{عکس قضیه تالس}} PQ \parallel BC \quad (0/25)$$

۸۴ نادرست (0/25)

۸۵ درست (0/25)

۸۶ راه حل اول: PR را به عنوان محور تقارن در نظر می‌گیریم تحت بازتاب نسبت به خط PR داریم:

$$\left. \begin{array}{l} P \rightarrow P \\ S \rightarrow Q \\ R \rightarrow R \end{array} \right\} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} PS \rightarrow PQ \\ PR \rightarrow PR \\ SR \rightarrow QR \end{array} \right.$$

$$\rightarrow PS = PQ, PR, SR = QR \xrightarrow{\text{(ض ض ض)}} \widehat{PSR} = \widehat{PQR} \rightarrow \widehat{SPR} = \widehat{QPR}$$

بازتاب ایزومتري است.

راه حل دوم: PR را به عنوان محور تقارن در نظر می‌گیریم تحت بازتاب نسبت به خط PR داریم:

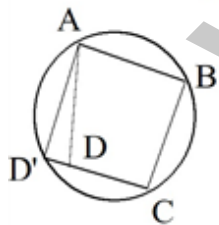
$$\left. \begin{array}{l} S \rightarrow Q \\ P \rightarrow P \\ R \rightarrow R \end{array} \right\} \rightarrow \widehat{SPR} \rightarrow \widehat{QPR} \Rightarrow \widehat{SPR} = \widehat{QPR}$$

۸۷ برهان: از سه نقطه‌ی A و B و C از چهارضلعی ABCD یک دایره می‌گذرد با استفاده از برهان خلف ثابت می‌کنیم

این دایره از نقطه‌ی D نیز می‌گذرد. فرض می‌کنیم نقطه‌ی برخورد خط CD با دایره D' باشد. از A به D' وصل

می‌کنیم. چون چهارضلعی ABCD' محاطی است بنابراین: $\widehat{B} + \widehat{D}' = 180^\circ$

بنابراین: $\widehat{D} = \widehat{D}'$ به تناقض رسیدیم: زیرا $\widehat{D} > \widehat{D}'$ (زاویه خارجی \widehat{ADD}') پس حکم برقرار است.

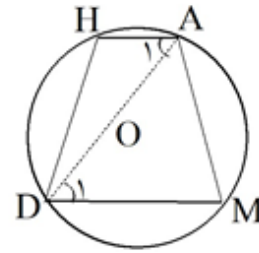
$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \quad (88)$$

$$2x = \sqrt{(2x + 1)^2 - (7 - 2)^2}$$

$$\rightarrow 4x^2 = 4x^2 + 4x + 1 - 25 \rightarrow x = 6$$

از A به D وصل می‌کنیم با توجه به رابطه‌ی $AM = HD$ نتیجه می‌گیریم $\widehat{AM} = \widehat{HD}$ داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \widehat{A}_1 = \frac{\widehat{HD}}{2} \\ \widehat{D}_1 = \frac{\widehat{AM}}{2} \end{array} \right. \xrightarrow{\widehat{HD} = \widehat{AM}} \widehat{A}_1 = \widehat{D}_1$$

$AH \parallel MD$ → طبق عکس قضیه موازی و خط مورب

می‌دانیم اگر از هر نقطه دو مماس بر دایره رسم کنیم آن‌گاه اندازه‌های دو مماس برابرند، بنابراین:

$$\left\{ \begin{array}{l} RE = RF \\ IE = IH \\ NG = NH \\ AG = AF \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow RE + IE + NG + AG = RF + IH + NH + AF$$

$$\Rightarrow IR + AN = RA + NI$$

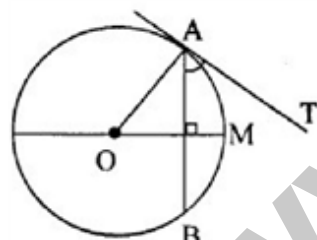
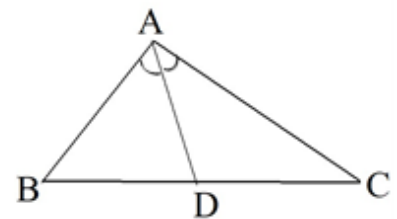
$$\frac{BD}{DC} = \frac{AB}{AC}$$

نیمساز زاویه \widehat{A} ضلع BC را در نقطه‌ی D قطع می‌کند. بنابراین:

$$\Rightarrow \frac{BD}{DC + BD} = \frac{AB}{AC + AB} \rightarrow \frac{BD}{BC} = \frac{AB}{AC + AB}$$

$$\Rightarrow \frac{BD}{19} = \frac{16}{38} \Rightarrow BD = 8$$

$$\Rightarrow DC = 19 - 8 = 11$$

زاویه‌ی ظلّی \widehat{BAT} را در دایره‌ای به مرکز O در نظر می‌گیریم، شعاع OA از این دایره را رسم می‌کنیم. می‌دانیم شعاع در نقطه‌ی تماس بر خط مماس عمود است، پس:

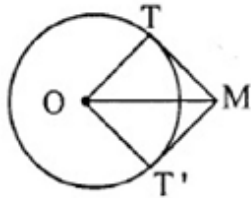
$$\textcircled{0/25} \widehat{OAB} + \widehat{BAT} = 90^\circ \quad (1)$$

قطر عمود بر هر وتر، آن وتر و کمان‌های نظیر آن وتر را نصف می‌کند. پس

$$\textcircled{0/25} \widehat{AM} = \frac{\widehat{AB}}{2} \quad \text{و} \quad \textcircled{0/25} \widehat{AOM} = \widehat{AM} = \frac{\widehat{AB}}{2} \quad (2) \quad \text{از طرفی مرکزی}$$

$$\textcircled{0/25} \widehat{OAB} + \widehat{AOM} = 90^\circ \quad (3)$$

از روابط (1) و (3) نتیجه می‌شود $\textcircled{0/25} \widehat{BAT} = \widehat{AOM}$ و با توجه به (2) نتیجه می‌شود $\textcircled{0/25} \widehat{BAT} = \frac{\widehat{AB}}{2}$.

رسم شکل (۰/۲۵)

الف) $\hat{O}TM$: $OT \perp MT \Rightarrow \hat{O}TM = 90^\circ$ (۰/۲۵)

$$\Rightarrow MT = \sqrt{OM^2 - OT^2} = \sqrt{50 - 25} = 5 \quad (۰/۲۵)$$

ب) $\Rightarrow MT = MT' = 5$ (۰/۲۵)

$$\left. \begin{array}{l} MT = MT' = OT = OT' = 5 \\ T = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow OTMT' \text{ مربع است.} \quad (۰/۲۵)$$

۹۴ بردار AD را بردار انتقال در نظر می‌گیریم (۰/۲۵) چون خط‌های AD و CF و BE موازی و مساویند.

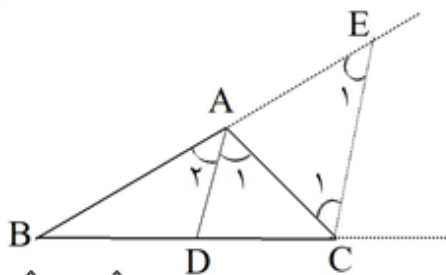
$$\left\{ \begin{array}{l} AC \rightarrow DF \\ AB \rightarrow DE \\ CB \rightarrow FE \end{array} \right. \quad (۰/۲۵) \text{ پس } \left\{ \begin{array}{l} A \rightarrow D \\ C \rightarrow F \\ B \rightarrow E \end{array} \right. \quad (۰/۲۵) \text{ بنابراین تحت این انتقال}$$

چون انتقال ایزومتری است پس $AC=DF$ و $AB=DE$ و $CB=FE$ بنابراین $\hat{A}BC \cong \hat{D}EF$ (۰/۲۵)

$$\left\{ \begin{array}{l} OQ = OR \\ GQ = GP \end{array} \right. \quad \left\{ \begin{array}{l} YS = YP \\ LS = LR \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow OQ + GQ + YS + LS = OR + GP + YP + LR \quad (۰/۵)$$

$$\Rightarrow OG + YL = OL + GY \quad (۰/۵)$$

برهان: فرض کنیم AD نیم‌ساز داخلی زاویه‌ی A باشد ضلع‌های BA و BC را امتداد می‌دهیم و از رأس C خطی به موازات نیم‌ساز زاویه‌ی A (یعنی AD) رسم می‌کنیم تا امتداد BA را در E قطع کند. (۰/۲۵) چون AD موازی CE است، اگر AC را به‌عنوان خط مورب در نظر بگیریم آن‌گاه: (۱) $\hat{A}_1 = \hat{C}_1$ و اگر BE را به‌عنوان خط مورب آن‌ها در نظر بگیریم آن‌گاه (۲) $\hat{A}_2 = \hat{E}_1$ (۰/۲۵) ، از طرفی طبق فرض مسأله، AD نیم‌ساز است در نتیجه: (۳) $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ ،

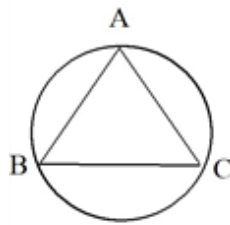
حال از رابطه‌های (۱)، (۲)، و (۳) می‌توان نتیجه گرفت: $\hat{C}_1 = \hat{E}_1$ (۰/۲۵) ، پس مثلث AEC متساوی‌الساقین است

و (۴) $AE = AC$ (۰/۲۵) ، در مثلث BEC ، AD موازی EC است، پس طبق قضیه‌ی تالس داریم: (۵)

$$\frac{AB}{AE} = \frac{BD}{DC} \quad (۰/۲۵) \text{ ، با توجه به رابطه‌ی (۴) اگر در رابطه‌ی (۵) به جای AE مساوی آن AC را جایگزین کنیم،}$$

خواهیم داشت: $\frac{AB}{AC} = \frac{BD}{DC}$ (۰/۲۵) که حکم ثابت می‌شود.

$$\frac{2x+1+3x+4}{2} = 90^\circ \quad (۰/۲۵) \rightarrow 5x+5 = 180 \rightarrow x = 35^\circ \quad (۰/۲۵)$$

$$\hat{C} = \frac{1}{2} \widehat{AB}, \quad \hat{A} = \frac{1}{2} \widehat{BC}, \quad \hat{B} = \frac{1}{2} \widehat{AC} \quad (0/25) \quad (98)$$

$$\hat{A} + \hat{B} + \hat{C} = \frac{1}{2} (\widehat{AC} + \widehat{AB} + \widehat{BC}) \quad (0/25)$$

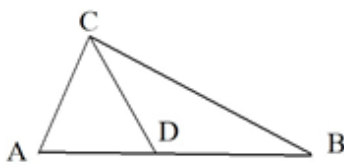
$$\hat{A} + \hat{B} + \hat{C} = \frac{1}{2} (360^\circ) = 180^\circ \quad (0/25)$$

مماس برون (0/25) 99

متداخل (0/25) 100

$$d = 2, R = 6, R' = 4 \rightarrow d = R - R' \quad (0/25) \quad (1) \quad (101)$$

$$d = 7, R = 6, R' = 4 \rightarrow R - R' < d < R + R' \quad (0/25) \quad (2) \quad (102)$$

$$\frac{AD}{DB} = \frac{AC}{BC} \quad (0/25) \Rightarrow \frac{AD}{DB} = \frac{4}{6} \Rightarrow \frac{AD}{AD + DB} = \frac{4}{4 + 6} \quad (0/25) \quad (103)$$

$$\Rightarrow \frac{AD}{5} = \frac{4}{10} \Rightarrow AD = 2 \quad (0/25)$$

$$\Rightarrow BD = AB - AD = 3 \quad (0/25)$$

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R + R')^2} \quad (104)$$

$$6 = \sqrt{d^2 - (5 + 3)^2} \rightarrow 36 = d^2 - 64 \quad (0/25) \rightarrow d^2 = 100 \rightarrow d = 10 \quad (0/25)$$

$$2x = 20 \Rightarrow x = 10 \quad (0/25) \quad (105)$$

$$y(y + 10 + 2) = 64 \quad (0/25) \Rightarrow y^2 + 12y - 64 = 0$$

$$\Rightarrow (y + 16)(y - 4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} y = 4 \quad (0/25) \\ y = -16 \quad \text{غ ق ق} \quad (0/25) \end{cases}$$

$$\begin{cases} AC = AB \Rightarrow \hat{B} = \hat{C} \quad (0/25) \\ \hat{B} = \hat{DAC} = \frac{AD}{2} \quad (0/25) \end{cases} \Rightarrow \hat{DAC} = \hat{C} \Rightarrow DC = DA \quad (0/25) \quad (106)$$

محاظی ظلی

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \quad (0/25) \Rightarrow 3a - 1 = \sqrt{100 - 36} \quad (0/25) = 8 \Rightarrow a = 3 \quad (0/25) \quad (107)$$

این دو دایره یک مماس مشترک داخلی دارند. (0/25) زیرا مماس برون هستند. ($d = R + R'$)

$$\widehat{BC} + 100^\circ + 70^\circ = 360^\circ \xrightarrow{(\cdot/25)} \widehat{BC} = 190^\circ \quad (107)$$

$$\widehat{X} = \frac{\widehat{BC}}{2} \xrightarrow{(\cdot/25)} \frac{190^\circ}{2} = 95^\circ \quad (107)$$

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \quad (108) \Rightarrow TT' = \sqrt{36 - 1} \quad (108) \Rightarrow TT' = \sqrt{35}$$

می‌دانیم که طول مماس‌های رسم شده از نقطه‌ای خارج از یک دایره با هم برابر است. (109)

محیط مثلث $AB + AC + BC = AB + AC + BD + DC = AB + AC + BE + CF$ (107)

$= AE + AF = 2AE$ (107)

بنابراین محیط مثلث ABC مستقل از نقطه‌ی D بوده و مقدار آن ثابت است.

$$x(x+32) = 10 \times 32 \xrightarrow{(\cdot/25)} x^2 + 32x - 320 = 0 \rightarrow \begin{cases} x = 8 & (\text{ق ق}) \quad (107) \\ x = -40 & (\text{غ ق ق}) \quad (107) \end{cases} \quad (110)$$

الف) در مثلث قائم‌الزاویه‌ی OAH داریم: (111)

$$AH^2 = OA^2 - OH^2 = 100 - 36 = 64 \Rightarrow AH = 8 \Rightarrow AB = 16$$

در مثلث قائم‌الزاویه‌ی OA'H' داریم:

$$A'H'^2 = OA'^2 - OH'^2 = 100 - 64 = 36 \Rightarrow A'H' = 6 \Rightarrow A'B' = 12$$

ب) وترى که از مرکز دایره دورتر است کوچک‌تر است.
پ) بله

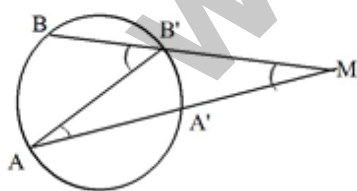
$$R = 4 \quad TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \quad (112)$$

$$R' = 9 \quad TT' = \sqrt{(R + R')^2 - (R - R')^2} \quad (112)$$

$$TT' = \sqrt{169 - 25} = \sqrt{144} = 12 \quad (112)$$

یک مماس مشترک داخلی (113) و دو مماس مشترک خارجی (113) دارد.

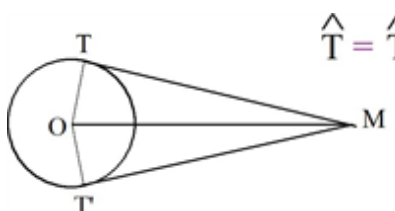
امتداد وترهای AA' و BB' از دایره‌ی C در نقطه‌ی M یکدیگر را قطع کرده‌اند. پاره‌خط AB' را رسم می‌کنیم. (114)

$$\widehat{AMB'} = \widehat{AB'B} = \widehat{B'AM} + \widehat{AMB'} \quad (114)$$

$$\Rightarrow \widehat{AMB'} = \widehat{AB'B} - \widehat{B'AM} = \frac{\widehat{AB}}{2} - \frac{\widehat{A'B'}}{2} \quad (114)$$

$$\Rightarrow \widehat{AMB} = \widehat{AMB'} = \frac{\widehat{AB} - \widehat{A'B'}}{2}$$

چون شعاع در نقطه‌ی تماس بر خط مماس عمود است نتیجه می‌گیریم: (115)

$$\begin{cases} \widehat{T} = \widehat{T'} = 90^\circ \\ OT = O'T' \quad (115) \\ OM = OM \end{cases} \Rightarrow \triangle OMT \cong \triangle OMT' \Rightarrow MT = MT' \quad (115)$$

$$70^\circ = \frac{z+t}{2} \Rightarrow z+t = 140^\circ \quad (0/25)$$

(الف) ۱۱۶

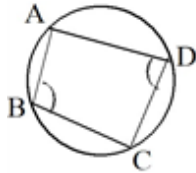
$$50^\circ = \frac{z-t}{2} \Rightarrow z-t = 100^\circ \quad (0/25)$$

$$2z = 240^\circ \Rightarrow z = 120^\circ \quad (0/25), t = 20^\circ \quad (0/25)$$

$$2 \times y = 4 \times 5 \Rightarrow y = 10 \quad (0/25)$$

(ب)

$$x(x+9) = 36 \quad (0/25) \Rightarrow x = 3 \text{ ق ق } (0/25), x = -12 \text{ غ ق ق } (0/25)$$

۱۱۷ با توجه به قضیه‌ی زاویه‌ی محاطی، داریم:

$$\hat{B} + \hat{D} = \frac{\widehat{ADC}}{2} + \frac{\widehat{ABC}}{2} = \frac{\widehat{ADC} + \widehat{ABC}}{2} = \frac{360^\circ}{2} = 180^\circ \quad (0/25)$$

$$\hat{A} + \hat{C} = 180^\circ$$

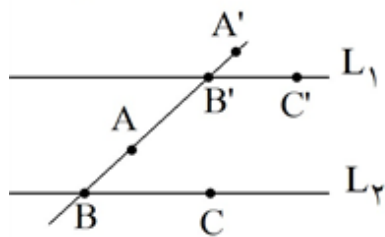
به روش مشابه ثابت می‌شود که:

۱۱۸ اگر خط m دو خط موازی L_1 و L_2 را قطع کند با توجه به شکل دیده می‌شود که تحت انتقالی به موازات مورب m خط L_1 به روی خط L_2 قرار می‌گیرد. پس:

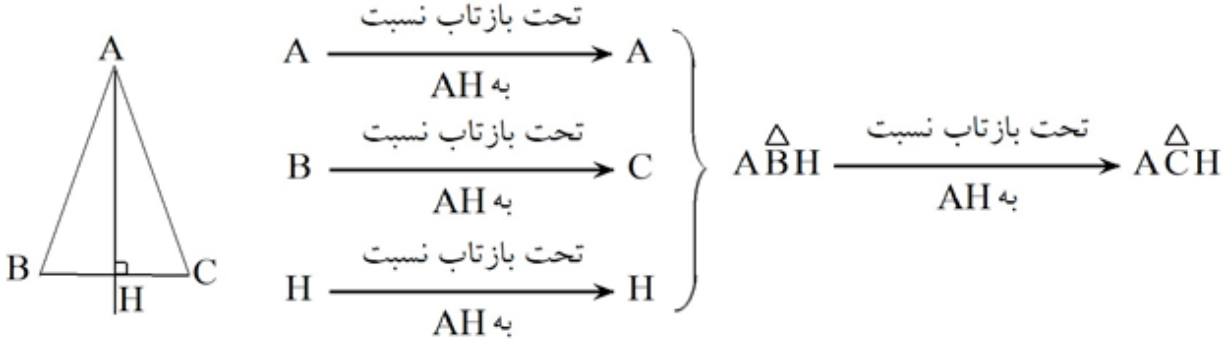
$$C \rightarrow C' \text{ و } B \rightarrow B' \text{ و } A \rightarrow A'$$

پس $\triangle ABC \rightarrow \triangle A'B'C'$ و چون انتقال تبدیل ایزومتری است، پس: $\triangle ABC = \triangle A'B'C'$ در نتیجه:

$$\triangle ABC = \triangle A'B'C'$$

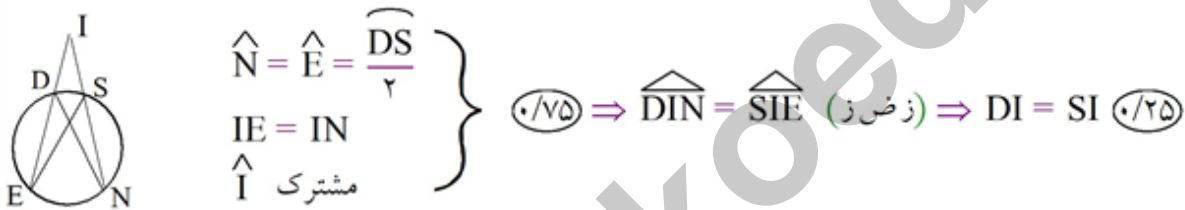
۱۱۹ فرضی کنیم مثلث ABC مثلث متساوی الساقین باشد، عمود منصف ضلع BC را رسم می‌کنیم. در این صورت داریم:

$$\hat{B} = \hat{C}$$

بازتاب نسبت به خط ایزومتر است. پس دو مثلث فوق مساویند. در نتیجه:

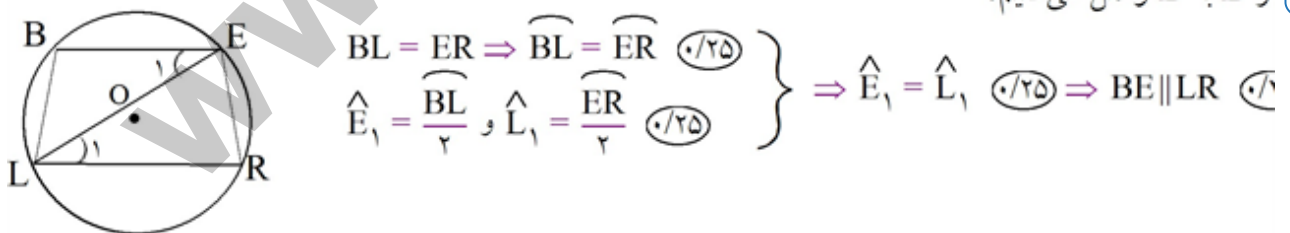
۱۲۰ راه اول:

راه دوم:

$$\left. \begin{array}{l} ID \times IE = IS \times IN \\ IE = IN \end{array} \right\} \textcircled{0/5} \Rightarrow ID \times IE = IS \times IE \textcircled{0/25} \Rightarrow ID = IS \textcircled{0/25}$$

۱۲۱ از E به L وصل می‌کنیم.

$$\hat{N} = \frac{x+y}{2} = 70 \textcircled{0/25}, \hat{M} = \frac{x-y}{2} = 50 \textcircled{0/25} \quad \text{(الف) } 122$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x+y=140 \\ x-y=100 \end{cases} \Rightarrow x=120 \textcircled{0/25}, y=20 \textcircled{0/25}$$

$$MA \times MA' = MB \times MB' \textcircled{0/25} \Rightarrow z(z+26) = 9 \times 40 \Rightarrow z^2 + 26z - 360 = 0 \textcircled{0/5} \quad \text{(ب)}$$

$$\Rightarrow (z+36)(z-10) = 0 \Rightarrow z = -36 \text{ غ قق}, z = 10 \text{ ق ق} \textcircled{0/25}$$

$$\begin{aligned} GQ = GP & \quad (0.25) & RL = LS & \quad (0.25) & PY = YS & \quad (0.25) & OQ = OR & \quad (0.25) & (123) \\ GO + LY = GQ + QO + LS + YS & \quad (0.25) \\ GO + LY = OR + GP + LR + PY & \quad (0.25) \\ GO + LY = OR + RL + GP + PY & \quad (0.25) \\ GO + LY = OL + GY & \quad (0.25) \end{aligned}$$

$$4Z = 20 \quad (0.25) \Rightarrow Z = 5 \quad (0.25) \quad \text{الف} \quad (124)$$

$$k(k+9) = 36 \quad (0.25) \Rightarrow k = -12 \text{ غ ق ق}, k = 3 \quad (0.25)$$

$$2x + 3x + 4x = 360^\circ \quad (0.25) \Rightarrow x = 40^\circ \quad (0.25) \quad \text{ب}$$

$$4x = 160^\circ \quad (0.25) \Rightarrow y = \frac{160^\circ}{2} = 80^\circ \quad (0.25)$$

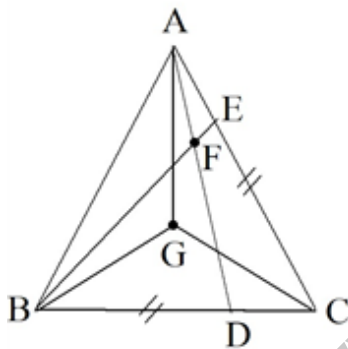
الف (125)

$$\begin{cases} \frac{x-y}{2} = 62 \\ x+y = 36 \end{cases} \quad (0.25) \Rightarrow \begin{cases} x-y = 124 \\ x+y = 36 \end{cases} \Rightarrow 2x = 484 \Rightarrow x = 242 \quad (0.25), y = 118 \quad (0.25)$$

$$z(z-2) = 4 \times 12 \quad (0.25) \quad \text{ب}$$

$$\Rightarrow z^2 - 2z - 48 = 0 \Rightarrow (z-8)(z+6) = 0 \quad (0.25) \Rightarrow z = -6 \text{ غ ق ق}, z = 8 \quad (0.25)$$

محل تلاقی میانه‌های مثلث ABC را G می‌نامیم، می‌دانیم هر کدام از (126)

زاویه‌های حول نقطه‌ی G مساوی 120° می‌باشند و (0.25) $AG = BG = CG$ تحت دوران به مرکز G و زاویه‌ی 120°

$$\left. \begin{aligned} A \rightarrow B \\ A \rightarrow C \end{aligned} \right\} \Rightarrow BA \rightarrow AC \quad (0.5)$$

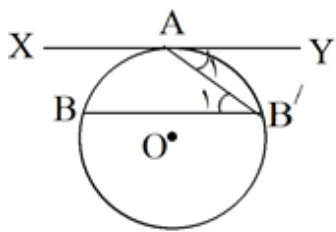
$$\left. \begin{aligned} A \rightarrow C \\ C \rightarrow B \end{aligned} \right\} \Rightarrow AC \rightarrow CB$$

$$AE = CD \Rightarrow E \rightarrow D$$

$$\Rightarrow \begin{cases} B \rightarrow A \\ E \rightarrow D \end{cases} \rightarrow BE \rightarrow AD \Rightarrow BE = AD \quad (0.5)$$

$$d = oo' = R + R' = 4 + 9 = 13 \quad (0.25) \quad TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \quad (127)$$

$$2x - 2 = \sqrt{(13)^2 - (9 - 4)^2} \quad (0.25) = 12 \Rightarrow x = 7 \quad (0.25)$$

از نقطه‌ی A به B' وصل می‌کنیم بنابر قضیه خطوط موازی $\widehat{A_1} = \widehat{B_1}$ (۱۳۳)

زاویه‌ی محاطی $\widehat{B_1} = \frac{\widehat{AB'}}{2}$ زاویه‌ی ظلّی $\widehat{A_1} = \frac{\widehat{AB'}}{2}$

بنابراین $\widehat{AB} = \widehat{AB'}$

الف)

$$\left. \begin{array}{l} MT = MT' \text{ مماس} \\ OM = OM \\ OT = OT' = R \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{ض ض ض}} \triangle OMT \approx \triangle OMT' \Rightarrow \widehat{TMO} = \widehat{T'MO}, \widehat{TOM} = \widehat{T'OM}$$

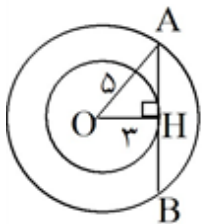
ب)

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{O_1} = \widehat{O_1} \\ \widehat{H} = \widehat{T} = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \triangle OTM \sim \triangle OTH \Rightarrow \frac{TH}{MT} = \frac{OT}{OM}$$

$$\left. \begin{array}{l} TH \times OM = MT \times OT \\ OT = R \end{array} \right\} \Rightarrow TT' \times OM = 2MT \times R$$

$$TH = \frac{TT'}{2}$$

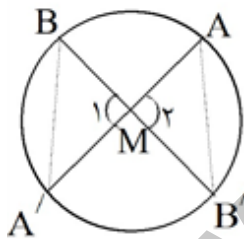
(۱۳۴)

$$AH = \sqrt{25 - 9} = 4$$

$$AB = 2AH = 2 \times 4 = 8$$

(۱۳۵)

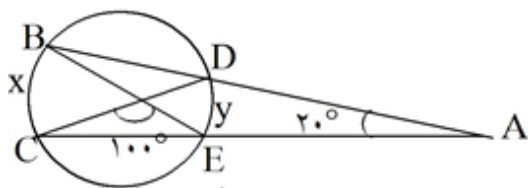

برهان: از A به B' و از B به A' وصل می‌کنیم. (۱۳۶)

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{M_1} = \widehat{M_2} \text{ متقابل به راس} \\ \widehat{A} = \widehat{B} = \frac{\widehat{A'B'}}{2} \text{ محاطی} \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{تساوی ۲ زاویه}} \triangle ABM \sim \triangle BMA'$$

$$\frac{MA}{MB} = \frac{MB'}{MA'} \Rightarrow MA \cdot MA' = MB \cdot MB'$$

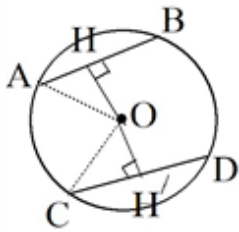
پس داریم:

$$\begin{cases} x + y = 2(180^\circ - 100^\circ) = 160^\circ \\ x - y = 2 \times 20^\circ \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2x = 200^\circ \Rightarrow x = 100^\circ \Rightarrow y = 60^\circ$$

(۱۳۷)

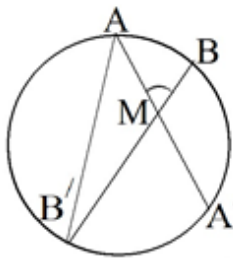
فرض: $OH' > OH$ حکم: $AB > CD$ (۱۳۸)

OH' و OH وترهای AB و CD را نصف می کنند.

$$\left\{ \begin{array}{l} \widehat{OAH} : AH^2 = R^2 - OH^2 \\ \widehat{OCH} : CH^2 = R^2 - OH^2 \\ \text{فرض: } OH' > OH \Rightarrow OH'^2 > OH^2 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{array}{l} AH^2 > CH^2 \Rightarrow AH > CH \\ 2AH > 2CH \Rightarrow AB > CD \end{array}$$

قطر AC را رسم می کنیم لذا AC عمود منصف EF و DB است. بنابراین در بازتاب نسبت به AC داریم: (۱۳۹)

$$\left. \begin{array}{l} B \rightarrow D \\ E \rightarrow F \end{array} \right\} \Rightarrow BE \rightarrow DF \Rightarrow BE = DF$$

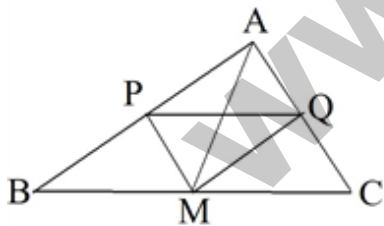
فرض: M محل تلاقی دو وتر AA' و BB' در داخل دایره است. (۱۴۰)

حکم: $\widehat{M} = \frac{\widehat{AB} + \widehat{A'B'}}{2}$

برهان: پاره خط AB' را رسم می کنیم.

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{M} = \widehat{A} + \widehat{B} \text{ زاویه خارجی } \widehat{AMB} \text{ است.} \\ \widehat{A} = \frac{\widehat{A'B'}}{2} \text{ محاطی و } \widehat{B} = \frac{\widehat{AB}}{2} \text{ محاطی} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{A'B'}}{2} + \frac{\widehat{AB}}{2} = \frac{\widehat{AB} + \widehat{A'B'}}{2}$$

$$\left. \begin{array}{l} MP \Rightarrow \frac{AP}{PB} = \frac{AM}{MA} \\ MQ \Rightarrow \frac{AQ}{QC} = \frac{AM}{MC} \\ \text{میانم } AM \Rightarrow MC = MB \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{AP}{PB} = \frac{AQ}{QC} \xrightarrow[\text{تالس}]{\text{عکس}} PQ \parallel BC$$

تحت انتقالی به موازات خط مورب m که خط L_1 را بر روی L_2 می نگارد. (۱۴۲)

خواهیم داشت: $A \rightarrow A', B \rightarrow B', C \rightarrow C'$

بنابراین $\widehat{ABC} \rightarrow \widehat{A'B'C'}$ یعنی زاویه های متناظر برابرند.

$$y \times y = 4 \times 9 \rightarrow y^2 = 36 \rightarrow y = 6 \quad 8(8 + 2y) = z^2 \rightarrow z = 4\sqrt{10}$$

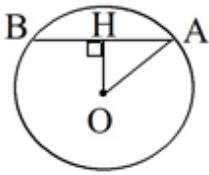
(۱۴۳)

۱۴۴ می‌دانیم در هر دایره اگر از یک نقطه خارج دایره یک مماس و یک قاطع رسم کنید طول مماس واسطه هندسی بین دو

$$MT^2 = MA \times MA' \Rightarrow (12)^2 = MA \times 18 \rightarrow MA = 8$$

$$AA' = MA' - MA = 18 - 8 = 10$$

قطعه قاطع است.

۱۴۵ بنا به فرض: شعاع $OA = 10$ $OH = 6$

مثلث \widehat{OAH} قائم‌الزاویه است. $\widehat{H} = 90^\circ$

رابطه‌ی فیثاغورث: $AH^2 = OA^2 - OH^2$

$$AH^2 = 100 - 36 = 64 \rightarrow AH = 8$$

$$AH = \frac{1}{2} AB \rightarrow 8 = \frac{1}{2} AB \rightarrow AB = 16$$

قطر عمود بر یک وتر، وتر را نصف می‌کند

۱۴۶ فرض: MT و MT' مماس بر دایره

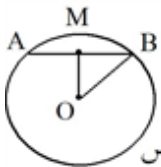
$$\widehat{M}_1 = \widehat{M}_2, \widehat{O}_1 = \widehat{O}_2$$

حکم:

اثبات: اگر از یک نقطه خارج یک دایره، دو مماس بر دایره رسم کنیم طول دو مماس با هم برابر است.

$$\begin{cases} MT = MT' \\ OT = OT' \text{ شعاعهای دایره} \\ OM \text{ مشترک} \end{cases} \Rightarrow \widehat{OTM} \cong \widehat{OT'M} \text{ (ض ز ض)} \Rightarrow \widehat{M}_1 = \widehat{M}_2, \widehat{O}_1 = \widehat{O}_2$$

OM نیمساز زاویه‌ی TMT' و زاویه‌ی TOT' است.

۱۴۷ کوتاه‌ترین وترى که از نقطه‌ی M می‌گذرد وتر AB است که بر OM عمود شده است.

$$\widehat{M} = 90^\circ$$

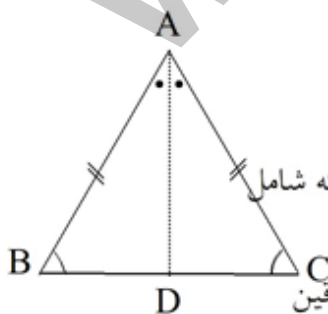
$$\text{رابطه فیثاغورس: } MB^2 = OB^2 - OM^2 \Rightarrow MB^2 = 25 - 9 \Rightarrow MB^2 = 16 \rightarrow MB = 4$$

اگر یک شعاع بر وترى عمود باشد، وتر و کمان روبه‌رویش را نصف می‌کند. $AB = 2 \times MB \rightarrow AB = 8$

۱۴۸ اگر از یک نقطه خارج یک دایره دو مماس بر دایره رسم کنیم طول دو مماس برابر است.

$$AP = AR = 12 \quad RC = CQ = 6 \quad BQ = BP = 10$$

$$\text{محیط مثلث} = AP + PB + BQ + QC + CR + AR = 12 + 10 + 10 + 6 + 6 + 12 = 56$$

۱۴۹ فرض: $AB = AC$

حکم: $\widehat{B} = \widehat{C}$

برهان: نیمساز زاویه‌ی A ضلع BC را در نقطه‌ی D قطع می‌کند.

تحت بازتاب نسبت به خط AD خطی که شامل پاره‌خط AB است روی خطی که شامل

پاره‌خط AC است تصویر می‌شود. چون $AB = AC$ پس $B \rightarrow C$

بنابراین $\widehat{B} = \widehat{C}$ یعنی زاویه‌های مقابل به ضلع‌های مساوی در مثلث متساوی‌الساقین

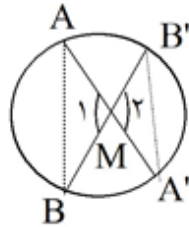
برابرند.

الف) اگر از یک نقطه خارج دایره یک مماس و یک قاطع بر دایره رسم کنیم طول مماس و مساحتی هندسی بین دو

$$MT^2 = MA \times MA' \Rightarrow MT^2 = 4 \times 9 = 36 \Rightarrow MT = 6 \quad \text{قطعه قاطع است.}$$

$$MA' = MA + AA' = 4 + 5 = 9$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{TA'} - \widehat{TA}}{2} \Rightarrow 80^\circ = \frac{\widehat{TA'} - 100^\circ}{2} \rightarrow 160^\circ + 100^\circ = \widehat{TA'} \Rightarrow \widehat{TA'} = 260^\circ \quad (\text{ب})$$

فرض: M داخل دایره است.

$$MA \cdot MA' = MB \cdot MB' \quad \text{حکم:}$$

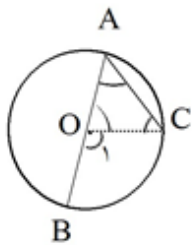
برهان: A را به B و B' را به A' وصل می‌کنیم. اندازه‌ی زاویه‌ی محاطی نصف کمان روبه‌رویش است.

$$\begin{cases} \widehat{A} = \frac{1}{2} \widehat{A'B} \\ \widehat{B'} = \frac{1}{2} \widehat{A'B} \end{cases} \Rightarrow \widehat{A} = \widehat{B}$$

$$\widehat{M}_1 = \widehat{M}_2 \quad \text{متقابل به راس}$$

اگر دو زاویه از مثلثی با دو زاویه از مثلثی دیگر برابر باشند دو مثلث متشابه‌اند.

$$MA \cdot MA' = MB \cdot MB' \quad \text{نسبت تشابه} \Rightarrow \frac{MA'}{MB} = \frac{MB'}{MA} \quad \text{مثلث } \widehat{AMB} \approx \text{مثلث } A'B'M$$

فرض: \widehat{A} زاویه‌ی محاطی است.

$$\widehat{A} = \frac{\widehat{BC}}{2} \quad \text{حکم:}$$

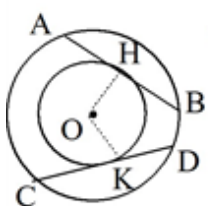
اثبات: C را به مرکز دایره وصل می‌کنیم. شعاع دایره: $OA = OC$ مثلث \widehat{OAC} متساوی‌الساقین است. پس: $\widehat{A} = \widehat{C}$ زاویه‌ی \widehat{O}_1 زاویه‌ی خارجی مثلث \widehat{OAC} است.

$$\widehat{O}_1 = \widehat{A} + \widehat{C} \quad \text{پس:} \quad \widehat{O}_1 = 2\widehat{A} \quad (1)$$

زاویه‌ی \widehat{O}_1 زاویه‌ی مرکزی دایره است پس اندازه‌ی آن با کمان روبه‌رویش برابر است.

$$\widehat{O}_1 = \widehat{BC} \quad (2) \quad \widehat{2A} = \widehat{BC}, \quad \widehat{A} = \frac{\widehat{BC}}{2}$$

از رابطه‌ی (1) و (2) نتیجه می‌گیریم:

153) AB و CD بر دایره‌ی درونی مماس هستند اگر از O (مرکز دو دایره هم مرکز) به محل تماس

آنها با دایره وصل کنیم $OH = OK$ و $\widehat{H} = \widehat{K} = 90^\circ$ است، زیرا شعاع در نقطه‌ی تماس بر خط مماس عمود است. پس OH و OK شعاعهای دایره‌ی درونی هستند.

از طرفی می‌دانیم اگر دو وتر از مرکز دایره به یک فاصله باشند با هم برابرند. AB و CD وترهایی از دایره‌ی بزرگتر (دایره‌ی بیرونی) هستند که از مرکز دایره به یک فاصله هستند

$$AB = CD \quad \text{پس}$$

در یک دایره دو وتر مساوی دارای کمانهای مساوی هستند. پس: $\widehat{AB} = \widehat{CD}$

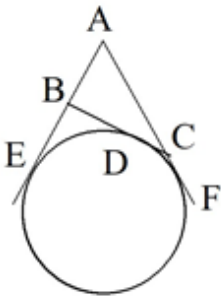
$$\widehat{A} = \frac{BC}{2} \rightarrow BC = 50 \rightarrow AB = 180 - 50 = 130 \rightarrow \widehat{ABT} = \frac{130}{2} = 65 \quad (154)$$

$$R_2 - R_1 = 1, d = \sqrt{2} - 1 \approx 1/4 - 1 = 0/4 \Rightarrow d = 0/4 \Rightarrow d < R_2 - R_1 \Rightarrow \text{دو دایره متداخلند} \quad (155)$$

$$\overline{OO'} = \frac{1}{2} \overline{OA} = \frac{1}{2} (6\sqrt{3}) = 3\sqrt{3} \quad (156)$$

$$\widehat{AOO'}: \text{رابطه فیثاغورث: } AO^2 = OO'^2 + AO'^2 \Rightarrow (6\sqrt{3})^2 = (3\sqrt{3})^2 + AO'^2$$

$$\Rightarrow AO'^2 = 36(3) - 9(3) = 27(3) \Rightarrow AO' = 9 \Rightarrow AB = AO' - BO' = 9 - 3\sqrt{3}$$

فرض: AE و AF بر دایره مماس هستند. (157)

حکم: محیط $\triangle ABC$ ثابت است.

برهان: می‌دانیم اگر از یک نقطه خارج دایره دو مماس بر دایره بکشیم طول دو مماس با هم برابرند.

$$CD = CF, BC = BE \quad (1)$$

$$AB \text{ محیط} = AB + AC + BC$$

$$= AB + AC + BC + DC \xrightarrow{\text{از (1)}} AB + AC + BE + CF = AE + AF = 2AF$$

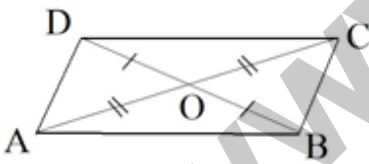
پس محیط مثلث بستگی به تغییر نقطه‌ی D روی دایره ندارد.

$$MC \times ME = AM \times MB$$

$$12Z = 9 \times 16 \Rightarrow Z = 12$$

$$DT^2 = DE \times DC$$

$$y^2 = 3 \times 27 = 81 \rightarrow y = 9$$

محل تلاقی قطرهای یعنی O را مرکز دوران می‌نامیم. OD و OB همچنین (158)

OA و OC در یک راستا هستند. پس زاویه‌ی دوران را می‌توانیم

180° در نظر بگیریم در این تبدیل $B \rightarrow D$ و $A \rightarrow C$ یعنی DC

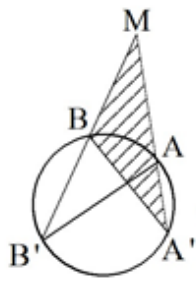
تصویر AB است. در دوران 180° شیب خط حفظ می‌شود پس

AB || DC است، یعنی چهارضلعی ABCD یک متوازی الاضلاع است.

$$d = OO' = 4 + 9 = 13$$

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \Rightarrow 2m - 2 = \sqrt{13^2 - (9 - 4)^2} = \sqrt{144}$$

$$2m - 2 = 12 \Rightarrow 2m = 14 \Rightarrow m = 7 \quad (160)$$

فرض: M خارج دایره (۱۶۱)

$$MA \times MA' = MB \times MB' \quad \text{حکم:}$$

اثبات: پاره‌خط‌های A'B و AB' را رسم می‌کنیم.

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{A'} = \frac{\widehat{AB}}{2} \text{ محاطی} \\ \widehat{B'} = \frac{\widehat{AB}}{2} \text{ محاطی} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{A'} = \widehat{B'} \text{ و زاویه مشترک M}$$

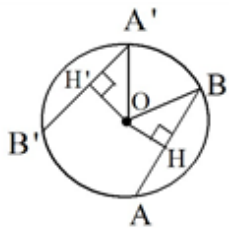
به حالت دو زاویه‌ی مساوی متشابه هستند. نسبت تشابه را می‌نویسیم:

$$\frac{MA}{MB} = \frac{MB'}{MA'} \Rightarrow MA \times MA' = MB \times MB'$$

فرض: $AB > A'B'$ (۱۶۲)

حکم: $OH < OH'$

اثبات: از مرکز دایره عمودهای OH و OH' را به وترهای $AB = L$ و $A'B' = L'$ وارد می‌کنیم. می‌دانیم شعاع عمود بر یک وتر آن را نصف می‌کند.

$$\left\{ \begin{array}{l} AH = \frac{L}{2} \\ A'H' = \frac{L'}{2} \end{array} \right. \rightarrow AH > A'H' \rightarrow AH - A'H' > 0, \quad \widehat{OAH} : OA^2 = R^2 = OH^2 + AH^2$$

$$\widehat{OA'H'} : OA'^2 = R^2 = OH'^2 + A'H'^2$$

$$AH^2 - A'H'^2 = OH'^2 - OH^2 \Rightarrow OH'^2 - OH^2 > 0 \Rightarrow OH' - OH > 0 \Rightarrow OH' > OH$$

$$TT'^2 = d^2 - (R - R')^2 \Rightarrow (12)^2 = d^2 - (9 - 4)^2 \Rightarrow 144 + 25 = d^2 \Rightarrow d = 13 \quad (۱۶۳)$$

$$۲ \times ۱۰ = ۴ \times x \Rightarrow x = ۵ \quad \text{الف)}$$

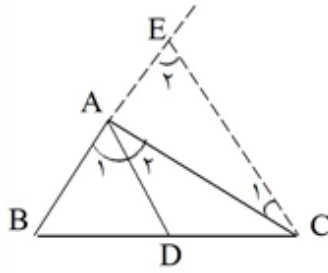
$$y(y+6) = 36 \Rightarrow y^2 + 6y - 36 = 0 \Rightarrow \begin{cases} y = \frac{-6 + 6\sqrt{5}}{2} \text{ ق ق} \\ y = \frac{-6 - 6\sqrt{5}}{2} \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

$$\left. \begin{array}{l} ۲ \times ۶۲ = t + \widehat{AP} + \widehat{BQ} - z \\ \text{ب) } ۲ \times ۷۰ = \widehat{BQ} + \widehat{AP} \\ ۲ \times ۱۱۰ = t + z \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} z - t = ۱۶ \\ z + t = ۲۲۰ \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} z = ۱۱۸ \\ t = ۱۰۲ \end{cases}$$

$$\frac{AB}{AC} = \frac{BD}{DC}$$

حکم:

از رأس C خطی به موازات AD رسم می‌کنیم تا امتداد AB را در E قطع کند. داریم:

$$AD \parallel CE \Rightarrow \begin{cases} \hat{A}_2 = \hat{C}_1 \\ \hat{A}_1 = \hat{E}_2 \text{ و } \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \end{cases} \Rightarrow \hat{C}_1 = \hat{E}_2 \Rightarrow AE = AC \quad (1)$$

$$AD \parallel CE \Rightarrow \frac{AB}{AE} = \frac{BD}{DC} \xrightarrow{(1)} \frac{AB}{AC} = \frac{BD}{DC}$$

نیمسازهای زاویه‌های A و B و C را رسم می‌کنیم تا یکدیگر را در نقطه‌ی O قطع کنند. در این صورت

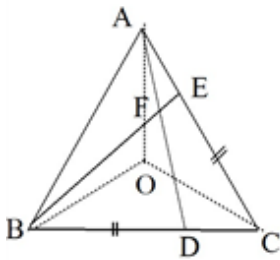
داریم $\widehat{AOB} = \widehat{AOC} = \widehat{BOC} = 120^\circ$ و $OA = OB = OC$

$$\left. \begin{array}{l} OA = OB \\ \widehat{AOB} = 120^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow A \xrightarrow{\text{تحت دوران } 120^\circ \text{ به مرکز } O} B$$

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{OAE} = \widehat{OCD} \\ OE = OD \\ \widehat{EOD} = 120^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow D \xrightarrow{\text{تحت دوران } 120^\circ \text{ به مرکز } O} E$$

$$\left. \begin{array}{l} \Rightarrow A \xrightarrow{\text{تحت دوران } 120^\circ \text{ به مرکز } O} B \\ \Rightarrow D \xrightarrow{\text{تحت دوران } 120^\circ \text{ به مرکز } O} E \end{array} \right\} \Rightarrow AD \xrightarrow{\text{تحت دوران } 120^\circ \text{ به مرکز } O} BE$$

پس تبدیل ایزومتری است. پس $AD = BE$. از طرفی زاویه‌ی بین هر خط و دوران یافته‌ی آن با زاویه‌ی دوران برابرست.

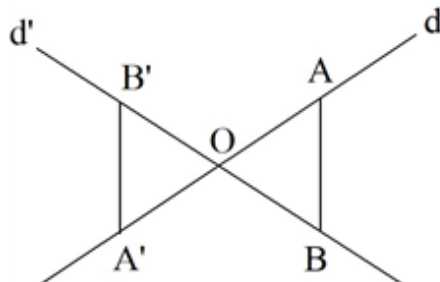
$$\left. \begin{array}{l} OC = OA \\ \widehat{AOC} = 180^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow A \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} C$$

$$\left. \begin{array}{l} OB = OD \\ \widehat{BOD} = 180^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow B \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} D$$

$$\left. \begin{array}{l} \Rightarrow A \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} C \\ \Rightarrow B \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} D \end{array} \right\} \Rightarrow AB \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} CD$$

دوران 180° درجه یک تبدیل ایزومتری بوده و شیب را حفظ می‌کند. پس $AB = CD$ و $AB \parallel CD$. بنابراین ABCD متوازی‌الاضلاع است.

۱۶۸ دو خط d و d' در نقطه O متقاطع هستند. نقاط A و A' را روی خط d در نظر می‌گیریم. به طوری که O وسط آنها باشد. و نقاط B و B' را روی خط d' در نظر می‌گیریم به طوری که O وسط B و B' باشد.

$$\left. \begin{array}{l} OA = OA' \\ \widehat{AOA'} = 180^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow A \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} A' \\ \left. \begin{array}{l} OB = OB' \\ \widehat{BOB'} = 180^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow B \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} B' \\ O \xrightarrow{\text{تحت دوران } 180^\circ \text{ به مرکز } O} O$$

دوران تبدیل ایزومتری است. پس $ABO \cong A'B'O'$ در نتیجه $\widehat{O_1} = \widehat{O_2}$.

۱۶۹ قطر AC را رسم می‌کنیم. در این صورت داریم:

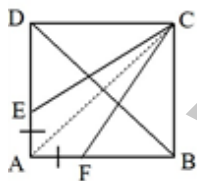
$$\left. \begin{array}{l} B \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } AC} D \\ E \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } AC} F \end{array} \right\} \Rightarrow BE \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } AC} DF$$

بازتاب نسبت به خط ایزومتری است پس $BE = DF$.

۱۷۰ قطر AC را رسم می‌کنیم. در این صورت داریم:

$$\left. \begin{array}{l} E \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } AC} F \\ C \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } AC} C \end{array} \right\} \Rightarrow EC \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } AC} FC$$

بازتاب نسبت به خط ایزومتری است پس $EC = FC$.

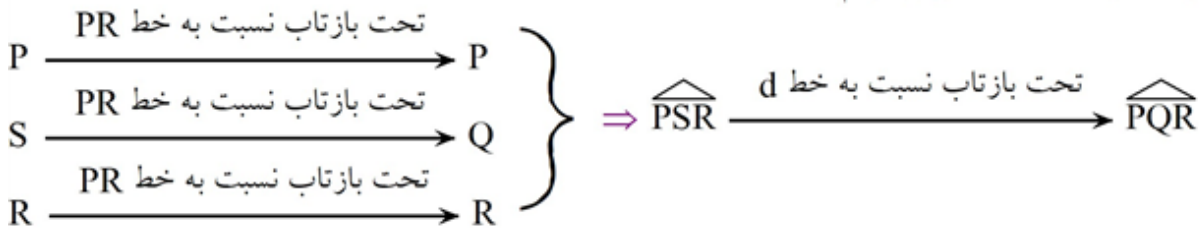

۱۷۱ از نقطه T خط d بر PQ و SR عمود می‌کنیم.

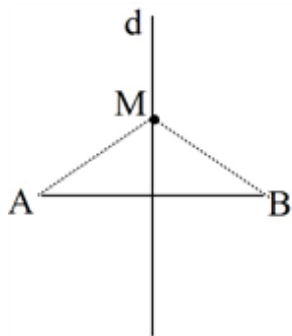
$$\left. \begin{array}{l} S \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } d} R \\ P \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } d} Q \\ Q \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } d} P \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{SPQ} \xrightarrow{\text{تحت بازتاب نسبت به خط } d} \widehat{RQP}$$

بازتاب نسبت به خط ایزومتری است پس دو مثلث \widehat{SPQ} و \widehat{RQP} مساویند.

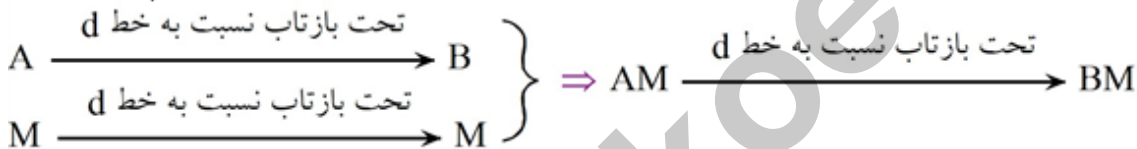
PR را به عنوان محور تقارن در نظری می‌گیریم. (۱۷۲)

بازتاب نسبت به خط تبدیل ایزومتري است پس $\widehat{PSR} \cong \widehat{PQR}$ در نتیجه زوایای \widehat{SPR} و \widehat{QPR} برابرند.

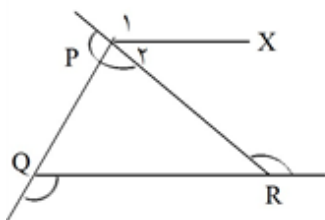
فرض کنید خط d عمودمنصف پاره خط AB باشد و M نقطه‌ای از خط d باشد.

بازتاب نسبت به خط تبدیل ایزومتري است پس $AM = BM$.

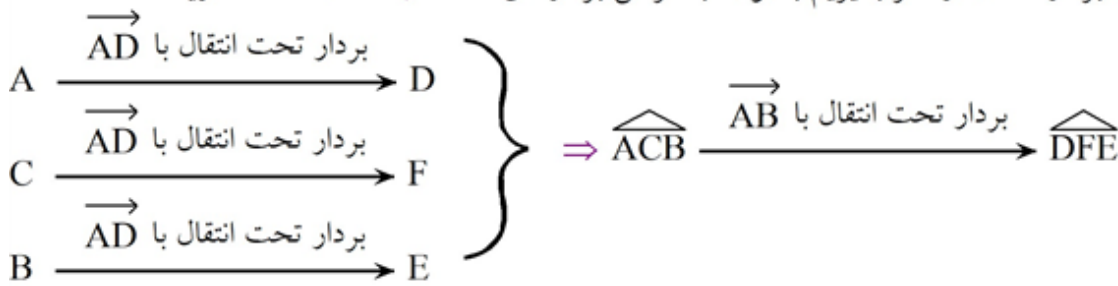
Px را موازی با QR ترسیم می‌کنیم. در این صورت زاویه P_1 انتقال یافته‌ی زاویه R تحت بردار \vec{RP} می‌باشد. از طرفی زاویه P_2 انتقال یافته‌ی زاویه Q تحت بردار \vec{QP} می‌باشد. انتقال ایزومتري است پس داریم: (۱۷۴)

$$\begin{cases} \widehat{R} = \widehat{P}_1 \\ \widehat{Q} = \widehat{P}_2 \\ \widehat{P} + \widehat{P}_1 + \widehat{P}_2 = 360 \end{cases} \Rightarrow \widehat{P} + \widehat{R} + \widehat{Q} = 360^\circ$$

۱۷۵

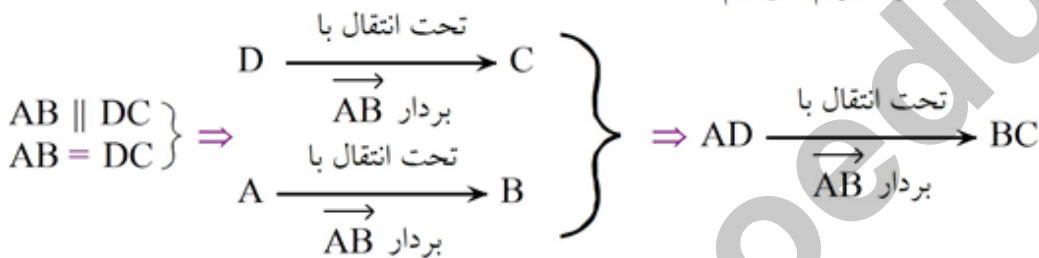
اگر \overrightarrow{AD} را به عنوان بردار انتقال در نظر بگیریم با توجه به فرض بردارهای AD ، CF و BE مساویند.

انتقال تبدیل ایزومتری است پس دو مثلث $\triangle ACB$ و $\triangle DFE$ مساویند.

۱۷۶

اگر \overrightarrow{AB} را به عنوان بردار انتقال در نظر بگیریم خواهیم داشت.

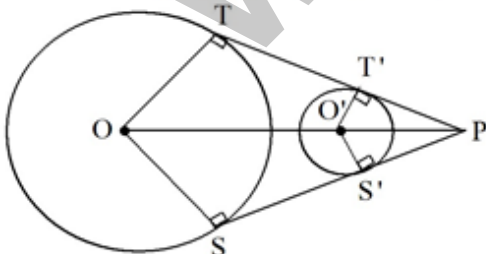

انتقال یک تبدیل ایزومتری است و شیب را حفظ می‌کند پس $AD \parallel BC$ و $AD = BC$.

۱۷۷

اگر دو دایره مساوی باشند مماس مشترکهای خارجی آنها با خط‌المركزین موازی است.

اگر دو دایره مساوی نباشند، مماس مشترکهای خارجی آنها با خط‌المركزین هم‌مسند. زیرا اگر مماس مشترکهای خارجی دو دایره O و O' همدیگر را در نقطه P قطع کنند. از O' به نقطه P وصل می‌کنیم.

OP نیمساز زاویه P است. $\rightarrow OT = OS$

$O'P$ نیمساز زاویه P است. $\rightarrow O'T' = O'S'$

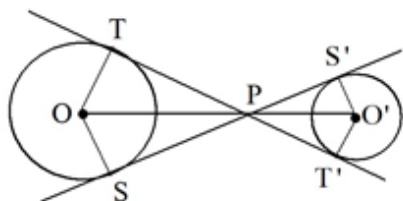
پس نقاط O ، O' ، P در یک راستا قرار دارند. بنابراین خط‌المركزین OO' از نقطه P می‌گذرد.

۱۷۸ فرض کنیم مماس مشترکهای داخلی دو دایره O و O' همدیگر را در نقطه P قطع کنند. از O و O' به نقطه P وصل می‌کنیم.

$OT = OS \Rightarrow OP$ نیمساز زاویه P است.

$O'T' = O'S' \Rightarrow O'P$ نیمساز زاویه P است.

می‌دانیم نیمسازهای دو زاویه متقابل به رأس در یک امتداد هستند. پس O, O', P در یک راستا هستند. بنابراین خط مرکزین OO' از نقطه P می‌گذرد.

۱۷۹

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \rightarrow 5a - 3 = \sqrt{13^2 - (8 - 3)^2}$$

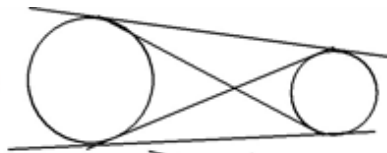
$$\rightarrow 5a - 3 = 12 \rightarrow 5a = 15 \Rightarrow a = 3$$

۱۸۰ در دو دایره مماس بیرون طول خط مرکزین با جمع شعاع‌ها برابر است.

$$d = oo' = R + R' \Rightarrow d = 9 + 4 = 13$$

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} = \sqrt{(R + R')^2 - (R - R')^2} = \sqrt{13^2 - 5^2} = 12$$

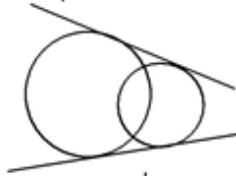
دو دایره‌ی متخارج دارای چهار مماس مشترک هستند. حالت اول:

دو دایره‌ی مماس بیرونی دارای سه مماس مشترک هستند. حالت دوم:

دو دایره‌ی متقاطع دارای دو مماس مشترک هستند. حالت سوم:

دو دایره‌ی مماس درونی دارای یک مماس مشترک هستند. حالت چهارم:

دو دایره‌ی متداخل مماس مشترک ندارد. حالت پنجم:

دو دایره‌ی هم‌مرکز دارای مماس مشترک نیستند. حالت ششم:

فرض کنیم $T_1 T'_1$ مماس مشترک داخلی دو دایره باشد $O'A$ موازی $T_1 T'_1$ است. پس چهارضلعی $O'AT_1 T'_1$ مستطیل است. در نتیجه $O'A = T_1 T'_1$ داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{OAO'} : O'A^2 = OO'^2 - OA^2 \\ OO' = d \\ O'A = T_1 T'_1 \\ OA = R + R' \end{array} \right\} \Rightarrow T_1 T'_1^2 = d^2 - (R + R')^2 \Rightarrow T_1 T'_1 = \sqrt{d^2 - (R + R')^2}$$

ابتدا به مرکز O' و شعاع $R + R'$ دایره‌ی C'' را رسم می‌کنیم. سپس به قطر OO' دایره‌ای ترسیم می‌کنیم تا دایره C'' را در نقطه‌ی A قطع کند. در این صورت OA بر دایره‌ی C'' مماس خواهد بود. OA دایره به مرکز O را در نقطه‌ی T قطع می‌کند. از نقطه‌ی T خطی موازی $O'A$ رسم می‌کنیم. این خط همان مماس مشترک داخلی دو دایره است.

$$x(x - 2) = 4 \times 12 \rightarrow x^2 - 2x - 48 = 0 \rightarrow (x - 8)(x + 6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 8 \\ x = -6 \end{cases}$$

پس $x = 8$ قابل قبول نیست.

$$4 \times x = 2 \times 10 \Rightarrow x = 5$$

$$6^2 = y(y + 4 + x) \rightarrow 36 = y(y + 9)$$

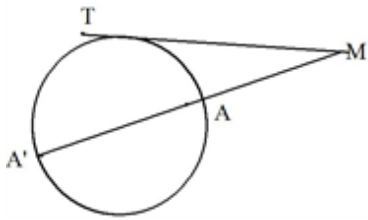
$$y^2 + 9y - 36 = 0 \Rightarrow (y + 12)(y - 3) = 0 \rightarrow \begin{cases} y = 3 \\ y = -12 \end{cases}$$

$y = -12$ قابل قبول نیست. پس $y = 3$.

از سه نقطه‌ی A ، A' و T یک دایره می‌گذرد. فرض کنیم MT بر این دایره مماس نباشد و دایره‌ی فوق را در نقطه‌ی دیگر مثل T' قطع کند داریم:

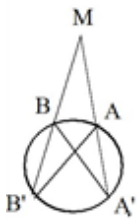
$$\left. \begin{aligned} MT \times MT' &= MA \times MA' \\ \Rightarrow MT^2 &= MA \times MA' \end{aligned} \right\} \Rightarrow MT \times MT' = MT'^2 \Rightarrow MT = MT'$$

پس نقاط T ، T' بر هم مماس هستند بنابراین MT بر دایره مماس است.

از A به B' و از B به A' وصل می‌کنیم. دو مثلث MBA' و MAB' را در نظر می‌گیریم.

$$\left. \begin{aligned} \widehat{A'} &= \frac{\widehat{AB}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \\ \widehat{B'} &= \frac{\widehat{AB}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \left. \begin{aligned} \widehat{A'} &= \widehat{B'} \\ \widehat{M} &= \widehat{M} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \triangle MAB' \sim \triangle MBA' \Rightarrow \frac{MA}{MB} = \frac{MB'}{MA'} \Rightarrow MA \cdot MA' = MB \cdot MB'$$

از A به D وصل می‌کنیم.

$$\text{طبق فرض} \Rightarrow AB = AC \Rightarrow \widehat{B} = \widehat{C} \quad (1)$$

$$\left. \begin{aligned} \widehat{A_1} &= \frac{\widehat{AD}}{2} \text{ زاویه ی ظلی} \\ \widehat{B} &= \frac{\widehat{AD}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \widehat{A_1} = \widehat{B} \quad (2)$$

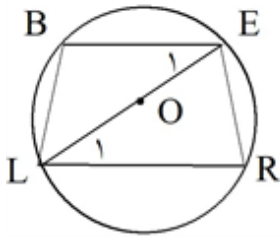
$$\text{از (1) و (2)} \Rightarrow \widehat{A_1} = \widehat{C} \Rightarrow AD = DC$$

پس مثلث ADC متساوی‌الساقین است.

از E به L وصل می‌کنیم. با توجه به رابطه‌ی $BL = ER$ نتیجه می‌گیریم $\widehat{BL} = \widehat{ER}$. داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{E}_1 = \frac{\widehat{BL}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \\ \widehat{L}_1 = \frac{\widehat{ER}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \end{array} \right\} \xrightarrow{\widehat{BL} = \widehat{ER}} \widehat{E}_1 = \widehat{L}_1 \xrightarrow[\text{موازی و مورب}]{\text{عکس قضیه ی خطوط}} BE \parallel LR$$

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{M} = \frac{\widehat{AD}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \\ \widehat{N} = \frac{\widehat{AD}}{2} \text{ زاویه ی محاطی} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{M} = \widehat{N} \quad (1)$$

از طرفی چهارضلعی ANDI متوازی‌الاضلاع است پس $\widehat{N} = \widehat{I}$. با توجه به رابطه‌ی (۱) نتیجه می‌گیریم $\widehat{M} = \widehat{I}$. بنابراین $DM = DI$.

$$\widehat{A} = \frac{\widehat{BC} - \widehat{DE}}{2} \Rightarrow 20 = \frac{x - y}{2} \Rightarrow x - y = 40^\circ$$

$$\widehat{O} = \frac{\widehat{BC} + \widehat{DE}}{2} \Rightarrow 80 = \frac{x + y}{2} \Rightarrow x + y = 160^\circ$$

$$\begin{cases} x - y = 40^\circ \\ x + y = 160^\circ \end{cases} \xrightarrow{+} 2x = 200 \Rightarrow x = 100^\circ, y = 60^\circ$$

$$\widehat{A} = \frac{x - y}{2} \Rightarrow 62 = \frac{x - y}{2} \Rightarrow x - y = 124^\circ$$

$$\begin{cases} x - y = 124^\circ \\ x + y = 360^\circ \end{cases} \xrightarrow{+} 2x = 484 \Rightarrow x = 242^\circ \Rightarrow y = 360 - 242 \Rightarrow y = 118^\circ$$

$$\widehat{BNT} = \frac{\widehat{BT} + \widehat{AL}}{2} \Rightarrow 6x + 28 = \frac{9x + 17 + 10x - 10}{2}$$

$$\Rightarrow 12x + 56 = 19x + 7 \Rightarrow 7x = 49 \Rightarrow x = 7$$

بنابراین $\widehat{BNT} = 6 \times 7 + 28 = 70$ است.

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} \Rightarrow 60 = \frac{c - a}{2} \Rightarrow c - a = 120 \quad (194)$$

$$b = 100 \Rightarrow c + a + 100 = 360 \Rightarrow c + a = 260$$

$$\begin{cases} c - a = 120 \\ c + a = 260 \end{cases} \xrightarrow{-} 2a = 140 \Rightarrow a = 70^\circ$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} \Rightarrow 45 = \frac{c - a}{2} \Rightarrow 45 = \frac{3a - a}{2} \Rightarrow a = 45^\circ \quad (195)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{c - a}{2} \Rightarrow 30 = \frac{c - 55}{2} \Rightarrow c = 110^\circ \quad (196)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} \Rightarrow 45 = \frac{200 - a}{2} \Rightarrow a = 110^\circ \quad (197)$$

$$\frac{a}{1} = \frac{b}{4} = \frac{c}{7} = \frac{a+b+c}{1+4+7} = \frac{360}{12} = 30 \rightarrow \begin{cases} a = 30^\circ \\ b = 120^\circ \\ c = 210^\circ \end{cases} \quad (198)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} = \frac{c - a}{2} = \frac{210 - 30}{2} = 90^\circ$$

$$a + b + c = 360^\circ \Rightarrow a + 120 + 200 = 360 \Rightarrow a = 40^\circ \quad (199)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} = \frac{c - a}{2} = \frac{200 - 40}{2} = \frac{160}{2} \Rightarrow \widehat{M} = 80^\circ$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} = \frac{c - a}{2} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{74}{2} = 37^\circ \quad (200)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{TA} - \widehat{TB}}{2} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{150^\circ - 60^\circ}{2} = \frac{90}{2} = 45^\circ \quad (201)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AB} - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow 25 = \frac{3\widehat{A'B'} - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow \widehat{A'B'} = 25^\circ \quad (202)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AB} - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow 45 = \frac{\widehat{AB} - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow \widehat{AB} - \widehat{A'B'} = 90 \quad (203)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AB} - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow 35 = \frac{\widehat{AB} - 60}{2} \Rightarrow \widehat{AB} = 130 \quad (204)$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AB} - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow 20 = \frac{160 - \widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow \widehat{A'B'} = 120^\circ \quad (205)$$

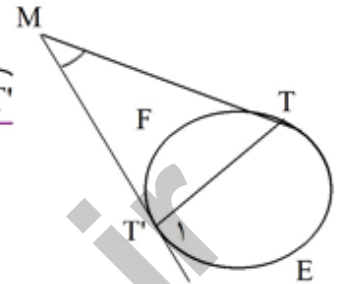
$$\widehat{M} = 90^\circ \Rightarrow \frac{\widehat{AC} + \widehat{BD}}{2} = 90^\circ \Rightarrow \frac{2x + 3x + 10}{2} = 90$$

$$\Rightarrow 5x + 10 = 180 \Rightarrow 5x = 170 \Rightarrow x = 34$$

$$\text{قطر } CD \Rightarrow 3x + 10 + y = 180 \Rightarrow 102 + 10 + y = 180 \Rightarrow y = 68^\circ$$

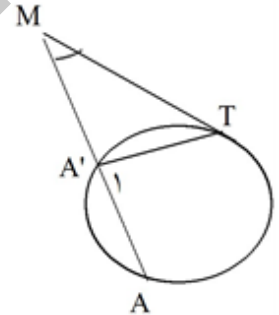
از T به T' وصل می‌کنیم. (۲۰۷)

$$\left. \begin{array}{l} \text{زاویه ی خارجی } \widehat{T}'_1 = \widehat{M} + \widehat{T} \Rightarrow \widehat{M} = \widehat{T}'_1 - \widehat{T} \\ \text{زاویه ی ظلی } \widehat{T}'_1 = \frac{\widehat{TET'}}{2} \\ \text{زاویه ی ظلی } \widehat{T} = \frac{\widehat{TFT'}}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{TET'} - \widehat{TFT'}}{2}$$

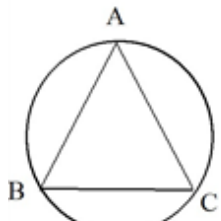

از A' به T وصل می‌کنیم. (۲۰۸)

$$\left. \begin{array}{l} \text{زاویه ی خارجی } \widehat{A}'_1 = \widehat{M} + \widehat{T} \Rightarrow \widehat{M} = \widehat{A}'_1 - \widehat{T} \\ \text{زاویه ی محاطی } \widehat{A}'_1 = \frac{\widehat{AT}}{2} \\ \text{زاویه ی ظلی } \widehat{T} = \frac{\widehat{A'T}}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{A'T}}{2}$$

دایره ی محیطی مثلث ABC را رسم می‌کنیم. (۲۰۹)

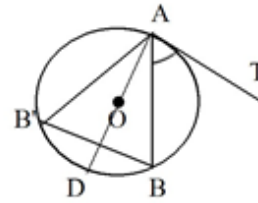

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{A} = \frac{\widehat{BC}}{2} \\ \widehat{B} = \frac{\widehat{AC}}{2} \\ \widehat{C} = \frac{\widehat{AB}}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{A} + \widehat{B} + \widehat{C} = \frac{\widehat{AB} + \widehat{AC} + \widehat{BC}}{2} = \frac{360}{2} = 180^\circ$$

۲۱۰ قطر AD را رسم می‌کنیم. قطر AD بر مماس AT عمود است. پس بر وتر موازی آن یعنی BB' عمود است. می‌دانیم قطر عمود بر وتر آن را نصف می‌کند. پس AD عمود منصف BB' است. بنابراین $AB = AB'$ داریم:

$$\left. \begin{array}{l} AT \parallel BB' \\ AB \text{ مورب} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{TAB} = \widehat{B} \quad (۱)$$

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{B} = \frac{\widehat{AB'}}{۲} \\ \widehat{AB} = \widehat{AB'} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{B} = \frac{\widehat{AB}}{۲} \quad (۲)$$

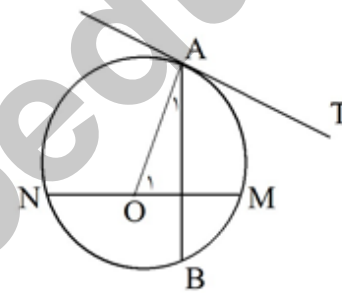
$$\text{از (۱), (۲)} \Rightarrow \widehat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{۲}$$

۲۱۱ قطر MN بر وتر AB عمود است. پس وتر AB و کمان AB را نصف می‌کند. از O به A وصل می‌کنیم. در این صورت داریم:

$$\left. \begin{array}{l} OA \perp AT \Rightarrow \widehat{TAB} + \widehat{A}_1 = ۹۰^\circ \\ \widehat{O}_1 + \widehat{A}_2 = ۹۰^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{TAB} = \widehat{O}_1 \quad (۱)$$

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{O}_1 = \widehat{AM} \text{ زاویه مرکزی} \\ \widehat{AM} = \widehat{BM} \Rightarrow \widehat{AM} = \frac{\widehat{AB}}{۲} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{O}_1 = \frac{\widehat{AB}}{۲} \quad (۲)$$

$$\text{از (۱), (۲)} \Rightarrow \widehat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{۲}$$

$$\begin{aligned} AB = AC &\Rightarrow \widehat{AB} = \widehat{AC} \Rightarrow \widehat{AB} = ۱۴۰^\circ & (۲۱۲) \\ \widehat{BC} &= ۳۶۰ - (۱۴۰ + ۱۴۰) = ۸۰^\circ \end{aligned}$$

$$\widehat{BCT} \text{ زاویه ظلّی} = \frac{\widehat{BC}}{۲} = \frac{۸۰}{۲} = ۴۰^\circ$$

$$\widehat{BC} = ۳۶۰ - (۹۰ + ۱۳۰) = ۱۴۰ \Rightarrow \widehat{BC} = ۱۴۰^\circ & (۲۱۳)$$

$$\widehat{BAC} \text{ زاویه محاطی} = \frac{\widehat{BC}}{۲} = \frac{۱۴۰}{۲} = ۷۰^\circ$$

$$\text{الف) } \widehat{N} = \frac{\widehat{AG}}{2} = \frac{70}{2} = 35^\circ$$

$$\text{ب) } \widehat{R} = \frac{\widehat{AG}}{2} = \frac{70}{2} = 35^\circ$$

$$\text{پ) } \widehat{NAR} = \frac{\widehat{NR}}{2} \Rightarrow 30 = \frac{\widehat{NR}}{2} \Rightarrow \widehat{NR} = 60^\circ$$

$$\text{ت) } \widehat{GNR} = 180^\circ \Rightarrow \widehat{GN} + \widehat{NR} = 180^\circ \Rightarrow \widehat{GN} + 60 = 180 \Rightarrow \widehat{GN} = 120^\circ$$

$$\text{ث) } \widehat{GAN} = \frac{\widehat{GN}}{2} = \frac{120}{2} = 60^\circ$$

$$\text{ج) } \widehat{GAR} = \frac{\widehat{GR}}{2} = \frac{180}{2} = 90^\circ$$

$$\widehat{B} = 50^\circ \Rightarrow \frac{\widehat{AL}}{2} = 50 \Rightarrow \widehat{AL} = 100^\circ$$

$$\widehat{AB} + \widehat{AL} + \widehat{BL} = 360^\circ \Rightarrow \widehat{AB} + 100 + 120 = 360 \Rightarrow \widehat{AB} = 140^\circ$$

$$\text{از زاویه ی ظلی } \widehat{X} = \frac{\widehat{AB}}{2} = \frac{140}{2} = 70^\circ$$

$$2x + 3x + 4x = 360 \Rightarrow 9x = 360 \Rightarrow x = 40^\circ$$

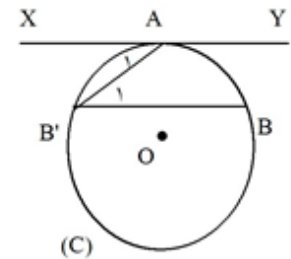
$$\text{از زاویه ی محاطی } y = \frac{4x}{2} \Rightarrow y = 2x = 2 \times 40 = 80^\circ$$

از A به B' وصل می کنیم. زاویه ی ظلی و زاویه ی B' زاویه ی محاطی است. ۲۱۷

$$\left. \begin{array}{l} xy \parallel BB' \\ \text{مورب } AB' \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{A}_1 = \widehat{B}'_1$$

$$\widehat{A}_1 = \frac{\widehat{AB}'}{2} \Rightarrow \frac{\widehat{AB}'}{2} = \frac{\widehat{AB}}{2} \Rightarrow \widehat{AB}' = \widehat{AB}$$

$$\widehat{B}'_1 = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

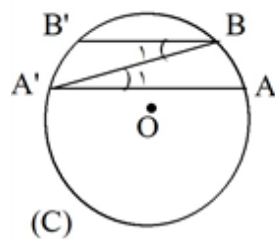

از B به A' وصل می کنیم. ۲۱۸

$$\left. \begin{array}{l} BB' \parallel AA' \\ \text{مورب } BA' \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{B}'_1 = \widehat{A}'_1$$

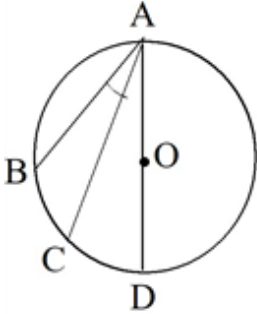
$$\widehat{B}'_1 = \frac{\widehat{A'B'}}{2} \Rightarrow \frac{\widehat{A'B'}}{2} = \frac{\widehat{AB}}{2} \Rightarrow \widehat{A'B'} = \widehat{AB}$$

$$\widehat{A}'_1 = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

۲۱۹ قطر AD را رسم می‌کنیم. زاویه‌های محاطی به‌دست آمده دارای یک ضلع که قطر دایره است می‌باشد. پس اندازه‌ی هر یک از آنها نصف کمان روبروی آنها می‌باشد.

$$\left. \begin{aligned} \widehat{BAD} &= \frac{\widehat{BD}}{2} \\ \widehat{CAD} &= \frac{\widehat{CD}}{2} \end{aligned} \right\} \rightarrow \widehat{BAC} = \frac{\widehat{BC}}{2}$$

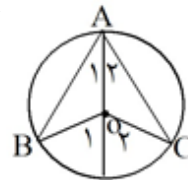

۲۲۰ قطر AD را رسم می‌کنیم از O به نقاط B و C وصل می‌کنیم.

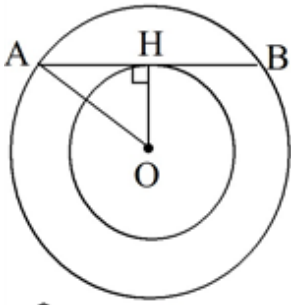
$$\left. \begin{aligned} \widehat{O_1} &= \widehat{A_1} + \widehat{B} \\ \widehat{O_2} &= \widehat{A_2} + \widehat{C} \\ OA = OB &\Rightarrow \widehat{A_1} = \widehat{B} \\ OA = OC &\Rightarrow \widehat{A_2} = \widehat{C} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{cases} \widehat{O_1} = 2\widehat{A_1} \\ \widehat{O_2} = 2\widehat{A_2} \end{cases} \rightarrow \widehat{BOC} = 2\widehat{BAC} \quad (1)$$

از طرفی زاویه‌ی \widehat{BOC} زاویه‌ی مرکزی است، و برابر \widehat{BC} می‌باشد.

$$(1) \Rightarrow 2\widehat{BAC} = \widehat{BC} \Rightarrow \widehat{BAC} = \frac{\widehat{BC}}{2}$$

OH بر وتر AB از دایره بزرگتر، که بر دایره کوچکتر مماس است عمود می‌باشد. (۲۲۱)

$$\widehat{OAH}: AH^2 = OA^2 - OH^2 \rightarrow AH^2 = 5^2 - 3^2 \rightarrow AH^2 = 16 \rightarrow AH = 4$$

$$AB = 2AH \Rightarrow AB = 8$$

اگر از یک نقطه دو مماس بر دایره رسم کنیم آنگاه اندازه‌های دو مماس برابرند. پس $CD = CF$ و $BD = BE$ (۲۲۲)

$$\widehat{ABC} \text{ محیط} = AB + BC + AC \rightarrow \widehat{ABC} \text{ محیط} = AB + BD + DC + AC \quad \text{داریم:}$$

$$\widehat{ABC} \text{ محیط} = AB + BE + CF + AC \rightarrow \widehat{ABC} \text{ محیط} = AE + AF \rightarrow \widehat{ABC} \text{ محیط} = \text{مقدار ثابت}$$

از O به نقاط T و T' وصل می‌کنیم. (۲۲۳)

$$\begin{cases} \widehat{OTM}: OT = 6 \Rightarrow OT = \frac{1}{2}OM \Rightarrow \widehat{M}_1 = 30^\circ \Rightarrow \widehat{TMT}' = 60^\circ \\ OM = 12 \end{cases}$$

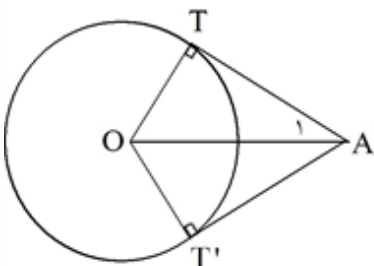
از طرفی طبق مسئله‌ی قبل $MT = 6\sqrt{3}$ پس $MT' = 6\sqrt{3}$ در نتیجه مثلث \widehat{MTT}' متساوی‌الاضلاع است بنابراین $TT' = 6\sqrt{3}$.

از O به T وصل می‌کنیم در مثلث قائم‌الزاویه \widehat{OTM} داریم: (۲۲۴)

$$MT^2 = OM^2 - OT^2 \rightarrow MT^2 = 12^2 - 6^2 = 108 \Rightarrow MT^2 = 108 \Rightarrow MT = 6\sqrt{3} = MT'$$

OA نیمساز زاویه‌ی بین دو مماس AT و AT' می‌باشد. پس در مثلث قائم‌الزاویه \widehat{OAT} زاویه‌ی \widehat{A}_1 برابر 30° درجه است. (۲۲۵)

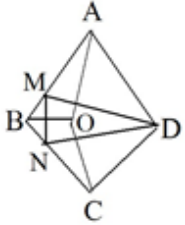
$$\widehat{OAT}: \widehat{A}_1 = 30^\circ \Rightarrow OT = \frac{1}{2}OA \xrightarrow{OT=5} OA = 10$$

با توجه به فرض مسئله داریم: (۲۲۶)

$$AB + CD = AD + BC \rightarrow \cancel{AM} + BM + \cancel{CN} = \cancel{AN} + \cancel{CM} + BN \Rightarrow BM = BN$$

پس مثلث \widehat{BMN} متساوی الساقین است. نیمساز زاویای A, B, C را رسم می‌کنیم. در مثلث متساوی الساقین \widehat{AMD} نیمساز زاویه A عمودمنصف ضلع MD می‌باشد و در مثلث متساوی الساقین \widehat{BMN} نیمساز زاویه B عمودمنصف MN می‌باشد و در مثلث متساوی الساقین \widehat{NCD} نیمساز زاویه C عمودمنصف ND می‌باشد. پس می‌دانیم عمودمنصف‌های مثلث \widehat{DMN} هم‌رسند. پس نیمسازهای زاویای A, B, C در یک نقطه هم‌رسند. پس چهارضلعی $ABCD$ محیطی است.

از هر نقطه دو مماس بر دایره رسم کنیم آنگاه اندازه‌های دو مماس برابرند. (۲۲۷)

$$\left. \begin{array}{l} YP = YS \\ LR = SL \\ OR = OQ \\ GP = GQ \end{array} \right\} \xrightarrow{+} YP + LR + OR + GP = YS + SL + OQ + GQ$$

$$\Rightarrow YG + LO = YL + OG$$

از هر نقطه دو مماس بر دایره رسم کنیم آنگاه اندازه‌های دو مماس برابرند. (۲۲۸)

$$\left. \begin{array}{l} AS = AP \\ SD = RD \end{array} \right\} \xrightarrow{+} AS + SD = AP + RD \Rightarrow AP + RD = ۱۳$$

$$\left. \begin{array}{l} BQ = BP \\ CQ = CR \end{array} \right\} \xrightarrow{+} BQ + CQ = BP + CR \Rightarrow BP + CR = ۹$$

$$AB + BC + CD + AD = ۲۲ + ۹ + ۱۳ = ۴۴$$

پس محیط چهارضلعی $ABCD$ برابر است با:

$$AC = BD \Rightarrow \widehat{ABC} = \widehat{BAD} \xrightarrow{\widehat{AB} \text{ را از طرفین کم می‌کنیم.}} \widehat{AC} - \widehat{AB} = \widehat{BD} - \widehat{AB}$$

$$\Rightarrow \widehat{BC} = \widehat{AD} \Rightarrow BC = AD$$
(۲۲۹)

$$AD = BC \Rightarrow \widehat{AD} = \widehat{BC} \xrightarrow[\text{را اضافه می کنیم}]{\text{به طرفین } \widehat{AB}} \widehat{AD} + \widehat{AB} = \widehat{BC} + \widehat{AB} \Rightarrow \widehat{DAB} = \widehat{ABC} \Rightarrow AC = BD \quad (230)$$

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{O}_1 = \widehat{C}_1 \\ CA \parallel ON \\ \text{مورب CI} \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} \widehat{O}_1 = \widehat{NI} \text{ زاویه مرکزی} \\ \widehat{C}_1 = \widehat{AI} \text{ زاویه محاطی} \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{NI} = \widehat{AN} \quad (231)$$

$$\widehat{AN} = \widehat{NI} \text{ بنابراین}$$

$$\left. \begin{array}{l} RQ^2 + CQ^2 = RC^2 \\ RQ = CQ \end{array} \right\} \Rightarrow 2CQ^2 = (\sqrt{2})^2 \Rightarrow CQ^2 = 1 \Rightarrow CQ = 1$$

از R به C وصل می کنیم. در مثلث قائم الزاویه \widehat{RCQ} داریم: پس $DQ = 1$ و $CD = 2$. (توجه کنید که اگر از مرکز دایره به وتر از آن عمود کنیم آن وتر نصف می شود.)

$$\widehat{APR} : AP^2 = AR^2 - PR^2 \rightarrow AP^2 = 10^2 - 6^2 = 64 \Rightarrow AP = 8$$

از R مرکز دایره به نقطه ی A وصل می کنیم. پس $AR = 10$ و $PR = 6$ داریم:

اگر از مرکز دایره به وتر آن عمود کنیم آنگاه وتر نصف می شود. پس داریم:

$$AB = 2AP = 2 \times 8 = 16$$

$$\widehat{x} = 165^\circ \Rightarrow \widehat{BC} = 165^\circ \quad (234)$$

$$\widehat{y} = 360 - (84 + 165) \Rightarrow \widehat{y} = 111^\circ$$

$$\widehat{BC} = 360 - (84 + 140) \Rightarrow \widehat{BC} = 136^\circ \Rightarrow x = 136^\circ \quad (235)$$

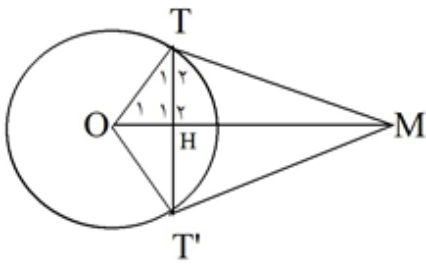
الف) از روابط $OT = OT'$ و $MT = MT'$ نتیجه می‌گیریم OM عمود منصف TT' می‌باشد. پس $TT' = 2TH$ از طرفی داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \hat{H}_1 = 90^\circ \Rightarrow \hat{O}_1 + \hat{T}_1 = 90^\circ \\ \hat{T} = 90^\circ \Rightarrow \hat{T}_1 + \hat{T}_2 = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{O}_1 = \hat{T}_2 \\ \left. \begin{array}{l} \hat{O}_1 = \hat{T}_2 \\ \hat{H}_1 = \hat{H}_2 = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{OTH} \sim \widehat{HTM} \Rightarrow \frac{TH}{MH} = \frac{OH}{TH} \Rightarrow$$

$$TH^2 = OH.MH \Rightarrow \left(\frac{TT'}{2}\right)^2 = OH.HM \Rightarrow TT'^2 = 4OH.HM$$

$$S_{\widehat{OTM}} = \frac{1}{2} TH \times OM = \frac{1}{2} OT \times MT \Rightarrow TH \times OM = OT \times MT \quad (ب)$$

$$\Rightarrow \frac{TT'}{2} \times OM = R \times MT \Rightarrow TT' \times OM = 2R \times MT$$

$$\left. \begin{array}{l} OT = OT' \\ \hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ \\ OM = OM \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{وتر و یک ضلع}} \widehat{OMT} \cong \widehat{OMT}' \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \hat{M}_1 = \hat{M}_2 \\ \hat{O}_1 = \hat{O}_2 \end{array} \right. \Rightarrow \text{الف) } OM \text{ نیمساز است}$$

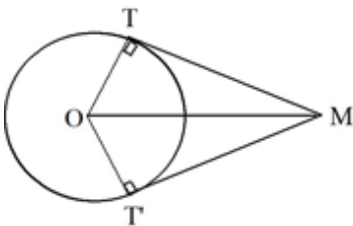
ب) مثلث \widehat{OTT}' متساوی الساقین است. از طرفی OM نیمساز زاویه O می‌باشد. پس OM عمود منصف TT' است. زیرا در مثلث متساوی الساقین نیمساز زاویه رأس، عمود منصف قاعده است.

پ) دو مثلث قائم الزاویه \widehat{OTH} و \widehat{OTM} را در نظر می‌گیریم.

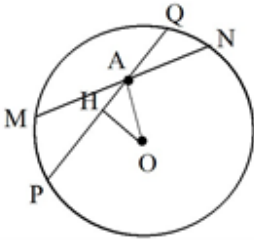
$$\left. \begin{array}{l} \hat{O}_1 = \hat{O}_2 \\ \hat{H}_1 = \hat{T} = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{OTH} \sim \widehat{OTM} \Rightarrow \frac{OH}{OT} = \frac{OT}{OM} \Rightarrow OT^2 = OH.OM \Rightarrow R^2 = OH.OM$$

الف) از نقطه‌ی M مماسهای MT و MT' را بر دایره رسم کرده‌ایم. اگر از مرکز O به نقاط تماس T و T' وصل کنیم. چون شعاع دایره بر خط مماس در نقطه‌ی تماس عمود است. نتیجه می‌گیریم $\hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ$ داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ \\ OT = OT' \\ OM = OM \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{وتر و یک ضلع}} \widehat{OMT} \cong \widehat{OMT}' \Rightarrow MT = MT'$$

۲۳۹ فرض کنیم A نقطه‌ای واقع در درون دایره باشد. وتر MN در نقطه‌ی A بر شعاع OA عمود باشد. ثابت می‌کنیم MN کوتاهترین وتر گذرنده از نقطه‌ی A باشد. برای این کار از نقطه‌ی A وتر دلخواه PQ را می‌گذرانیم و عمود OH را بر PQ وارد می‌کنیم. در مثلث قائم‌الزاویه OAH ، OA وتر و OH ضلع قائمه است. پس $OA > OH$ است. در نتیجه $MN < PQ$ پس MN کوتاهترین وتر گذرنده از A می‌باشد. در هر دایره وترى که به مرکز دایره نزدیکتر است بزرگتر می‌باشد.

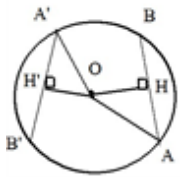

۲۴۰ فرض کنید $AB = A'B'$ در این صورت $AH = A'H'$. زیرا اگر از مرکز دایره به وتر آن عمود کنیم، آن وتر نصف می‌شود. از مرکز O به نقاط A و A' وصل می‌کنیم. داریم:

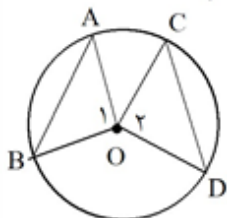
$$\left. \begin{array}{l} OA = OA' \\ A'H' = AH \\ \hat{H} = \hat{H}' = 90^\circ \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{وتر و یک ضلع}} \widehat{AOH} \cong \widehat{A'OH'} \Rightarrow OH = OH'$$

برعکس فرض کنیم $OH = OH'$ داریم:

$$\left. \begin{array}{l} OA' = OA \\ OH' = OH \\ \hat{H} = \hat{H}' = 90^\circ \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{وتر و یک ضلع}} \widehat{OAH} \cong \widehat{OA'H'} \Rightarrow AH = A'H' \Rightarrow AB = A'B'$$

۲۴۱ فرض کنید وترهای AB و CD مساوی باشند. از مرکز O به نقاط A, B, C, D وصل می‌کنیم.

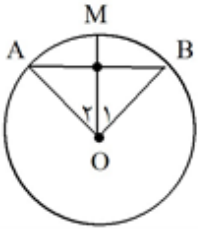

$$\left. \begin{array}{l} OA = OC \\ OB = OD \\ AB = CD \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{ض ض ض}} \widehat{OAB} \cong \widehat{OCD} \Rightarrow \hat{O}_1 = \hat{O}_2 \Rightarrow \widehat{AB} = \widehat{CD}$$

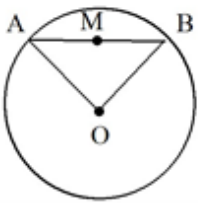
بر عکس فرض کنید کمانهای \widehat{AB} و \widehat{CD} مساوی باشند، پس $\hat{O}_1 = \hat{O}_2$ داریم:

$$\left. \begin{array}{l} OA = OC \\ OB = OD \\ \hat{O}_1 = \hat{O}_2 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{ض ض ض}} \widehat{AOB} \cong \widehat{COD} \Rightarrow AB = CD$$

فرض کنید M وسط کمان AB باشد در این $\widehat{AM} = \widehat{BM}$ پس $\widehat{O}_1 = \widehat{O}_2$ در نتیجه در مثلث متساوی الساقین \widehat{OAB} پاره خط OM نیمساز است. پس OM ارتفاع نیز می باشد. پس $OM \perp AB$. (در مثلث متساوی الساقین نیمساز و ارتفاع و میانه‌ی وارد بر قاعده بر هم منطبق هستند).

فرض کنید M وسط وتر AB باشد. از O به M وصل می کنیم. در این صورت OM میانه‌ی مثلث متساوی الساقین \widehat{OAB} خواهد بود. پس OM ارتفاع نیز می باشد. در نتیجه $OM \perp AB$.

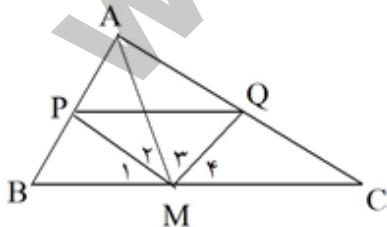
$$\text{الف) } \frac{S}{S'} = \frac{\frac{1}{2} AH \times BD}{\frac{1}{2} AH \times DC} = \frac{BD}{DC}$$

DM, DN مساویند زیرا فاصله‌ی هر نقطه روی نیمساز از دو ضلع زاویه برابر است. (ب)

$$\text{پ) } \frac{S}{S'} = \frac{\frac{1}{2} DM \times AB}{\frac{1}{2} DN \times AC} = \frac{AB}{AC}$$

$$\text{از مقایسه رابطه الف و پ} \Rightarrow \frac{AB}{AC} = \frac{BD}{DC}$$

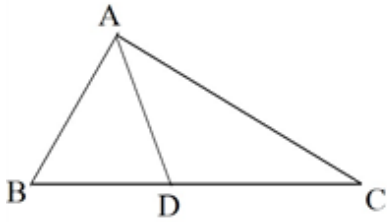
$$\left. \begin{array}{l} \widehat{AMB}: \text{نیمساز } MP \Rightarrow \frac{AP}{BP} = \frac{AM}{MB} \\ \widehat{AMC}: \text{نیمساز } MQ \Rightarrow \frac{AQ}{QC} = \frac{AM}{MC} \end{array} \right\} \xrightarrow{MB=MC} \frac{AP}{BP} = \frac{AQ}{QC} \xrightarrow{\text{عکس قضیه تالس}} PQ \parallel BC$$

۲۴۶ فرض کنید $AB = ۸$ و $AC = ۱۲$ و $BC = ۱۵$ و نیمساز زاویه A ضلع BC را در نقطه D قطع کند.

$$AD \text{ نیمساز} \Rightarrow \frac{BD}{DC} = \frac{AB}{AC} \Rightarrow \frac{BD}{DC} = \frac{۸}{۱۲} \xrightarrow[\text{در مخرج}]{\text{ترکیب}} \frac{BD}{BD+DC} = \frac{۸}{۸+۱۲} \Rightarrow \frac{BD}{۱۵} = \frac{۸}{۲۰} \Rightarrow BD = ۶$$

$$DC = BC - BD \quad DC = ۱۵ - ۶ = ۹$$

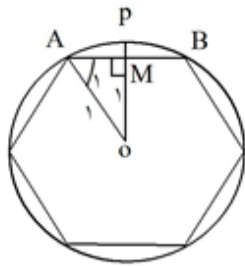

۲۴۷ در شکل مقابل AP به شعاع ۱، ضلع دوازده ضلعی منتظم محاط در دایره است. از طرفی اندازه‌ی هر زاویه‌ی داخلی

شش ضلعی منتظم ۱۲۰ درجه است. OA نیمساز است پس $\hat{A}_1 = ۶۰^\circ$ در نتیجه $\hat{O}_1 = ۳۰^\circ$ داریم.

$$\triangle OAM: \hat{O}_1 = ۳۰ \Rightarrow AM = \frac{1}{2} OA = \frac{1}{2}(1) \Rightarrow AM = \frac{1}{2}$$

$$\triangle OAM: OM^2 = OA^2 - AM^2 = 1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4} \Rightarrow OM = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$PM = OP - OM = 1 - \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\triangle PM: AP^2 = AM^2 + PM^2 \rightarrow AP^2 = \frac{1}{4} + 1 + \frac{3}{4} - \sqrt{3} = 2 - \sqrt{3}$$

$$\Rightarrow AP = \sqrt{2 - \sqrt{3}}$$

۲۴۸ AP طول ضلع هشت ضلعی منتظم محاط در دایره است.

$$\triangle AMP: AP^2 = AM^2 + MP^2$$

$$AP^2 = \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + \left(1 - \frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2$$

$$AP^2 = \frac{1}{2} + 1 + \frac{1}{2} - \sqrt{2} \Rightarrow AP^2 = 2 - \sqrt{2} \Rightarrow AP = \sqrt{2 - \sqrt{2}}$$

۲۴۹ در مثلث قائم‌الزاویه OAM زاویه OAM برابر ۴۵° است زیرا قطر مربع نیمساز است. پس مثلث OAM

قائم‌الزاویه‌ی متساوی‌الساقین است. پس $OM = AM = \frac{\sqrt{2}}{2}$.

۲۵۰ در مربع، قطر، نیمساز است پس $\hat{A}_1 = 45^\circ$ در نتیجه $\hat{O}_1 = 45^\circ$ بنابراین مثلث $\triangle OAM$ قائم الزاویه متساوی الساقین است.

$$\triangle OAM: AM^2 + OM^2 = OA^2$$

$$2OM^2 = 1^2$$

$$OM^2 = \frac{1}{2}$$

$$OM = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

www.akoedu.ir